

பாதுகாப்பு அலகம்
01 MAR 2017
மேலாண்மை அலகம்

ISSN 2357-2973

ජාතික පුස්තකාල විමර්ශන தேசிய நூலக நோக்கு NATIONAL LIBRARY REVIEW

වෙළුම-01, කලාපය 02 පූර්ව-දෙසැම්බර් 2014
தொகுதி 01, இலக்கம் 02 ஜூலை-டிசம்பர் 2014
Vol. 01, No. 02, July-December 2014

ජාතික පුස්තකාල හා පුලේඛන සේවා මණ්ඩලය
தேசிய நூலக ஆவணவாக்கல் சேவைகள் சபை
National Library and Documentation Services Board

PUBLIC LIBRARY
JAFFNA

NATIONAL LIBRARY REVIEW

ජාතික පුස්තකාල හා ප්‍රලේඛන සේවා විකේන්ද්‍රයේ
පරිත්‍යාගයකි.

INDIAN PUBLIC LIBRARY
JALPAIGURI

NATIONAL LIBRARY REVIEW

Digitized by Noolaham Foundation
noolaham.org | aavanaham.org

ජාතික පුස්තකාල විමර්ශන
தேசிய நூலக நோக்கு
NATIONAL LIBRARY REVIEW

වෙළුම 01, කලාපය 02 ජූලි - දෙසැම්බර් 2014

தொகுதி 01, இலக்கம் 02 ஜனவரி - ஜூன் 2014

Vol. 01, No 02 July December 2014

8116(P) REF

ජාතික පුස්තකාල හා ප්‍රලේඛන සේවා මණ්ඩලය
தேசிய நூலக ஆவணவாக்கல் சேவைகள் சபை
National Library and Documentation Services Board

NATIONAL LIBRARY REVIEW

Vol. 01, No: 02

July December 2014

ISSN 2357 2973

Advisory Committee

Prof. Somarathna Balasooriya

Prof. Piyadasa Ranasingha

Dr. Premila Gamage

Dushyanthi Daniel

Editors

W. Sunil

G. D. Amarasiri

Assistant Editors

Priyanga Bandara

Kamalangani Subasinghe

Computer Type Setting

Asoka Damayanthi

Publisher

Library Research Division

National Library and Documentation Services Board

No. 14, Independence Avenue

Colombo 07.

SRI LANKA

Telephone : 011 3056388

Fax : 011 2685201

E mail : research@mail.natlib.lk

Web site : www.natlib.lk

Authors are responsible for the content of their articles published in this journal

Editors note

Information has become an essential component of modern information society. Information is extremely important for every aspect of human society such as education, communication, management, business, technology, etc.. Library and Information Science is directly involved in information management. Library and Information Science is the only subject which widely discusses information management. In modern information society, knowledge creation is an important requirement. For knowledge creation, extensive research is necessary in any subject field. Publication of scholarly Journals are very important for the dissemination of new knowledge generated through research. "National Library Review" is a result of an effort made by National Library and Documentation Services Board to disseminate new knowledge of Library and Information Science to the Sri Lankan library community.

A scholarly journal of this nature is a long felt need of the library community in Sri Lanka. Library and Information Science is becoming an increasingly popular subject and the number of students who follow Library and Information Science has increased considerably during the last few years. Therefore, the literature on Library and Information Science should be developed to meet the increasing demand.

We are extremely thankful to all the authors who provided articles for this journal and prof. Piyadasa Ranasinghe, Dr. Premila Gamage and Mrs. Dushyanthi Daniel of the National Library Review editorial committee and examining the final manuscript of the journal. We also thankful to all the reviewers of the articles for their contribution.

NATIONAL INDIAN UNIVERSITY

Volume 1

The National Indian University is a unique institution of higher learning, established in 1963, with a vision to provide a comprehensive education to the Indian people. It is a multi-disciplinary university, offering a wide range of courses in the fields of science, technology, management, and social sciences. The university is committed to the development of the human resources of the country, and to the promotion of research and innovation. It is a center of excellence in education, and a source of inspiration for the youth of India. The university is a proud member of the Association of Universities in India, and is recognized by the Government of India. It is a leading institution in the field of higher education, and is a source of pride for the Indian people.

Contents

ශ්‍රී ලංකා ජාතික පුස්තකාලයේ හෙට දවස උපාලි අමරසිරි	1
ශ්‍රී ලංකාවේ අධ්‍යාපන ප්‍රතිපත්තිය සහ පාසල් පුස්තකාල සේවාව එච්. එම්. ගුණරත්න බණ්ඩා	22
Digitization : Panacea for Preservation And Access in Libraries and Archives? Dr. K. D. G. Wimalaratne	47
ශ්‍රී ලංකාවේ එලදායී මහජන පුස්තකාල සේවාවක් සඳහා මහජන පුස්තකාල ව්‍යවස්ථා හඳුන්වාදීමේ වැදගත්කම ජී. ඩී. අමරසිරි	56
National Library Services in the Twenty First Century . Challenges and Opportunities L. A. Jayathissa	70
වර්ගීකරණයේ ඉතිහාසය සැකෙවින් හා විවිධ දැනුම වර්ගීකරණ ක්‍රම කිහිපයක් පිළිබඳ සංක්ෂිප්ත ඇගයීමක් විජය ප්‍රේමදර්ශන	90
National Social Media Regulations for Information Service Providers Dr. Ruwan Gamage	111
யாழ்ப்பாணப்பல்கலைக்கழக சமூக விஞ்ஞானத்துறைசார் பட்டதாரி மாணவர்களின் நூலகப்பயன்பாடு-ஓர் ஆய்வு நவநீதகிருஷ்ணன், சு மகிரன், சு	119
Guidelines for contributors	141

Contents

1. On the progress of the work 1

2. General remarks on the work 1

3. Organization, Finance for Investigation and
 Access in Libraries and Archives
 Dr. K. D. Williams 1

4. General remarks on the progress of the work
 and the general results of the work
 1

5. National Library Services in the Twenty First
 Century, Challenges and Opportunities
 Dr. A. J. J. 1

6. National Social Media Regulation for
 Information Service Providers
 Dr. K. S. 1

7. Guidelines for contributors 1

ශ්‍රී ලංකා ජාතික පුස්තකාලයේ හෙට දවස

උපාලි අමරසිරි

PUBLIC LIBRARY
JAFNA

සාරාංශය

ශ්‍රී ලංකාවේ ජාතික පුස්තකාල සේවාවේ කේන්ද්‍රස්ථානය ලෙස සැලකෙනුයේ ශ්‍රී ලංකා ජාතික පුස්තකාලය වේ. 1990 වසරේ පිහිටවූ මෙම ජාතික ආයතනය 2015 වසරේ සිය රිදී ප්‍රබ්ලිය සමරනු ලබයි. තොරතුරු හා සන්නිවේදන ක්ෂේත්‍රයේ අතිවිශාල වර්ධනයත් මෙන්ම ජාතික හා අන්තර්ජාතික සුවිශේෂ තත්වයන් යටතේ ශ්‍රී ලංකා ජාතික පුස්තකාලය ඉදිරි කාලයේ මුහුණ දෙන ඇතැම් අභියෝග පිළිබඳව මෙන්ම මෙම අභියෝග ජය ගැනීම සඳහා ගතහැකි පියවර පිළිබඳව කතුවරයා මෙම ලිපියෙන් සාකච්ඡා කරනු ලබයි.

මූලික පද

ශ්‍රී ලංකා ජාතික පුස්තකාලය, ජාතික පුස්තකාල සේවා, ජාතික පුස්තකාල සේවා නවීකරණය, තොරතුරු හා සන්නිවේදන තාක්ෂණයේ බලපෑම, ප්‍රශස්ත කළමනාකරණය

ජාතික පුස්තකාල කාර්යයන්

ජාතික පුස්තකාල කාර්යයන් පිළිබඳ ව විවිධ විද්වතුන් පුළුල් ලෙස සාකච්ඡා කර ඇත. ලොව විවිධ ජාතික පුස්තකාලවල කාර්යයන් ඇතැම් විට එකිනෙකට වෙනස් වුවත්, පොදුවේ බහුතරයක් ජාතික පුස්තකාල අනුගමනය කරනු ලබන, පිළිගත් ජාතික පුස්තකාල කාර්යයන් ගණනාවක් ඇත.

- ♦ ප්‍රධාන වශයෙන් නීතිමය තැන්පතු නීතිය මගින් සහ වෙනත් මාර්ගවලින් ජාතියේ අත්පිටපත්, මුද්‍රිත, ශ්‍රව්‍ය-දෘශ්‍ය හා විද්‍යුත් ප්‍රකාශන එක් රැස් කිරීම
- ♦ ජාතික එකතුව විධිමත්ව සංවිධානය කිරීම සහ සංරක්ෂණය
- ♦ ජාතික ග්‍රන්ථ විඥාපන පාලනය
- ♦ විමර්ශන හා පාඨක සේවා සැපයීම
- ♦ ජාතික මට්ටමේ පුස්තකාල ක්ෂේත්‍රයේ නායකත්වය
- ♦ කියවීම, තොරතුරු සාක්ෂරතාව, ග්‍රන්ථ සංවර්ධන වැනි ජාතික වැඩසටහන් මෙහෙයවීම

- ◆ අන්තර්ජාතික තොරතුරු සේවා ව්‍යාපෘතිවල දේශීය මධ්‍යස්ථානය ලෙස කටයුතු කිරීම
- ◆ ජාතියේ සංස්කෘතික උරුමය ආරක්ෂා කිරීම හා නගා සිටුවීම
- ◆ වෙනත්

ජාතික පුස්තකාල කාර්යයන් පිළිබඳ පළ වී ඇති විද්වත් ලිපි ලේඛන පරිභරණයට අමතරව 1989 වසරේ දී මණ්ඩල පත්‍රිකාවක් මගින් හඳුනා ගනු ලැබූ ශ්‍රී ලංකා ජාතික පුස්තකාල කාර්යයන් සහ 1998 අංක 51 දරන ජාතික පුස්තකාල හා ප්‍රලේඛන සේවා මණ්ඩල පනතේ ඇතුළත් ශ්‍රී ලංකා ජාතික පුස්තකාලයේ කාර්යයන් පිළිබඳ අධ්‍යයනය කිරීම ද මෙහි දී ඵලදායක වේ. ජාතික පුස්තකාල අධ්‍යක්ෂවරුන්ගේ සමුළුව (CDNL) ට අදාළ වෙබ් අඩවියේ ලොව බොහෝ ජාතික පුස්තකාලවල නවතම වාර්ෂික වාර්තා ඇතුළත් වේ. ජාතික පුස්තකාලවල කාර්යයන් මෙන් ම විවිධ රටවල ජාතික පුස්තකාලවල සුවිශේෂ ජයග්‍රහණ, ප්‍රධාන ව්‍යාපෘති, ඒවා මුහුණ දෙන අභියෝග සහ නව ප්‍රවණතා පිළිබඳ හැදෑරීමට මෙම වාර්ෂික වාර්තා මහෝපකාරී වේ.

වසර 25 ක අත්දැකීම්

1990-2015 කාලය තුළ ශ්‍රී ලංකා ජාතික පුස්තකාලය ලෙස කටයුතු කිරීමෙන් ලත් සුවිශේෂ අත්දැකීම් සම්භාරය අනාගතය පිළිබඳ සැලසුම් සකස් කිරීමේ දී ආයතනය සතු මහඟු සම්පතක් වේ. පළමු දශකය හෝ දශක එකහමාර තුළ ශ්‍රී ලංකා ජාතික පුස්තකාලයට උත්කර්ෂවත් සහ ශක්තිමත් ආරම්භයක් ලැබුණු බව පොදුවේ පිළිගත් කරුණකි. 2000 වර්ෂය වන විට ආයතනයේ වාර්ෂික වැඩසටහනේ, ප්‍රධාන වෘත්තීය අංශ 12 ක් යටතේ ජාතික මට්ටමේ ව්‍යාපෘතීන් සියයකට අධික ප්‍රමාණයක් ක්‍රියාත්මක විය. ශ්‍රී ලංකාවේ දුබල තීතිමය තැන්පතු නීති ජාතික පුස්තකාල එකතුව වර්ධනයට සහ ජාතික ග්‍රන්ථ විඥාපන පාලනයට ප්‍රබල බාධාවක් වුවද, ජාතික පුස්තකාල එකතුව, ප්‍රකාශන එකතුව, ආයතනයේ ප්‍රකාශන ආධාර ව්‍යාපෘති, ප්‍රකාශන තොරතුරු වැනි වෙනත් සුවිශේෂ මාර්ගවලින් මෙම අවාසිදායක තත්වය අවම කර ගැනීමට පියවර ගන්නා ලදී. ජාතික ග්‍රන්ථනාමාවලී අංශය, ජාතික ග්‍රන්ථ විඥාපන පාලන අංශය නමින්

ප්‍රතිසංවිධානය කොට විද්වත් උපදේශක කමිටුවක අධීක්ෂණය යටතේ ප්‍රවර්තන, පූර්වකාලීන හා විශේෂ ග්‍රන්ථනාමාවලි සම්පාදනයේ දැවැන්ත මෙහෙවරක් සාර්ථකව ඉටු කරන ලදී. විද්වත් සමුළු, ජාතික පුවත්පත්, රජයේ ප්‍රකාශන, දේශීය පුස්තකාල පොත්, පශ්චාත් උපාධි නිබන්ධන සහ ජනවාර්ගික ගැටලුව වැනි විශේෂ ක්ෂේත්‍ර ගණනාවක ග්‍රන්ථ විඥාපන සේවා ඉටු කිරීම සඳහා ප්‍රලේඛන සේවා අංශය නමින් වෙනම අංශයක් ඇති කොට පුළුල් ග්‍රන්ථ විඥාපන හා ප්‍රලේඛන සේවාවක් දියත් කරන ලදී. පාඨක සේවා, තොරතුරු තාක්ෂණ, සංරක්ෂණ වැනි ජාතික පුස්තකාලයට සෘජුව සම්බන්ධ අංශ ද, පුස්තකාල සංවර්ධන, අධ්‍යාපන හා ප්‍රකාශන වැනි ජාතික පුස්තකාල සේවා අංශ ද නව ආයතනයට ශක්තිමත් පදනමක් ලබා දීමට විශාල වශයෙන් දායක විය. ජාතික පුස්තකාලය නිල වශයෙන් ඇරඹීමට පෙර, ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලිය සම්පාදනය වැනි ඇතැම් ජාතික පුස්තකාල කාර්යයන් ඇරඹී තිබීමත්, ජාතික මට්ටමේ පුස්තකාල සංවර්ධන ව්‍යාපෘති සැලකිය යුතු ප්‍රගතියක් ලබා තිබීමත්, මෙම කටයුතුවල සාර්ථකත්වයට ආධාර විය. වසර කිහිපයක ප්‍රයත්නයකින් අනතුරුව 1998 වසරේ දී එවකට වසර 28 ක් පැරණි, ආයතනයට අදාළ පනත සංශෝධනය කොට ශ්‍රී ලංකා ජාතික පුස්තකාලයේ වගකීම හා කාර්යභාරය පැහැදිලිව දැක්වෙන නව පාර්ලිමේන්තු පනතක් හඳුන්වා දෙන ලදී. සමස්තයක් ලෙස ශ්‍රී ලංකා ජාතික පුස්තකාලයේ ආකෘතිය හා කාර්යයන් මුල් දශකයේ හඳුන්වාදුන් ව්‍යුහයට අනුකූලව තවමත් ක්‍රියාත්මක වේ. ඇතැම් ව්‍යාපෘති ඉවත් වීමත්, නව ව්‍යාපෘති ගණනාවක් හඳුන්වාදීමත් මේ අතර දැකිය හැකිය.

සුවිශේෂ අභියෝග

ඉදිරි දශකය තුළ (2015-2025) ශ්‍රී ලංකා ජාතික පුස්තකාලයේ සාර්ථකත්වය, එය වර්තමාන සුවිශේෂ අභියෝගවලට මුහුණදෙන ආකාරයෙන් තීරණය වනු ඇත. වසර කිහිපයක තරමක වියවුල් සහගත කාලය නිමාකොට යහපත් වෘත්තීය නායකත්වයක් ආයතනයට ලැබීම දැනට ඇති විශාල වාසිසහගත තත්ත්වයකි. නව දේශපාලන නායකත්වය, පළපුරුදු ජ්‍යෙෂ්ඨ කාර්ය මණ්ඩලය හා උද්යෝගීමත් සෙසු කාර්ය මණ්ඩලය ආයතනයේ ඉදිරි කටයුතුවලට ප්‍රබල සහායක් වනු ඇත.

වර්තමානයේ ශ්‍රී ලංකා ජාතික පුස්තකාලය මුහුණදෙන සුවිශේෂ අභියෝග, මාතෘකා පහක් (05) යටතේ සාකච්ඡා කිරීමට අදහස් කරමි.

- ♦ ව්‍යවස්ථාමය හා පරිපාලන වෙනස් කම්
- ♦ ජාතික පුස්තකාල සේවා නවීකරණය හා පුළුල් කිරීම
- ♦ ජාතික මට්ටමේ සේවා සහ නායකත්ව භූමිකාව
- ♦ ජාතික පුස්තකාලයේ සම්පත් හා පහසුකම් වර්ධනය
- ♦ ප්‍රශස්ත කළමනාකරණය

ව්‍යවස්ථාමය හා පරිපාලන වෙනස්කම්

දශක දෙකකට පමණ පෙර සකස් කොට 1998 වසරේ සම්මත වූ ජාතික පුස්තකාල හා ප්‍රලේඛන සේවා මණ්ඩල පනත වර්තමාන ආයතනික හා ජාතික අවශ්‍යතාවලට ගැලපෙන සේ සංශෝධනය කරලීම වර්තමානයේ ප්‍රමුඛ අවශ්‍යතාවක් වේ. දැනට පවතින නීතිමය තත්වය යටතේ ප්‍රමුඛස්ථානය ජාතික පුස්තකාල හා ප්‍රලේඛන සේවා මණ්ඩලයට ලැබීම හේතුවෙන් ශ්‍රී ලංකා ජාතික පුස්තකාලයේ අනන්‍යතාවයට මෙන්ම, එහි ජාතික ප්‍රතිරූපයට හානි සිදු වී ඇත. එය රටේ ඇති තවත් එක් මණ්ඩලයක් ලෙස ජන විඥානගතව, ශ්‍රී ලංකා ජාතික පුස්තකාලය යන ජාතික සංස්කෘතික ආයතනය මණ්ඩලයේ සෙවනැල්ලට මුවා වී ඇත. ජාතික පුස්තකාලයේ කටයුතු පාලනය කිරීම සඳහා තවදුරටත් පාලක මණ්ඩලයක් පැවතිය යුතු අතර එම පාලක මණ්ඩලය වෙනත් රටවල ජාතික පුස්තකාල පාලක මණ්ඩලවලට අනුරූප වියයුතු වේ. ආයතනයේ නිල නාමය සහ මහජනයා අතර එය ප්‍රචලිත වියයුතු නාමය “ශ්‍රී ලංකා ජාතික පුස්තකාලය” විය යුතු වේ. දැනට මණ්ඩලය යටතේ ඇති සියලුම කාර්යයන් ජාතික පුස්තකාලයේ කාර්යයන් බවට පත් වී මණ්ඩලය අධීක්ෂණ හා කළමනාකරණ කටයුතුවලට සීමා වියයුතු වේ. මීට අමතරව ජාතික පුස්තකාලයේ බලතල, වගකීම් හා කාර්යභාරයන් ද 21 වන සියවසේ මුල් අවධියට ගැලපෙන ලෙස නව පනතේදී සංශෝධනය වීම වැදගත් වේ. ශ්‍රී ලංකාවේ නීතිමය තැන්පතු නීතියේ ඇති දුබලතාවය ශ්‍රී ලංකා ජාතික පුස්තකාලයේ ප්‍රගමනයට විශාල බාධාවක් වී ඇත. නීතිමය තැන්පතු නීතියේ ප්‍රධාන අරමුණ රට තුළ ප්‍රකාශයට පත් වන සියලුම ප්‍රකාශන,

ජාතික ග්‍රන්ථ විඥාපන පාලනය සඳහා ජාතික පුස්තකාලය හෝ එම කාර්යයෙහි නියැලෙන අදාළ ආයතනය වෙත ලබාදීම වේ. ශ්‍රී ලංකාවේ නීතිමය තැන්පතු නීති, 19 වන සියවසේ හා 20 වන සියවසේ මුල් දශකයේ ඒවා පැනවුණු මුල් ස්වරූපයෙන්ම, කාලීන අවශ්‍යතා අනුව සංශෝධනය නොවී පැවතීම නිසා සහ නීතිය ක්‍රියාත්මක කරලීමේ ඇති දුබලතා නිසා අදාළ අරමුණු මුදුන්පත් කර ගැනීමට අපොහොසත් වී ඇත. පසුගිය දශකය තුළ සිසුයෙන් ව්‍යාප්ත වන විද්‍යුත් ප්‍රකාශන සහ ශ්‍රව්‍ය දෘශ්‍ය ප්‍රකාශන දේශීය නීතියෙන් ආවරණය නොවන අතර මුද්‍රිත ප්‍රකාශන ආවරණය ද ඒ සඳහා යොදා ඇති ක්‍රමවේදය ද වෙනත් රටවල් සමඟ සැසඳීමේ දී අතිශය දුර්වල තත්වයක පවතී. එම නීතිය ක්‍රියාත්මක කරනු ලබන ජාතික ලේඛනාරක්ෂක දෙපාර්තමේන්තුව 2015 වසරේ දී එය විධිමත් පරිදි සංශෝධනය කිරීමට අපේක්ෂා කරන බව දන්වා ඇත. එය ඉටු නොවුණහොත් යෝජිත ජාතික පුස්තකාල ව්‍යවස්ථා සංශෝධනයේ දී මෙම නීතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම සහ සංශෝධනය කිරීම එහි නියම හිමිකරුවන ජාතික පුස්තකාලයට පවරාගත යුතු වේ. ශ්‍රී ලංකාවේ නීතිමය තැන්පතු නීතිය සංශෝධනය දැනටමත් අඩසියවසක් පමණ ප්‍රමාද වී ඇති ප්‍රමුඛ ජාතික අවශ්‍යතාවකි.

ශ්‍රී ලංකා ජාතික පුස්තකාලය ඒ මගින් ඉටු කෙරෙන ජාතික කාර්ය භාරයට ගැලපෙන, සමාන සංස්කෘතික ආයතන සමඟ සමීප සබඳතා පවත්වා ගැනීම පහසු කෙරෙන, ගැලපෙන අමාත්‍යාංශයකට අනුබද්ධ කරලීම තවත් වැදගත් ජාතික අවශ්‍යතාවකි. ජාතික පුස්තකාලයක ප්‍රධාන වගකීම ජාතියේ බුද්ධිමය උරුමයට අදාළ අත්පිටපත්, මුද්‍රිත ලේඛන, ශ්‍රව්‍ය - දෘශ්‍ය මාධ්‍ය, විද්‍යුත් ලේඛන ආදිය එක් රැස් කිරීම, ඒවායේ ග්‍රන්ථ විඥාපන පාලනය, පාඨක සේවා සහ මෙම ජාතික උරුමය අනාගත පරපුර සඳහා ආරක්ෂා කර ගැනීම වේ. ශ්‍රී ලංකාවේ මේ හා සමාන සංස්කෘතික හා බුද්ධිමය උරුමයන් ආරක්ෂා කරනු ලබන අනෙකුත් සංස්කෘතික ආයතන අතර ජාතික කෞතුකාගාර දෙපාර්තමේන්තුව, ජාතික ලේඛනාරක්ෂක දෙපාර්තමේන්තුව, පුරාවිද්‍යා දෙපාර්තමේන්තුව වැනි ආයතන ප්‍රධාන වේ. එබැවින් ශ්‍රී ලංකා ජාතික පුස්තකාලය ද මෙම ජාතික සංස්කෘතික උරුමයන් ආරක්ෂා කරනු ලබන ආයතන පද්ධතියට එක් වී, එම ආයතන සමඟ එක් අමාත්‍යාංශයකට සම්බන්ධවීම අත්‍යවශ්‍ය වේ. දැනට පවත්නා ආකාරයට එය අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශය වැනි සංස්කෘතික ක්ෂේත්‍රයෙන්

බාහිර අමාත්‍යාංශයකට සම්බන්ධවීම එහි ක්‍රියාකාරීත්වයට සහ අනාගත වර්ධනයට මෙන්ම පිළිගත් අන්තර්ජාතික ප්‍රවණතාවනට නො ගැලපේ.

මේ තත්වය තවදුරටත් මෙලෙසම පැවතීම අංශ ගණනාවකින් ආයතනයට අවාසිදායක වේ. ජාතික උරුමයන් පිළිබඳ ජාතික සැලසුම් සකස් කිරීමේ දී ශ්‍රී ලංකා ජාතික පුස්තකාලය එයට ඇතුළත් නොවීම හා ඒ සඳහා වෙන් කරනු ලබන වාර්ෂික මුදල් ප්‍රතිපාදන එයට නොලැබීම මෙන් ම ශ්‍රී ලංකාවේ ජාතික උරුමයන් ප්‍රවර්ධනය පිළිබඳ අධීක්ෂණය කරනු ලබන විද්වත් කමිටු හා අදාළ පාර්ලිමේන්තු උපදේශක කාරක සභාවේ අවධානයෙන් ශ්‍රී ලංකා ජාතික පුස්තකාලය ගිලිහී යාමේ අවදානමක් මේ නිසා මතු වේ. එසේම ජාතික උරුමයන් සුරැකීම සඳහා ලැබෙන විදේශ ආධාර ජාතික පුස්තකාලයට නොලැබීම, අනෙකුත් ජාතික උරුමයන්ට අදාළ ප්‍රධාන ආයතන සමඟ සමීප සහයෝගයෙන් කටයුතු කිරීමට ඇති ඉඩ ප්‍රස්ථා අඩුවීම, මෙම ක්ෂේත්‍රයේ කලාපීය හා අන්තර්ජාතික වැඩසටහන්වලදී ජාතික පුස්තකාලය නොසලකා හැරීමට ඉඩ තිබීම වැනි අවාසිදායක තත්වයන් රැසක් ජාතික පුස්තකාලය සංස්කෘතික සහ ජාතික උරුමයන් ක්ෂේත්‍රයට ඇතුළත් නොවී පරිබාහිරව සිටීම නිසා මුහුණ දීමට සිදුවනු ඇත. පසුගිය සමයේ දකුණු ආසියා කලාපීය සහයෝගීතා සංගමය (SAARC), ඉන්දියානු සාගර වට රවුම් කලාපීය සංගමය (IORA), යුනෙස්කෝ ආයතනය වැනි කලාපීය හා අන්තර් ජාතික සංවිධාන ශ්‍රී ලංකාව සමඟ එකතු වී දියත් කළ විවිධ සංස්කෘතික ව්‍යාපෘතිවලදී ශ්‍රී ලංකා ජාතික පුස්තකාලය එම ව්‍යාපෘතිවලට ඇතුළත් නොවීමක් දක්නට ලැබුණි. මෙයට ප්‍රධාන හේතුව මෙම ආයතනය රජයේ ප්‍රධාන සංස්කෘතික හා ජාතික උරුමයන් ධාරාවේ ස්ථානගතව නොපැවතීම බව පෙනේ. ලොව ජාතික පුස්තකාලවලින් අති බහුතරයක් මෙලෙස ඒ ඒ රටවල ප්‍රධාන සංස්කෘතික උරුමයන් ධාරාවට අනුගත වී කටයුතු කරනු ලැබීම ද මෙහි දී විශේෂයෙන් සඳහන් කළයුතු වේ. එසේම සුවිශේෂ ඓතිහාසික හේතු මත, ජාතික පුස්තකාලය සතුවිය යුතු සම්පත්, වගකීම් හා කාර්යයන් ජාතික ලේඛනාරක්ෂක දෙපාර්තමේන්තුව, ජාතික කෞතුකාගාර දෙපාර්තමේන්තුව වැනි ආයතන ගණනාවක් තවදුරටත් හිමිකර ගෙන සිටී. මෙම තත්වයන් සාකච්ඡා මගින් නිරවුල් කර ගැනීමට ජාතික පුස්තකාලය ද එම ආයතන සමඟ එකම අමාත්‍යාංශයකට සම්බන්ධවීම විශාල පහසුවක් වේ. තොරතුරු තාක්ෂණයේ අසිරිමත් වර්ධනය නිසා ජාතික පුස්තකාලය, ජාතික

ලේඛනාගාරය, ජාතික කෞතුකාගාරය වැනි රටක සියලුම සංස්කෘතික ආයතනවල ඇති සම්පත් සංඛ්‍යාංකකරණය මගින් පොදු ඩිජිටල් දැනුම් ගබඩා හෝ පුළුල් ජාතික ඩිජිටල් පුස්තකාලයක් ලෙස වර්ධනය වීමේ නව ප්‍රවණතාවක් අන්තර්ජාතිකව ඇති බව ද අප අමතක නො කළ යුතුය. සංස්කෘතික භාණ්ඩවල භෞතික ස්වරූපය පුස්තකාල පොත්, මුද්‍රිත පොත්පත්, රාජ්‍ය ලේඛන, සෙල්ලිපි, කෞතුක භාණ්ඩ, පුරාවස්තු, සිතියම්, චිත්‍ර වැනි කුමන ස්වරූපයක් ගනු ලැබුව ද ඒ සියල්ල පොදු ජාතික එකතුවක් ලෙස ඩිජිටල් මාධ්‍යයෙන් ඉදිරිපත් කරලීමේ හැකියාව නව තාක්ෂණය නිසා ලැබී ඇත. එබැවින් මෙම සියලුම සංස්කෘතික ආයතන එක් අමාත්‍යාංශයක් යටතේ සංවිධානය වීම හා කටයුතු කිරීම මෙම අනාගත ව්‍යාපෘති සාර්ථක කර ගැනීම සඳහා ද වැදගත් වේ.

ජාතික පුස්තකාල සේවා නවීකරණය හා පුළුල් කිරීම

පසුගිය වසර 25 තුළ ශ්‍රී ලංකාවේ ජාතික පුස්තකාල සේවා සඳහා ශක්තිමත් පදනමක් වැටී ඇත. එය නව ජාතික පුස්තකාලයක් ලෙස ආඩම්බර විය හැකි කරුණකි. පාඨක සේවා, ග්‍රන්ථ විඥාපන පාලන සේවා, ප්‍රතිග්‍රහණ කටයුතු ඇතුළු ජාතික පුස්තකාලයේ සෑම අංශයක් ම පාහේ යහපත් ලෙස වර්ධනය වී ඇත. එසේ වුව ද පසුගිය දශකය තුළ තොරතුරු හා සන්නිවේදන තාක්ෂණයේ සිදු වූ හා දැනටත් සිදුවෙමින් පවතින සුවිශාල වර්ධනයන් හේතුවෙන් ලොව සියලුම ජාතික පුස්තකාලවලට තම කටයුතු ශීඝ්‍රයෙන් නවීකරණය කරලීමට සිදුව ඇත. ඒ අනුව ශ්‍රී ලංකා ජාතික පුස්තකාලය ද සිය කටයුතු නවීකරණය සඳහා සැලසුම් සහගත වැඩපිළිවෙළක් දියත් කළ යුතු වේ. ජාතියේ විද්‍යුත් ප්‍රකාශන රැස් කිරීම, ජාතික එකතුවේ ඇති දුර්ලභ සහ විශේෂ එකතු සංඛ්‍යාංකකරණය (digitization), වෙනත් ආයතනවල තැන්පත්ව ඇති විශේෂ ජාතික එකතු සංඛ්‍යාංකකරණය කොට එම පිටපත් ජාතික පුස්තකාලයට ලබාගෙන අංග සම්පූර්ණ ජාතික එකතුවක් ගොඩ නැගීමට ප්‍රයත්න දැරීම, සංඛ්‍යාංකකරණය කරන ලද ජාතික එකතුව (සුවිශේෂ කොටස් හැර) ජාතික පුස්තකාල වෙබ් අඩවිය ඔස්සේ අන්තර්ජාලයට සම්බන්ධ කොට ලොව ඕනෑම ස්ථානයක සිට එම සම්පත් පරිහරණයට පහසුකම් සලසා දීම මෙම නවීකරණ ක්‍රියාවලියේ ප්‍රමුඛ කටයුතු වේ.

ශ්‍රී ලංකා ජාතික ඩිජිටල් පුස්තකාලය

දැනට ජාතික පුස්තකාලයේ ඇති ඇතැම් දුර්ලභ එකතු, ජාතික විද්‍යා පදනමේ සහායයෙන් සංඛ්‍යාංකකරණය කරලීම යහපත් ආරම්භයකි. එය තවදුරටත් පුළුල් කොට ජාතික පුස්තකාලය විසින්ම මෙහෙය වන වඩාත් පුළුල් සංඛ්‍යාංකකරණ ව්‍යාපෘතියක් සඳහා ඉදිරියේ දී කටයුතු කරලීම වැදගත් වේ. එහි දී දැනට ජාතික විද්‍යා පදනම අනුගමනය කරනු ලබන, මෙම කටයුතු බාහිර විශේෂඥ ආයතන ලවා ඉටු කරවා ගැනීම, ජාතික පුස්තකාලයේ ඇතැම් සංඛ්‍යාංකකරණ කටයුතු සඳහා අනුගමනය කළ හැකි විශ්වාසදායී ක්‍රමවේදයක් බව පෙනේ. මේ හා සමගාමීව ජාතික පුස්තකාලයේ ම, සංඛ්‍යාංකකරණ කටයුතු සඳහා විශේෂඥ තාක්ෂණික අංශයක් ඇති කළ යුතු වේ. මෙම කටයුතු පදනම් කරගෙන ශ්‍රී ලංකා ජාතික ඩිජිටල් පුස්තකාලය (National Digital Library of Sri Lanka) ගොඩගැනීම එහි ඉලක්කය විය යුතු වේ. සංඛ්‍යාංකකරණය කරන ලද මුද්‍රිත පොත්පත්, දුර්ලභ ප්‍රකාශන, පුවත්පත්, වාර සඟරා, පුස්තකාල පොත්, රාජ්‍ය ප්‍රකාශන, ඡායාරූප සහ නව විද්‍යුත් ප්‍රකාශන ආදී සියල්ල ජාතික ඩිජිටල් පුස්තකාලයේ තැන්පත් කළ යුතු වේ. ජාතික ඩිජිටල් පුස්තකාලය ආරම්භ කිරීම හා සාර්ථකව පවත්වාගෙන යාම ඉදිරි දශකය තුළ ශ්‍රී ලංකා ජාතික පුස්තකාලයේ ප්‍රමුඛ අභියෝගය වේ. ඒ සඳහා අවශ්‍ය විශේෂඥ දැනුම සහ උනන්දුවක් සහිත කණ්ඩායමක් මෙන් ම අදාළ අනෙකුත් සම්පත් ද ආයතනය තුළ වර්ධනය කර ගත යුතු වේ. වෙනත් රටවල ජාතික පුස්තකාල රාශියක් දැනටමත් ජාතික ඩිජිටල් පුස්තකාල අරඹා, ඒ පිළිබඳ ශාස්ත්‍රීය, පර්යේෂණ ලේඛන පළ කර ඇති නිසා එම අත්දැකීම්වලින් ප්‍රයෝජන ගැනීමට අපට හැකි වේ. එසේම වේගයෙන් දියුණුවන තොරතුරු හා සන්නිවේදන තාක්ෂණය නිසා මෙයට අදාළ තාක්ෂණික ගැටලු බොහොමයක් දැනට විසඳෙමින් පැවතීම ද වාසිදායක තත්වයකි. Google, Microsoft වැනි විශාල සමාගම් විවිධ රටවල ජාතික එකතු සංඛ්‍යාංකකරණයේ ලා සහායවන අතර මෙම කාර්යය සඳහා එබඳු විදේශ ආධාර ලබා ගැනීමට ද ජාතික පුස්තකාලය උත්සුක විය යුතු වේ.

ජාතික පුස්තකාලයේ වෙබ් සේවා සංවර්ධනය මෙම නවීකරණ ව්‍යාපෘතියේ තවත් අත්‍යවශ්‍ය අංගයක් වේ. දැනටමත් ශ්‍රී ලංකාවේ බොහෝ රාජ්‍ය ආයතන, බැංකු සහ පෞද්ගලික අංශයේ ආයතන රාශියක් තම සේවාවන්

වෙබ් හා මාර්ගගත (online) සේවා ලෙස ලබා දෙමින් සිටී. මෙම තත්වය ඉදිරි වසර කිහිපය තුළ පාඨුල ලෙස ව්‍යාප්ත වනු ඇත. ඒ අනුව තොරතුරු ක්ෂේත්‍රයේ ප්‍රමුඛ ජාතික ආයතනය ලෙස ශ්‍රී ලංකා ජාතික පුස්තකාලය ද තම කටයුතු හා සේවා නවීකරණය කරලීම අත්‍යවශ්‍ය වේ. ජාතික පුස්තකාලයේ සම්පත්, සේවා, විශේෂ වැඩසටහන්, කාර්යමණ්ඩල තොරතුරු, ද්විතීයික මූලාශ්‍ර ආදිය පිළිබඳ තොරතුරු එහි වෙබ් අඩවිය තුළින් දැනටමත් ලබාගත හැක. මෙය තවදුරටත් වර්ධනය කොට තනිවම හෝ වෙනත් ප්‍රධාන ආයතන හා පුස්තකාල සමග එකතු වී අන්තර් ජාතික විද්‍යුත් වාර සඟරා පාඨකයින්ට සැපයීම, ලොව ප්‍රමුඛ පෙළේ දැනුම් සම්පත් අන්තර්ජාලය ඔස්සේ ලබාදීම, දුරස්ථ පාඨක සේවා, සමාජ මාධ්‍ය ඔස්සේ නිරතුරුව පාඨකයින් සමග සංවාදය වැනි සුවිශේෂ ආකර්ශණීය සේවා ජාතික පුස්තකාලයේ ඉලක්කය විය යුතු වේ.

නව පාඨක අවශ්‍යතා

ජාතික පුස්තකාලය නව තාක්ෂණය වැළඳ ගැනීම මෙන්ම නව තාක්ෂණය ජාතික පුස්තකාලයේ පාඨකයින්ට හා පොදුවේ සමාජයට සිදු කර ඇති සහ සිදු කෙරෙමින් පවතින අතිවිශාල බලපෑමද එය නිවැරදිව අවබෝධ කරගත යුතු වේ. ගූගල් පරම්පරාව (Google generation) ලෙස හඳුන්වන, නවීන ජංගම දුරකථන, ටැබ්ලට්, සහ විවිධ මාදිලිවල පරිගණක භාවිත කරන මෙම පරපුර සඳහා තව දුරටත් සාම්ප්‍රදායික පුස්තකාල සේවා පමණක් අදාළ නොවේ. ඔවුන් පැරණි පරපුරට වඩා තොරතුරු සොයායන අතර එම තොරතුරු තම ජංගම දුරකථන, පරිගණක, ටැබ්ලට් පරිගණක ඔස්සේ නිවසේ, කාර්යාලයේ හෝ ඔවුන් සිටින ඕනෑම තැනක සිට ලබා ගැනීමට මහත් ප්‍රියමනාපයක් දක්වයි. බටහිර සහ වෙනත් තාක්ෂණික දියුණු රටවල මෙන් අප රටේ මෙම නව පරපුර තවම පැහැදිලිව ඉදිරියට නො පැමිණිය ද, එය ඉදිරි කාලයේ ක්‍රමයෙන් වර්ධනය වන බවට සැකයක් නැත. ශ්‍රී ලංකාවේ ජනගහනයට වඩා පවතින ජංගම දුරකථන ප්‍රමාණය අධික බව ද, විදුලි සන්දේශ ජාලය නවීකරණය වෙමින් රට පුරා වේගයෙන් ව්‍යාප්ත වන බව ද, තොරතුරු තාක්ෂණ සාක්ෂරතාවය දකුණු ආසියා කලාපයේ වේගයෙන් ම වර්ධනය වන රට ශ්‍රී ලංකාව බව ද සලකන විට නව තාක්ෂණය වැළඳගත් නව පරපුරේ ප්‍රබල ආගමනය වැඩි ඇතක නොවන බව පෙනේ. 2015 ජනාධිපතිවරණයේදී සමාජ මාධ්‍ය

සැලකියයුතු කාර්යභාරයක් ඉටු කළ බව විචාරකයන්ගේ අදහස වේ. තරුණ පරපුර පමණක් නොව වර්තමානයේ වැඩිහිටි පරපුර ද ක්‍රමයෙන් මෙම ප්‍රවණතාවයට නැඹුරු වෙමින් පවතී. ඒ අනුව ජාතික පුස්තකාලය මේ සඳහා සැලසුම් සහගතව තම වෙබ් අඩවිය හා අන්තර්ජාලය ඔස්සේ තොරතුරු ලබා ගැනීමට පහසුකම් සැලසීම, නවයුගයේ අවශ්‍යතා සඳහා ප්‍රතිචාර දැක්වීම සහ නවීකරණයවීම අත්‍යවශ්‍ය කරුණක් වේ.

සමාජ මාධ්‍ය (පුරවැසි මාධ්‍ය) (Social Media) තම කටයුතු ප්‍රවර්ධනය සඳහා ලොව ප්‍රධාන ජාතික පුස්තකාල සාර්ථක ලෙස භාවිත කරන බව පෙනේ. Face book, youtube, Twitter වැනි විවිධ සමාජ මාධ්‍ය විශේෂයෙන් නව පරපුර සමඟ සමීප සම්බන්ධතා පවත්වාගෙන යාමට විශාල ලෙස ආධාර වේ. මේවා නව පරපුරේ ප්‍රධාන සන්නිවේදන මාධ්‍ය නිසා එයට අනුගතව ඉදිරියට යාම මිස වෙනත් විකල්පයක් ජාතික පුස්තකාලයට නොමැත. ශ්‍රී ලංකා ජාතික පුස්තකාලය තම පාඨක සේවා අංශයේ අනු අංශයක් ලෙස සමාජ මාධ්‍ය අංශයක් (Social Media Unit) පිහිටුවීම සලකා බැලිය යුතු කාලය එළඹ තිබේ. සමාජ මාධ්‍ය කටයුතු සම්බන්ධීකරණය අදාළ කටයුතු පිළිබඳ ප්‍රවීණයකු යටතේ මෙම අනු අංශයෙන් සිදු වුව ද එයට ක්‍රියාශීලීව සහාය වීම ආයතනයේ සියලුම ජ්‍යෙෂ්ඨ නිලධාරීන්ට සැලසුම් සහගත කාල සටහනක් මගින් පැවරිය හැක. ඒ අනුව සතියේ ඒ ඒ දිනවල සමාජ මාධ්‍ය මගින් පාඨකයින් සමඟ සංවාද කිරීමේ වගකීම ජ්‍යෙෂ්ඨ නිලධාරීන් අතර විමධ්‍යගත වීම එහි මනා ක්‍රියාකාරීත්වයට හේතු වේ. ජාතික පුස්තකාල කාර්යමණ්ඩලය සඳහා සමාජ මාධ්‍ය හා ඒවායේ ක්‍රියාකාරීත්වය හඳුන්වා දීමේ ප්‍රායෝගික පුහුණු වැඩසටහන් නිරන්තරයෙන් දිගින් දිගටම සංවිධානය කරලීම ඵලදායක වේ.

ශ්‍රී ලංකා ජාතික පුස්තකාලය දේශීය පුස්තකාල ක්ෂේත්‍රයට නායකත්වය සපයන, 21 වන සියවසට ගැලපෙන, ලොව පිළිගත්, කැපී පෙනෙන ජාතික පුස්තකාලයක් බවට පත්වීම තීරණය වනු ඇත්තේ එය තොරතුරු හා සන්නිවේදන තාක්ෂණය තම කටයුතුවලට යොදා ගන්නා ආකාරය අනුව බව නිසැකය. එබැවින් ආයතනයේ තොරතුරු තාක්ෂණ සම්පත් හා නිපුණතා වර්ධනයට විශේෂ අවධානයක්, ආයෝජනයක් සහ කැප කිරීමක් සිදු කිරීම අත්‍යවශ්‍ය වේ. මණ්ඩලයේ තොරතුරු තාක්ෂණ උපදේශක කමිටුවෙන් උපරිම ප්‍රයෝජන ගැනීම, අමතර තනතුරු නාම ඇති කොට තොරතුරු තාක්ෂණ අංශය ශක්තිමත් කිරීම, කෙටි කාලීන හෝ අර්ධකාලීන

තොරතුරු තාක්ෂණ විශේෂඥයන්ගේ සේවය විශේෂ ව්‍යාපෘති සඳහා ලබා ගැනීම, ජාතික පුස්තකාල කාර්ය මණ්ඩලයට තම තොරතුරු තාක්ෂණ දැනුම වර්ධනයට හා යාවත්කාලීන කර ගැනීමට පහසුකම් සැලසීම, දේශීය/විදේශීය විශේෂ ව්‍යාපෘති මගින් ජාතික එකතු සංඛ්‍යාංකකරණය ඇතුළු ප්‍රධාන ව්‍යාපෘති සඳහා අවශ්‍ය සම්පත් සපයා ගැනීම, ශ්‍රී ලංකා තොරතුරු හා සන්නිවේදන තාක්ෂණ නියෝජිත ආයතනය (ICTA) සමග සමීප සහයෝගීතාවෙන් කටයුතු කිරීම, තොරතුරු තාක්ෂණ සම්පත් සම්භාරය ශක්තිමත් කිරීම හා නිරතුරු නවීකරණය, මෙම ක්ෂේත්‍රයේ අන්තර් ජාතික ප්‍රවණතා අධ්‍යයනය සහ ගැලපෙන දේ අනුගමනය කිරීම දැනට ගත හැකි ප්‍රධාන පියවර ලෙස යෝජනා කළ හැක. තොරතුරු හා සන්නිවේදන තාක්ෂණය තම ඵදිනෙදා කටයුතුවලට ප්‍රායෝගිකව යොදා ගැනීමේලා ආයතනයේ කාර්ය මණ්ඩලයේ ඇතැම් අය දක්වන පසුගාමී බව ඉක්මණින් මඟහැර ගතයුතු තත්වයකි. පුහුණු පාඨමාලා, උනන්දු කිරීම්, ඉහළ නිලධාරීන්ගේ ආදර්ශය හා අධීක්ෂණය මෙහිදී වැදගත් වේ.

ජාතික මට්ටමේ සේවා සහ නායකත්ව භූමිකාව

ජාතික මට්ටමේ සේවා සහ දේශීය පුස්තකාල ක්ෂේත්‍රයේ නායකත්ව භූමිකාව ශ්‍රී ලංකා ජාතික පුස්තකාලය වෙත නිල බලයෙන් පැවරෙන වගකීම් වේ. ජාතික මට්ටමේ සේවා හා ව්‍යාපෘති ගණනාවක් ම පසුගිය දශක කිහිපය තුළ ජාතික පුස්තකාල හා ප්‍රලේඛන සේවා මණ්ඩලය සාර්ථකව ක්‍රියාත්මක කර තිබීම මෙහි දී විශේෂ වාසි සහගත කරුණක් වේ. ප්‍රකාශන ආධාර ව්‍යාපෘති, ජාතික කියවීමේ මාසය ව්‍යාපෘතිය, අන්තර් ජාතික ප්‍රමිත අංක ව්‍යාපෘති, පුස්තකාල සංරක්ෂණ මධ්‍යස්ථාන පිහිටුවීමේ ව්‍යාපෘතිය ආයතනය මගින් දීර්ඝ කාලයක් නොකඩවා සාර්ථකව ක්‍රියාත්මක කරන ප්‍රමුඛ පෙලේ ව්‍යාපෘති වේ. මීට අමතරව පළාත් මධ්‍ය පුස්තකාල ව්‍යාපෘතිය, පුස්තකාලයාධිපතින් සඳහා පුහුණු පාඨමාලා පැවැත්වීම, පුස්තකාල සඳහා තොරතුරු තාක්ෂණය හඳුන්වා දීම, සුනාමි පුස්තකාල සංවර්ධන වැඩසටහන පසුගිය සමයේ ජාතික මට්ටමින් සිදු කළ වෙනත් ප්‍රධාන ව්‍යාපෘති වේ. මෙම ප්‍රධාන වැඩසටහන් නවීකරණය කොට තවදුරටත් පවත්වා ගෙන යන අතර සංඛ්‍යාංකකරණය, අන්තර් ජාතික විද්‍යුත් වාර සඟරා ලබා ගැනීම, සමාජ මාධ්‍ය පුස්තකාල සේවා සඳහා යොදා ගැනීම, තොරතුරු හා සන්නිවේදන තාක්ෂණය ඒ ඒ පුස්තකාලවල හැකියාව සහ අවශ්‍යතාව

අනුව උපරිම ලෙස යොදා ගැනීම වැනි කාලීන නව ව්‍යාපෘති හඳුන්වා දීමට ද ශ්‍රී ලංකා ජාතික පුස්තකාලයට සිදු වේ. ජාතික පුස්තකාලයක පෞරුෂය හා නායකත්ව භූමිකාව එය සතු නීතිමය පදනම මෙන් ම, රටේ වෙනත් ආයතනවලට, පුස්තකාලවලට සහ පාඨකයනට ප්‍රයෝජනවත්වන ව්‍යාපෘති සාර්ථකව මෙහෙයවීමට එයට ඇති හැකියාව මත රඳා පවතී.

පුස්තකාල ක්ෂේත්‍රයේ නායකත්ව භූමිකාව අනුව තවත් සුවිශේෂ වැඩසටහන් ක්‍රියාත්මක කර ලීමට ආයතනයට සිදු වේ. විවිධ වර්ගවල පුස්තකාල සේවා සඳහා ප්‍රමිති සම්පාදනය හා ඒ අනුව විශේෂයෙන් මහජන, දෙපාර්තමේන්තු, ආයතන හා පාසල් පුස්තකාල ශ්‍රේණිගත කිරීම, සාධිකාරී ලේඛන සම්පාදනය, ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලිය සහ වෙනත් වෘත්තීය ප්‍රකාශන සම්පාදනය හා ප්‍රකාශනය, පුස්තකාල ක්ෂේත්‍රයේ අන්තර් ජාතික වැඩ සටහන්වල දේශීය සම්බන්ධීකාරක ලෙස කටයුතු කිරීම, පුස්තකාල කටයුතුවලට අදාළව රජයට සහ පළාත් සභාවලට උපදෙස් දීම මේවා අතර ප්‍රධාන වේ. මෙහි දී ක්ෂේත්‍රයේ ප්‍රධාන වෘත්තීයමය සංවිධානය වන ශ්‍රී ලංකා පුස්තකාල සංගමය සහ එහි වෘත්තීය කමිටු සමඟ සම්ප සහයෝගයෙන් කටයුතු කිරීම අත්‍යවශ්‍ය වේ. මෙම ජාතික මට්ටමේ වෘත්තීයමය සංවිධානය සමඟ අන්‍යෝන්‍ය සහයෝගය මෙන් ම ශ්‍රී ලංකා පුස්තකාල ක්ෂේත්‍රයට සම්බන්ධ සියලුම ප්‍රධාන ආයතන සහ ප්‍රධාන පුස්තකාල සමඟත්, වෘත්තීය පුස්තකාලයාධිපතිවරුන් සමඟත්, සම්ප සහයෝගයෙන් කටයුතු කිරීමට ජාතික පුස්තකාලය විශේෂයෙන් වගබලා ගත යුතු වේ. රජයට හා පළාත් සභාවලට පුස්තකාල හා තොරතුරු කළමනාකරණ ක්ෂේත්‍රය සම්බන්ධව උපදෙස් සපයන ප්‍රධාන ජාතික ආයතනය ලෙස නිරතුරුවම නව යෝජනා, ව්‍යාපෘති පත්‍රිකා, නිර්මාණශීලී අදහස් ඉදිරිපත් කිරීමේ හැකියාව ජාතික පුස්තකාලය වර්ධනය කරගත යුතු වේ. මේ සඳහා ශ්‍රී ලංකා පුස්තකාල සංගමය, ක්ෂේත්‍රයේ ප්‍රධාන ආයතන සහ ජ්‍යෙෂ්ඨ වෘත්තීයයන්ගේ සහාය අවශ්‍ය වේ. අනෙකුත් වෘත්තීයමය සංවිධාන හා ආයතන ද ජාතික පුස්තකාලය සමඟ සහයෝගයෙන් දියත් කෙරෙන පොදු සාමූහික ව්‍යාපෘති කෙරෙහි විශේෂ අවධානය යොමු කළ යුතු වේ. වෙනත් ආයතනවලට සහායවීම මෙන් ම තම වෘත්තීය කාර්ය මණ්ඩලයට අමතරව ක්ෂේත්‍රයේ විශේෂ හැකියාවන්ගෙන් යුත් අයගේ සහාය ලබාගෙන ආයතනයේ කටයුතු සාර්ථක කර ගැනීමට ද ජාතික පුස්තකාල කළමනාකාරිත්වයට මෙහි දී අවස්ථාව සැලසේ.

මුලදී සඳහන් කළ ලෙස තොරතුරු හා සන්නිවේදන ක්ෂේත්‍රයේ ශ්‍රී ලංකා ජාතික පුස්තකාලය අනාගතයේ ලබන ජයග්‍රහණ එහි ජාතික මට්ටමේ නායකත්ව භූමිකාව තීරණය කරනු ඇත. ශ්‍රී ලංකා ජාතික ඩිජිටල් පුස්තකාලය ගොඩනගා, ජාතික පුස්තකාලයේ සම්පත් රටපුරා මෙන් ම ලොව පුරා සිටින පර්යේෂකයන්ට පරිහරණය කිරීමට අවස්ථාව ලබා දී, රට තුළ ඇති අනෙක් පුස්තකාලවලටද නව තාක්ෂණය උපයෝගීකරගෙන අන්තර්ජාතික මට්ටමේ උසස් පුස්තකාල සේවා වර්ධනයට සහායවීම ජාතික පුස්තකාලයේ වගකීම වේ. සෑම ශ්‍රී ලාංකිකයෙකුටම මෙන්ම රට පුරා විහිදුණු සියලුම පාසල්, උසස් අධ්‍යාපන, පර්යේෂණ, රාජ්‍ය, පෞද්ගලික, ස්වේච්ඡා ආයතන ව්‍යුහයට අවශ්‍ය තොරතුරු, දැනුම පසුවෙන් ලබාගත හැකිවන ලෙස කටයුතු කිරීම ජාතික පුස්තකාලයේ වගකීම වේ.

එසේ ම යටත් විජිත පාලකයින් විසින් අප රටෙන් අතීතයානුකූලව පැහැර ගෙන ගොස් විදේශ රටවල පුස්තකාලවල, පෞද්ගලික එකතුවල සහ වෙනත් සංස්කෘතික ආයතනවල තැන්පත් කර ඇති අපේ ජාතික උරුමයන් වන දේශීය පුස්තකාල පොත් සහ වෙනත් සංස්කෘතික දායාදවල ඩිජිටල් පිටපත් හෝ මුල් පිටපත් නැවත අප රටට ලබා ගෙන ජාතික එකතුවට එක් කර ගැනීම ද ජාතික පුස්තකාලයේ වගකීම වේ. අනුරාධපුර, පොළොන්නරු යුගවල ශ්‍රී ලංකාව සමඟ සමීප සංස්කෘතික සබඳතා තිබූ රටවල් වූයේ ඇෆ්ගනිස්ථානය, ඉන්දියාව, චීනය, ටිබෙටය, මියන්මාරය, ලාඕසය, තායිලන්තය වැනි ආසියාතික රාජ්‍ය වේ. මේ අවධියේ ධර්ම ගවේෂණය, වෙළඳ කටයුතු, දේශපාලනික හෝ සංස්කෘතික සබඳතා මත මෙරටට පැමිණි හෝ ශ්‍රී ලංකාවෙන් මෙම රටවලට ගිය සංචාරකයින් සමඟ අපේ පැරණි පොතපත ද මෙම ආසියාතික රටවලට යාමට ඉඩ ප්‍රස්ථා තිබූ බව ප්‍රකට කරුණකි. ඒ අනුව දැනට අප රටින් අතුරුදහන් වී ඇති හඳුනාගත් සහ හඳුනානොගත් අපේ පැරණි විද්වත් ශාස්ත්‍රීය කෘති, තවමත් මෙම රටවල ආරාමවල හා පුස්තකාලවල ඇති, සියදහස් ගණන් හඳුනා නොගත් පුස්තකාල පොත් අතර තිබීමට බොහෝදුරට ඉඩ ඇත. මේවා සොයා ගොස් ඒවායේ ඩිජිටල් පිටපත් හෝ මුල් පිටපත් අප රටට ලබා ගැනීම ද ශ්‍රී ලංකා ජාතික පුස්තකාලයේ දිගුකාලීන වගකීමක් වේ.

ජාතික පුස්තකාලයේ සම්පත් හා පහසුකම් වර්ධනය

මූල්‍ය සම්පත් වර්ධනය

ඕනෑම ආයතනයක ප්‍රධාන ශක්තිය එය සතු මූල්‍ය ප්‍රතිපාදන නිසා තම මූල්‍ය සම්පත් වර්ධනය කෙරෙහි ජාතික පුස්තකාලය විශේෂ අවධානය යොමු කළ යුතු වේ. මීට පෙර සඳහන් කළ පරිදි ජාතික පුස්තකාලයේ සංස්කෘතික අන්‍යෝන්‍යතාවය හා ජාතික උරුමයන් සුරැකීමේ එහි සුවිශේෂ කාර්යභාරය අවධාරණය කිරීම ජාතික අය වැයෙන් සැලකිය යුතු මුදල් ප්‍රමාණයක් ලබා ගැනීමට උපකාරී වනු ඇත. එමෙන්ම එය දැනට වඩා විදේශීය ආධාර ආකර්ෂණය කර ගැනීමට ද අවස්ථාව සලසනු ඇත. අගනුවර හදවත බඳු නිදහස් වතුරයට යාබදව වෙසෙසින් කැපී පෙනෙන ස්ථානයක පිහිටා තිබීම ද ජාතික පුස්තකාලයේ සුවිශේෂ කාර්යභාරයට අමතරව ඇති ආකර්ෂණයක් වේ. ජාතික පුස්තකාලය සඳහා ප්‍රශස්ත දිගුකාලීන උපාය මාර්ගික සැලැස්මක් (strategic plan) සම්පාදනය කිරීම මෙම ක්‍රියාවලියේ ප්‍රධාන අවශ්‍යතාවක් වේ. එහි ආයතනයේ ඉදිරි කාර්යභාරයන්, ව්‍යාප්තවීමට අදහස් කරන විශේෂ දිශාවනුත්, අදාළ ඉලක්කයනුත් ඇතුළත්වන අතර එය රජයෙන් මුදල් ප්‍රතිපාදන ලබා ගැනීමේ දී මෙන් ම විදේශීය ආධාර ලබා ගැනීමේ දී අත්‍යවශ්‍ය මූලික ලේඛනයක් වේ.

ජාතික පුස්තකාලය තම ආදායම් උපයන ව්‍යාපෘති පුළුල් කිරීම මගින් ආදායම වර්ධනය කර ගැනීම මෙහි දී වැදගත් වේ. සාමාජික ගාස්තු , පුස්තකාල ලිපි ද්‍රව්‍ය හා පොත්පත් අලෙවිය, අන්තර් ජාල සේවා ගාස්තු, ප්‍රමිත අංක ලබා දීම, ශ්‍රවණාගාරය හා සම්මන්ත්‍රණ ශාලා පහසුකම් වැනි අංශ ගණනාවකින් ආයතනය දැනට ආදායම් ඉපයුව ද මේ මගින් විශාල ආදායමක් අපේක්ෂා කිරීම අපහසු වේ. රජයේ හා පෞද්ගලික අංශ සඳහා මෙන්ම කලාපයේ වෙනත් රටවලටද උපදේශන සේවා (consultancy services) ලබා දීම. විශේෂ පුහුණු පාඨමාලා, සම්මන්ත්‍රණ සංවිධානය වැනි නව ආදායම් ව්‍යාපෘති කෙරෙහි අනාගතයේ ජාතික පුස්තකාලයේ වැඩි අවධානය යොමු විය යුතු වේ. ඒ අනුව මාලදිවයින, නේපාලය, භූතානය වැනි දකුණු ආසියා කලාපීය රටවලට මෙන් ම ඇතැම් මැද පෙරදිග රටවලට ද, ඉන්දියාවේ කේරලය, තමිල්නාඩුව, ආන්ද්‍රා ප්‍රදේශය වැනි දකුණු ප්‍රාන්තවලට ද උපදේශන සේවා සැපයීමට ශ්‍රී ලංකා ජාතික පුස්තකාලයට අවස්ථාව ඇත. මෙබඳු උපදේශන සේවා ව්‍යාපෘතියක්

සාර්ථකව මෙහෙයවීමට ජාතික පුස්තකාල කාර්ය මණ්ඩලය මෙන්ම රට තුළ සිටින පුස්තකාල, තොරතුරු තාක්ෂණ, සංරක්ෂණ, කළමනාකරණ ක්ෂේත්‍රවල විද්වතුන්ගේ සහාය ලබා ගැනීමටත් ජාතික පුස්තකාලයට සිදු වේ.

මානව සම්පත් වර්ධනය

ජාතික පුස්තකාලයේ සාර්ථකත්වය එහි කාර්ය මණ්ඩලයේ ගුණාත්මකඛව මත බොහෝ දුරට රැඳී ඇත. එබැවින් මෙම මානව සම්පත ආරක්ෂා කිරීම සහ තවදුරටත් සංවර්ධනය කරලීමට ද, උසස් මානව සම්පත් ආයතනයට ආකර්ෂණය කර ගැනීමට ද විශේෂ ප්‍රයත්නයක් දැරිය යුතු වේ. අනෙකුත් වෘත්තීය සුදුසුකම්වලට අමතරව, තොරතුරු තාක්ෂණ කුසලතා, ඉංග්‍රීසි හෝ වෙනත් දෙවන භාෂා දැනුම, කැපවීමෙන් සේවය කිරීමේ හැකියාව, කළමනාකරණ කුසලතා, උසස් මහජන සම්බන්ධතා ජාතික පුස්තකාල කාර්ය මණ්ඩලයෙන් අපේක්ෂා කෙරේ. කිසිදු ආයතනයකට තමනට අවශ්‍ය පූර්ණ මානව සම්පත් අත්කර ගැනීම ප්‍රායෝගිකව කළ නොහැක්කකි. එබැවින් තම කාර්ය මණ්ඩලයට අමතරව බාහිර විශේෂඥ සහාය අවශ්‍ය අවස්ථාවල දී ලබා ගැනීමට ආයතනයට අවස්ථාව ඇත. දැනට ඇති උපදේශක කමිටු මේ සඳහා බහුලව යොදා ගනු ලබන ක්‍රමය වේ. මීට අමතරව කෙටි කාලීනව, හඳුනාගත් සුවිශේෂ කාර්යයන් සඳහා විශේෂඥ සහාය ලබා ගැනීමට පහසුකම් ඇත. වෙනත් ජාතික පුස්තකාල සමඟ සබඳතා පුළුල් කිරීම මගින් හෝ දැනටමත් පවතින දකුණු ආසියා කලාපීය සහයෝගීතා සංගමය (SAARC) වැඩසටහන යටතේ කලාපීය ජාතික පුස්තකාල සමඟ කාර්ය මණ්ඩල හුවමාරු වැඩ සටහන් එලදායි වේ. 2015 පෙබරවාරි මස නව ශ්‍රී ලංකා ජනාධිපතිතුමාගේ ඉන්දීය සංචාරයේ දී ශ්‍රී ලංකාවේ පුස්තකාල, ලේඛනාගාර හා කෞතුකාගාර සංවර්ධනය සඳහා ඉන්දීය ආධාර ලබාදීමට අත්සන් කළ ශ්‍රී ලංකා - ඉන්දීය සංස්කෘතික ගිවිසුම මෙහිදී අතිශයින් වැදගත් වේ. මෙම ගිවිසුමින් උපරිම එල නෙලා ගැනීමට ශ්‍රී ලංකා ජාතික පුස්තකාලය සැලසුම් සහගතව කටයුතු කළ යුතු වේ.

විශ්වවිද්‍යාලවල සහ ඒවාට සම්බන්ධ ආයතනවල ජ්‍යෙෂ්ඨ අධ්‍යයන කාර්ය මණ්ඩලයට ඇති සජ්ඣාත වාර්ෂික නිවාඩු වැඩසටහන යටතේ විශේෂ අංශවල සුවිශේෂ කුසලතා ඇති විශේෂඥයින් වසරකට හෝ දෙකකට ජාතික පුස්තකාලයට අනුයුක්ත කර ගැනීම විශේෂයෙන් අවධානය යොමු කළ

යුතු වැඩ සටහනකි. විශ්වවිද්‍යාල හා වෙනත් සුවිශේෂ ආයතනවල ඇති ඉහළ වැටුප්, දීර්ඝ සේවා කාලයන්, උසස් තනතුරු වැනි පහසුකම් නිසා ජාතික පුස්තකාල කාර්ය මණ්ඩලය ඒවාට ආකර්ෂණය වීමේ ප්‍රවණතාවයක් තිබේ. මෙය සෑම ක්ෂේත්‍රයකම ලොව පුරා ම දක්නට ඇති පොදු ප්‍රවණතාවයකි. සෑම ආයතනයකටම ඒවාට සුවිශේෂ වූ ආකර්ෂණීය තත්වයන් ඇත. අනික් අතට මෙබඳු විශේෂ පහසුකම් නිසා සියලුම විශ්වවිද්‍යාල පුස්තකාලවලට තම තනතුරු පුරප්පාඩු සියල්ල පුරවා ගැනීමට හෝ සිය කාර්ය මණ්ඩලයට ක්ෂේත්‍රයේ උසස්ම වෘත්තීයයන් ආකර්ෂණය කර ගැනීමට හෝ විශිෂ්ට පුස්තකාල සේවාවන් වර්ධනය කර ගැනීමට හෝ හැකි වූ බවක් ද නො පෙනේ. ජාතික පුස්තකාලයට ඇති සුවිශේෂ කීර්තිනාමය, සමාජයේ විවිධ ක්ෂේත්‍රවල පුළුල් ජනකොටසක් සමඟ නිරතුරු සබඳතා පැවැත්වීම, රජයට හා පළාත් සභාවලට වෘත්තීය උපදෙස් දීමේ හැකියාව, එය සතු ජාතික හා අන්තර්ජාතික ප්‍රතිරූපය, තම කටයුතු ඉටු කිරීමේ දී එය සතු සුවිශේෂ ස්වාධීනත්වය සහ පුස්තකාල ක්ෂේත්‍රයේ නායකත්ව භූමිකාව ජාතික පුස්තකාලය සතු විශේෂ ආකර්ෂණීය ලක්ෂණ වේ.

යටිතල පහසුකම් වර්ධනය

ලොව ජාතික පුස්තකාල බොහොමයක නව ගොඩනැගිලි ඉදි කිරීම සහ පවත්නා ගොඩනැගිලිවලට අලුතින් කොටස් එකතු කොට ඉඩ පහසුකම් වැඩි කර ගැනීමේ ප්‍රවණතාවක් දක්නට ඇත. මහල් 16 කින් සහ පොළොව යට මහල් 3 කින් යුත් නව සිංගප්පූරු ජාතික පුස්තකාල ගොඩනැගිල්ල 2005 වසරේ විවෘත විය. වර්ග මීටර 11,304 ක් වූ මෙම ආකර්ෂණීය ගොඩනැගිල්ලේ හත්වන මහලේ සිට දහතුන්වන මහල දක්වා මහල් 07ක් විමර්ශන සේවා සඳහා වෙන්කර ඇත. 1992 වසරේ මැලේසියාවේ නව ජාතික පුස්තකාල ගොඩනැගිල්ල විවෘත කළ ද, 2005 වසර වන විට එහි ඉඩකඩ මඳවීම නිසා වෙනත් ගොඩනැගිල්ලක් කුලියට ගෙන, 2012 වසරේ ජාතික පුස්තකාල භූමියේම මහල් ගණනාවකින් යුතු නව දෙවන ගොඩනැගිල්ලක් ඉදි කිරීමට සිදු විය. ස්වීඩන් ජාතික පුස්තකාලයේ මතු වූ ඉඩකඩ මඳවීමේ ගැටලුව විසඳනු ලැබුවේ පැරණි ගොඩනැගිල්ල යටින් වූ ගල් පර්වතය සිදුරු කොට පොළොව යට තවත් මහල් 9 ක් අලුතින් නිර්මාණය කොට සම්පූර්ණ පොත් එකතුවම පාහේ පොළොව යට තැන්පත් කිරීමෙනි.

ශ්‍රී ලංකා ජාතික පුස්තකාලයේ ඉඩකඩ පිළිබඳ ගැටලුව දැන් දැන් ක්‍රමයෙන් දැනෙමින් පවතී. මෙම කතුවරයා අනාගතයේදී පැන නැගිය හැකි මෙම ගැටලුව පිළිබඳව 1980 ගණන්වල, ජාතික පුස්තකාලයේ යුනෙස්කෝ ගෘහ නිර්මාණ ශිල්පී, අභාවප්‍රාප්ත මහාචාර්ය මයිකල් බ්‍රෝන් මහතා සමඟ සාකච්ඡා කරන ලදී. එහි දී ඒ මහතා සඳහන් කළේ එබඳු ගැටලුවක් අනාගතයේ පැන නැගුනහොත් එයට විසඳුම් දෙකක් ඇති බවයි. මුල් විසඳුම ගොඩනැගිල්ලේ ජාතික පුස්තකාල එකතුව තැන්පත් කර ඇති ඇතුළත ප්‍රදේශය වටා ඇති බිත්තිය ඉවත් කිරීම මගින් අමතර ඉඩ ප්‍රමාණයක් ලබාගැනීම වේ. දෙවන විසඳුම ලෙස එතුමා සඳහන් කළේ ගොඩනැගිල්ලට ශක්තිමත් අත්තිවාරමක් සහ පුළුල් කුලුණු යොදා ඇති නිසා පහසුවෙන් තවත් අමතර මහල් කිහිපයක් එයට එක් කළ හැකි බවයි. එසේ වුව ද එතුමා මෙම අදහස් තම නිල වාර්තාවල ඇතුළත් කර නැති බව මෙහි දී සඳහන් කළ යුතු වේ.

මුල් විසඳුම නිසා දැනට ආරක්ෂිත ප්‍රදේශයක, වායු සම්කරණ කලාපයක පවත්වාගෙන යන ජාතික එකතුවට තවදුරටත් එම සුවිශේෂී ආරක්ෂිත බව ලබාදීම අපහසු වීමට ඉඩ ඇත. එසේම එම ඇතුළත බිත්ති ඉවත් කිරීම නිසා විශාල අමතර ඉඩ ප්‍රමාණයක් ද නො ලැබේ. එබැවින් දෙවන විසඳුම වූ ගොඩනැගිල්ලට අලුතින් මහල් කිහිපයක් එක් කර ගැනීම සලකා බැලිය යුතු කරුණකි. අලුතින් තනන බොහෝ ගොඩනැගිලි මෙලෙස ඉහළට ව්‍යාප්ත වීමට පහසුකම් ඇතිව නිර්මාණය කෙරේ. ජාතික පුස්තකාල ගොඩනැගිල්ලේ වඩාත් පුළුල් මහල එහි දෙවන මහල බැවින්, එහි සිට ඉහළට ඒ ප්‍රමාණයේ නව මහල් දෙකක් හෝ තුනක් එක් කළ හැකි නම් දැනට පවත්නා ඉඩකඩ පිළිබඳ ගැටලුව සැලකිය යුතු කාලයකට විසඳේ. එම නව මහල් විවිධ කාර්යයන් සඳහා යොදා ගත හැකි පරිදි සැලසුම් සහගතව තැනිය හැකි අතර විදුලි සෝපාන පද්ධතියකින් පාඨකයින්ට සහ කාර්ය මණ්ඩලයට ප්‍රවේශ පහසුකම් සැපයිය හැකි වේ. කෙසේ වෙතත් මේ පිළිබඳ අවසාන නිගමනය ගෘහ නිර්මාණ ශිල්පීන් හා ගොඩනැගිලි ඉංජිනේරුවන් ජාතික පුස්තකාල ගොඩනැගිලි සැලසුම් සහ ගොඩනැගිල්ල පරීක්ෂා කොට ලබාදිය යුතු වේ. මෙලෙස අතිරේක ඉඩ පහසුකම් සපයා ගතහැකි නම් දැනට ආයතනයට අඩුපාඩු ලෙස ඇති උසස් මට්ටමේ ශ්‍රවණාගාරයක්, පාඨකයින් සඳහා විශේෂ පහසුකම්, කාර්ය මණ්ඩලය සඳහා අමතර ඉඩකඩ සහ පුළුල් වන ජාතික පුස්තකාල එකතුව තැන්පත් කර ලීම සඳහා අවශ්‍ය ඉඩකඩ ලැබේ. එසේ ම ඉදිරියේදී ඇරඹීමට නියමිත ජාතික

සිවිල් පුස්තකාලය, උසස් මට්ටමේ සංරක්ෂණාගාරයක්, ප්‍රදර්ශන ශාලාවක් වැනි අංග සඳහා ද අවශ්‍ය පහසුකම් සැපයිය හැකිවනු ඇත. එම අවස්ථාවේදී වත්මන් ගොඩනැගිල්ලේ ප්‍රධාන මහල් තුනේ හඳුනාගෙන ඇති අඩුපාඩු ද සකස් කොට, නවීන මෙන්ම ආකර්ෂණීය ජාතික පුස්තකාල ගොඩනැගිල්ලක් ප්‍රතිනිර්මාණය කර ගැනීමට හැකි වේ.

එම විසඳුමට නොයන්නේ නම් ජාතික පුස්තකාල භූමියේම අතිරේක ගොඩනැගිල්ලක් ඉදි කිරීමට ඇති හැකියාව සොයා බැලිය යුතු වේ. පවතින සීමිත ඉඩම් ප්‍රමාණය නිසා මෙය විශාල අභියෝගයක් බවට සැකයක් නැත.

ප්‍රශස්ත කළමනාකරණය

යහපත්, ප්‍රශස්ත කළමනාකරණය ආයතනයක සාර්ථකත්වයේ පදනම වේ. අභියෝග, දුෂ්කරතාවලින් නො සැලී, ආයතනයේ අරමුණු පිළිබඳව මනා අවබෝධයක් සහිතව, නිශ්චිත ඉලක්ක වෙත ක්‍රමානුකූලව හා විධිමත් ව ආයතනය මෙහෙයවීම ඉහළ කළමනාකාරිත්වයෙන් අපේක්ෂා කෙරේ. යම් යම් අංශවල දැනට ඇති අඩුපාඩු හා දුබලතා මඟහැර, කළමනාකරණ කටයුතු තව දුරටත් ප්‍රශස්ත මට්ටමකට ගෙන ඒමට ඉදිරියේදී කටයුතු කළ යුතු වේ. මුල දී සඳහන් කළ අන්දමට කිසිදු ආයතනයකට සර්ව සම්පූර්ණ පහසුකම් නො ලැබෙන බැවින් දැනට ඇති පහසුකම්වලින් උපරිම ප්‍රයෝජන ගැනීමට උත්සාහ දැරිය යුතු වේ. ශ්‍රී ලංකාවේ ආයතනයක් සතුව ඇති විශාලම සහ ශක්තිමත් ම පුස්තකාල කාර්ය මණ්ඩලය ජාතික පුස්තකාලය සහ ජාතික පුස්තකාල හා ප්‍රලේඛන සේවා මණ්ඩලය සතුව ඇත. එයින් උපරිම ඵල නෙලා ගැනීම ආයතනය සතු වගකීමක් වේ.

යහපත් කළමනාකරණයේ දී ආයතනය සම්බන්ධ වී ඇති අමාත්‍යාංශය සමඟ මනා සබඳතාවක් පවත්වා ගැනීම සෑම අතකින්ම වැඩදායක වේ. තම ආයතනයේ වෘත්තීය කාර්යභාරය, එය ජාතික සංවර්ධනය සඳහා ලබා දෙන දායකත්වය, පසුගිය වසරවල ප්‍රගතිය, අනාගත සැලසුම් සහ දැනට ආයතනය මුහුණ දෙන ගැටලු ආදිය පිළිබඳ අමාත්‍යවරයා සහ අමාත්‍යාංශ නිලධාරීන් දැනුවත් කරලීම කළමනාකාරිත්වයේ වගකීම වේ. ආයතනයේ පාලක මණ්ඩලය විවිධ අමාත්‍යාංශවල ලේකම්වරුන් ඇතුළු නිල බලයෙන් පත්වන උසස් නිලධාරීන්ගෙන් සහ වෙනත් සම්භාවනීය

පුද්ගලයන්ගෙන් සමන්විත වේ. පාලක මණ්ඩලය සමඟ කටයුතු කිරීමේ දී එහි විශ්වාසය හා ගෞරවය දිනාගත හැකි ලෙස උසස් වෘත්තීය මට්ටමකින් කටයුතු කිරීම අවශ්‍ය වේ. නිශ්චිත කාල වකවානුවල මණ්ඩල රැස්වීම් පැවැත්වීම, රැස්වීම් වාර්තා, මණ්ඩල පත්‍රිකා, පැහැදිලි, නිවැරදි හා උසස් මට්ටමකින් ඉදිරිපත් කරලීම, වාර්ෂික සැලසුම්, දිගුකාලීන සැලසුම්, ප්‍රගති වාර්තා, අයවැය ලේඛන, විශේෂ ව්‍යාපෘති ආදිය ක්‍රමානුකූලව සකස් කිරීම හා ඉදිරිපත් කිරීම මෙහි දී විශේෂයෙන් වැදගත් වේ. මෙම කටයුතුවල දී බාහිර විශේෂඥ සහාය ලබා ගැනීම ඵලදායීක වේ. සෑම පාලක මණ්ඩලයක් ම විගණකාධිපති වාර්තා හා එහි දැක්වෙන විවේචන හා නිර්දේශ පිළිබඳ සුවිශේෂ අවධානය යොමු කරනු ලබයි. ආයතනයේ කටයුතු පිළිබඳව හා විගණකාධිපති වාර්තාව පිළිබඳ සාකච්ඡා කිරීමට මුළු පාලක මණ්ඩලය ම වාර්ෂික ව පාර්ලිමේන්තු කෝප් (COPE) කමිටුව වෙත කැඳවනු ලබන බැවින්, එහි දී දෝෂාරෝපණයට ලක්වීම අදාළ අමාත්‍යාංශයටත්, පාලක මණ්ඩලයටත්, ජ්‍යෙෂ්ඨ කළමනාකාරිත්වයටත් ගැටලුවක් වේ. එබැවින් එම තත්වයන් වළකා ගැනීමට හෝ අවම කර ගැනීමට කළමනාකාරිත්වය විශේෂයෙන් වගබලා ගත යුතු වේ.

යහපත් මූල්‍ය කළමනාකරණය හා උසස් කාර්ය මණ්ඩල කළමනාකරණය ආයතනයේ පරිපාලන කටයුතුවලදී තීරණාත්මක, වැදගත්කමක් උසුලනු ලබයි. සියලුම අංශ ප්‍රධානීන්ට තම වගකීම් නිශ්චිත ව පැවරිය යුතු අතර අදාළ අංශවල ප්‍රගතිය මාසිකව, ත්‍රෛමාසිකව සහ වාර්ෂිකව නිරතුරුවම සොයා බැලීම අත්‍යවශ්‍ය වේ. මූලික වගකීම් කෙරෙහි අවධානය හා අදාළ නො වන දෑ වෙනුවෙන් සම්පත් කැප නො කිරීම, කාලය කළමනාකරණය, යහපත් මහජන සම්බන්ධතා, සන්නිවේදන කුසලතා, ආතති කළමනාකරණය හා නිරතුරුව සුදානම් කිරීම ඕනෑම ආයතනයක කළමනාකාරිත්වයට වැදගත් ගුණාංග වේ. නිරතුරුවම විද්‍යුත් තැපෑල සහ සමාජ මාධ්‍ය තම කටයුතු සඳහා යොදා ගැනීමට ආයතනයේ සියලු නිලධාරීන් ද, විශේෂයෙන් ඉහළ කළමනාකාරිත්වය ද අමතක නො කළ යුතු වේ. එය තම ක්ෂේත්‍රයේ වෘත්තිකයන් සමඟ සමීප සබඳතා පවත්වා ගැනීමට ද, ඉක්මණින් හා සාර්ථකව අවශ්‍ය කටයුතු ඉටුකර ගැනීමට ද, සිය පෞරුෂ වර්ධනයට ද, ආයතනයේ ගෞරවයට ද හේතු වේ.

මෙම අභියෝග එක්වරම පහසුවෙන් ජයගත හැකිවනු ඇතැයි අපේක්ෂා කළ නො හැක. ඒ සඳහා මනා දැක්මක්, කැපවීමක් හා විශාල වෙහෙසක්

දැරීමට සිදු වනු ඇත. ආරම්භයක් ලෙස අභියෝග හඳුනාගැනීම ම වැදගත් ඉදිරි පියවරක් වේ. අනතුරුව ඒවාට මුහුණදෙන ආකාරය පිළිබඳව සන්සුන් ව සාමූහික සැලසුම් සකස් කළයුතු වේ. ජාතික පුස්තකාලයේ මුල් දශකයේ සාර්ථකත්වයට ප්‍රධාන හේතුව සාමූහික උත්සාහය වේ. දේශපාලන බල අධිකාරිය, පාලක මණ්ඩලය, කාර්ය මණ්ඩලය, උපදේශක කමිටු, වෙනත් වෘත්තිකයින්, පුස්තකාල ක්ෂේත්‍රයේ සංවිධාන හා ආයතන සහ ප්‍රශස්ත කළමනාකරණය අඩු වැඩි වශයෙන් එහි දී තීරණාත්මක කාර්යභාරයක් ඉටු කරන ලදී. මෙම වර්තමාන අභියෝග විසඳා ගැනීමට ද නොවරදින පිළියම එය බවට සැකයක් නැත.

ආශ්‍රිත ග්‍රන්ථ

Amarasiri, M.S.U. (1990), National Library of Sri Lanka: an Introduction, The National Library of Sri Lanka Commemorative Volume, Colombo, NLDSB

Amarasiri, M.S.U. (1991), The National Library of Sri Lanka and the National Library System, Information Development, Vol. 7, No. 4

Amarasiri, M.S.U. (2000), The First Decade of the National Library of Sri Lanka, Library News, Vol.21, No.1

Amarasiri, M. S. Upali (2012), The initial phase of the National Library Services of Sri Lanka, Prof. Jayasiri Lankage Felicitation Volume, Colombo, Godage brothers (pvt) Ltd.(in Sinhala)

Amarasiri, Upali (2014), Resurgence of national bibliographic control under the National Library of Sri Lanka, Kritavedi Festschrift for Senior Professor Piyadasa Ranasinghe, Ragama, Prof. Piyadasa Ranasinghe Foundation

Brawne, M. (1975), Planning the National Library Building, 11 September – 11 October 1974, 8-31 January 1975, Paris, UNESCO

Brawne, M. (1977), Planning the National Library Building (Technical Report No.2), Paris, UNESCO

CDNL (Conference of Directors of National Libraries): www.cdnl.org

Kirchhoff, T, Schweibenz, W, & Sieglerschmidt, J (2008), Archives, Libraries, Museums and the spell of ubiquitous knowledge, Archival Science, Vol. 8

National Library and Documentation Services Board Act No. 51 of 1998, Colombo, Government Publication Bureau

National Library Advisory Committee of NLDSB (2014), Minutes of the NL Advisory Committee on 11.11.2014 (unpublished)

Skarstein, Vigdis Moe (2009), Strategies for a Digital National Library, 75th IFLA General Conference and Council, Milan, Italy

SLNLSB (1990), Board Paper No. 200/1990 on Future Plans of the National Library of Sri Lanka, Colombo, SLNLSB

UNESCO (1989), Definition of Cultural Heritage: ICCROM Working Group 'Heritage and Society', Paris, UNESCO

Walia, Paramjeet & Gupta, Monica (2012), Application of web 2.0 tools by national libraries, Webology, Vol. 9, No. 2

www.topsrilanka.com/article/39239. Lanka's computer literacy rate best in South Asia

Zuccala, Alesia (2008), Managing and evaluating digital repositories, iR information research, Vol. 13, No.1

උපාලි අමරසිරි

බී. ඒ. (ගෞරව) (ජේරාදෙණිය), පුස්තකාල විද්‍යා පශ්චාත් උපාධි ඩිප්ලෝමා (ලක්බරෝ), ශාස්ත්‍රපති (ලක්බරෝ), ශ්‍රී ලංකා පුස්තකාල සංගමයේ සම්මාන අධි සාමාජිකත්වය, අධ්‍යක්ෂ ජනරාල්, ජාතික පුස්තකාල හා ප්‍රලේඛන සේවා මණ්ඩලය (1989-2008), අධ්‍යක්ෂ, ජාතික පුස්තකාල හා විද්‍යාපන විද්‍යා ආයතනය, කොළඹ විශ්ව විද්‍යාලය (2008-2014), සභාපති, ශ්‍රී ලංකා පුස්තකාල සංගමය (2009-2012), සභාපති, දකුණු ආසියා කලාපීය පුස්තකාල සංගම් සංවිධානය (2010-2012)

ශ්‍රී ලංකාවේ අධ්‍යාපන ප්‍රතිපත්තිය සහ පාසල් පුස්තකාල සේවාව

එච්. එම්. ගුණරත්න බණ්ඩා

සාරාංශය

මෙම ලිපිය මූලික වශයෙන් කොටස් දෙකකින් සමන්විතයි. මුල් කොටසින් ශ්‍රී ලංකාවේ අධ්‍යාපන ප්‍රතිසංස්කරණ ඉටු කළ යුත්තේ කෙසේද යන්න විස්තරාත්මකව විග්‍රහ කෙරේ. වර්තමාන ජන ජීවිතයේ සෑම කාර්යයකටම අධ්‍යාපනය සෘජුවම හෝ වක්‍රාකාරයෙන් බලපාන බැවින් මේ සම්බන්ධව ප්‍රමුඛත්වය ලබාදීම අත්‍යවශ්‍යය. ශ්‍රී ලංකාවේ පාසල් පුස්තකාල සේවාව අත් රටවල මෙන් ඉගෙනුම් සම්පත් මධ්‍යස්ථාන වශයෙන් ද ඉගෙනුම් - ඉගැන්වීම් ක්‍රියාවලියට සමගාමීව සම්පත් පාදක ඉගෙනුම යටතේ වර්ධනය වීමේ කාලීන අවශ්‍යතාව ද පෙන්වුම් කෙරේ. ශ්‍රී ලංකාවේ පාසල් පුස්තකාල සේවාවේ ගුණාත්මක වර්ධනයක් සඳහා අවශ්‍ය යෝජනා ද මෙහි අන්තර්ගතය. ඒවා බලධාරීන්ගේ, ප්‍රතිපත්ති තීරකයන්ගේ අවධානයට ලක් වී ප්‍රතිකාර්ය විසඳුම් ලබාදීම අගය කළ යුතුය.

මූලික පද - අධ්‍යාපනය, විෂය මාලාව, ගුරු අධ්‍යාපනය, පාසල් පුස්තකාල

හැඳින්වීම

අධ්‍යාපනය යනුවෙන් බොහෝ දෙනෙකුගේ ක්ෂණික අවධානය වර්තමානයේදී යොමු වනුයේ පාසල් අධ්‍යාපනය කෙරෙහිය. අධ්‍යාපනය ඉකුත් කාලය තුළ බෙහෙවින් පුළුල් අර්ථයක් දෙනු ලබන වඩාත් ව්‍යාප්තව ගිය සංකීර්ණ ක්ෂේත්‍රයක් බැව් බොහෝ දෙනා අමතක කරති.

වර්තමානයේදී අධ්‍යාපනය ප්‍රධාන කොටස් තුනකින් සමන්විතව ඇත. ඒ සඳහා සාමාන්‍ය පාසල් හා පිරිවෙන් අධ්‍යාපනය, උසස් අධ්‍යාපනය හා තෙවනුව ජනතාවගේ අධ්‍යාපන අවශ්‍යතා සපුරාගනු පිණිස රජයේ හා පෞද්ගලික අංශය විසින් වෘත්තීය, තාක්ෂණය හා ප්‍රජා අධ්‍යාපනය සඳහා ඇති විවිධ ව්‍යාපෘති ද ඇතුළත් ය.

අඩ සියවසකට අධික කාලයක් මෙරට නිදහස් අධ්‍යාපනය ක්‍රියාත්මක වෙයි. එහෙත් අධ්‍යාපනයේ අපේක්ෂිත සමස්ත සංවර්ධනයක් සමාජයට උරුමකර දී නො මැති බව සෑම අංශයකින් ම විද්‍යාමාන වී ඇත. අධ්‍යාපනය ලද අය තුළ නිර්මාණශීලී බව, ගැටලු විසඳීමේ හැකියාව, බුද්ධිමත් තීරණවලට එළඹීමේ දක්ෂතා, ජාතික සංවර්ධනය සඳහා කැපවීමේ හුරු පුරුදු, සාමාජිකය පැවැත්මට ඉවහල් වන ආකල්ප සහ සහජීවනය අර්ථවත් කරන සදාචාරාත්මක පැවතුම් හා සමබර පෞරුෂ වර්ධනයක් ගොඩ නැගෙන ආත්මාභිමානයෙන් පරිපූර්ණත්වයට පත් නො වීම හේතුවෙන් ඇති රැකියා අවස්ථා සඳහා පාසල් පද්ධතියෙන් පිටත තරුණ පෙළ නොගැලීම නිසා උද්ගත වූ විෂම රැකියාවන් ද නිර්මාණය වී ඇත. ශ්‍රී ලංකාවේ අධ්‍යාපනය සම්බන්ධයෙන් ඉහත කී කරුණු පිළිබඳව පුළුල් වශයෙන් සාකච්ඡා සිදු වේ. සමාජයීය, දේශපාලනික හා ආර්ථිකමය අපේක්ෂා හංගත්වයන් නිසා උද්ගතව ඇති අසහනය හා නොසන්සුන්කම සමස්ත සමාජ පද්ධතියම සසල කිරීමට සමත් ව ඇත. මෙම විෂමතා මඟහරවා ගැනීමට ජාතික සංවර්ධනයේ ද අධ්‍යාපන ප්‍රතිපත්ති තුළින් විද්‍යාමාන විය යුතු වේ.

ශ්‍රී ලංකාවේ වර්තමාන සාමාන්‍ය අධ්‍යාපන ක්‍රමය

ශ්‍රී ලංකාව බහු ජාතික, බහු ආගමික හා විවිධ භාෂා කථා කරන රටකි. ආචාර්ය සී. ඩබ්ලිව්. ඩබ්ලිව්. කන්නන්ගර යුගයේ පටන් ශ්‍රී ලංකාවේ ක්‍රියාත්මක වූ අධ්‍යාපන ක්‍රමය මගින් නොමිලේ පොත්පත්, ඇඳුම් සහ දිවා ආහාර ද ලබා දෙන අතර ජාතික ධනයෙන් විශාල ප්‍රමාණයක් අධ්‍යාපන කටයුතු සඳහා වැය කරනු ලැබේ. අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශයේ සැලසුම් අංශයේ පාසල් සංගණන වාර්තා වාර්ෂිකව සංඛ්‍යාලේඛන දත්ත රැස් කිරීමෙන් යාවත්කාලීන කෙරේ. එම සංඛ්‍යාලේඛනවලට අනුව වාර්ෂිකව පළමු වසර සඳහා පාසලට ප්‍රවේශවන ශිෂ්‍ය සංඛ්‍යාව වාර්ෂිකව වර්ධනය වන අතර 2013 වර්ෂයේ දී පමණක් ලක්ෂ 05 ඉක්මවා ඇති බවට වාර්තා කර ඇත.

වර්තමාන ලෝකය ශීඝ්‍ර ලෙස වෙනස් වෙමින් පවතී. මෙම ප්‍රවණතා සමඟ ශ්‍රී ලංකාව ද ඉදිරියට යා යුතු වේ. මේ ක්‍රියාවලියේ දී අධ්‍යාපන ක්ෂේත්‍රයට හිමි වන්නේ සුවිශේෂී ස්ථානයකි.

අධ්‍යාපනය අද කෙතරම් පුළුල් ද යත් එක් විෂය ක්ෂේත්‍රයක් කෙනෙකුට නම මුළු ජීවිත කාලයේ දීම අධ්‍යයනය කළත් අවසන් කළ නො හැකි තරමට විහිදී ඇත. අධ්‍යාපනය කෙනෙකුගෙන් තවත් කෙනෙකුට ලබාදිය නො හැකි වන්නක් වන අතර එය තමා විසින් ම ලබා ගත යුත්තක් බැව් අවධාරණය කළ යුතුව ඇත. එහෙයින් ස්වයං අධ්‍යයන ක්‍රම තාක්ෂණය මගින් උදා කර ඇත.

එසේ ම වර්තමානයේ දී අධ්‍යාපන ක්‍රමය තුළින් බිහිවන බොහෝ දෙනා තුළ ප්‍රායෝගික කුසලතා තුළින් මනාව සංවර්ධනය වූ බවත් නො පෙනේ. වර්තමාන අධ්‍යාපන රටාව ද විෂයය කරුණු කටපාඩම් කර විභාග ප්‍රශ්න පත්‍රවලට යාන්ත්‍රිකව පිළිතුරු ලිවීමට සිසුන් හුරු පුරුදු කරවයි. මේ නිසා රටේ ආර්ථික හා සමාජයීය අවශ්‍යතාවන්ට සුදුසු ලෙස නම දැනුම යොදා ගැනීමේ නිර්මාණශීලී කුසලතාවන් ඇති පුරවැසියන් අධ්‍යාපන පද්ධතියක් තුළින් බිහිවීමේ අඩුවක් දක්නට ලැබේ. ජාතිය ගොඩනැංවීමේ කාර්යයට උරදීමේ දී ඇප කැප වී දැනුම, ආකල්ප හා කුසලතා අධ්‍යාපන පද්ධතිය තුළින් සිසුන් තුළ ඇති කළ යුතුය.

අධ්‍යාපනය අද පාරිභෝජනයට වඩා ආයෝජනයක් ලෙස සැලකේ. එමෙන් ම එය රටෙහි ජාතික සංවර්ධනයට අදාළ කිරීම සඳහා දැඩි ප්‍රයත්නයක් ගනු ලබයි. පුහුණු මිනිස් බල සැපයුම හා ශ්‍රමබල අවශ්‍යතා සඳහා අධ්‍යාපනය සකස් කිරීමේ අවශ්‍යතාව මතු වී ඇත. ජන හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුවේ 2013 වාර්ෂික සංගණන වාර්තා අනුව දැනට පාසල් පද්ධතියේ ගුරු හවතුන් එක්ලක්ෂ අසූ පන්දහසක් සේවයේ යෙදී සිටිති. එමෙන්ම එම දෙපාර්තමේන්තුවේ සංඛ්‍යාලේඛනවලට අනුව ශ්‍රී ලංකාවේ ජනගහනයෙන් 46 ලක්ෂයක් පාසල් අධ්‍යාපනය ලබති. අපගේ මේ අධ්‍යාපන ක්‍රමය තුළින් ආකල්ප වර්ධනයක් සිදු වී ඇද්ද? අද පවත්නා පාසල් නවදහසකින් කෙරෙන්නේ කුමක්ද? පාසලෙන් ඒ දැනුම ලැබීම ප්‍රමාණවත් නැතැයි නැණ ගුණ ඇති දෙමව්පියෝ පවා දරුවන් වැඩි දැනුම සඳහා පෞද්ගලික පන්තිවලට යැවීමට පුරුදු වී සිටිති. අධ්‍යාපනය වාණිජකරණයට ලක් වී ඇති බවටත් ළමයින්ගේ ජීවන වර්ගාවල දැඩි වෙනස්වීම් ඇති බවටත් චෝදනා එල්ල වී ඇත.

ශ්‍රී ලංකාවේ අධ්‍යාපනයේ පරමාර්ථ සහ අරමුණු

මෙරට බොහෝ දෙනෙක් උසස්, ජනප්‍රිය පාසලකට තම දරුවා ඇතුළත් කර ගැනීම, විභාගවලට පෙනී සිට සහතික ලබාගැනීම සැබැවින් ම ප්‍රකට කරුණකි. එහෙත් අධ්‍යාපනයේ අර්ථය එය නො වෙයි. මනුෂ්‍යත්වයේ උපරිම ලක්ෂණය හා දක්ෂතා ඇති සාමකාමී සහජීවනයෙන් මුළු ලෝකය සමඟ ජීවත් විය හැකි සැබෑ මිනිසෙකු තැනීම අධ්‍යාපනයේ පරමාර්ථයයි. තෘප්තිමත් සමාජ සංස්ථාවක් බිහි කිරීමේ මූලික අවශ්‍යතාවක් සපුරාලනු ලබන අධ්‍යාපනයක් ප්‍රධානතම අරමුණු අපේක්ෂිත පරිදි පසුගිය වකවානුව තුළ ඉටු වූ බවක් නො පෙනේ. එසේ නම් මෙරට අධ්‍යාපනයේ ව්‍යුහය, ක්‍රම, ක්‍රියාවිධි, විෂය මාලාව හා සන්ධාරය ආදී අධ්‍යාපනයට අදාළ සියලු අංශයන් කෙරෙහි නැවත අවධානය යොමු කිරීම ද අද සිදුව තිබේ. එම කරුණුවල ඇති සාධනීය කරුණු කෙරෙහි පමණක් අවධානය යොමු කරලීම සුදුසුය. නව අධ්‍යාපන ප්‍රතිසංස්කරණය ඒ අනුව කාලීන අවශ්‍යතාවක් බවට පත් වී ඇත.

අධ්‍යාපන අරමුණු පිළිබඳව ජෙරෝම් එස් බෲනර් (1966) මෙසේ පවසයි.

“ අධ්‍යාපනය මගින් විශිෂ්ටත්වය වර්ධනය කිරීම අධ්‍යාපනයේ පොදු අරමුණු වශයෙන් යෙදෙනුයේ කවර අර්ථයෙකින් දැයි පැහැදිලි විය යුතුයි ” (Toward a theory of instruction, P. 72)

මෙහි දී ශිෂ්‍යයාට ඉගැන්වීම පමණක් ම අදහස් නො කෙරේ. එක් එක් ශිෂ්‍යයාට ලැබිය හැකි උපරිම බුද්ධිමය සංවර්ධනය ලබා ගැනීමට ඔහුට උපකාරීවීම ද ඒ සමඟම එයින් අදහස් කෙරේ. වෙනස්කම් කළ යුතු තැන් කවරේදැයි පරීක්ෂාකාරී ගවේෂණ හා පර්යේෂණ මගින් අපට සොයා ගත හැකිය.

උසස් අධ්‍යාපන ක්ෂේත්‍රයේ දී විශ්වවිද්‍යාලයේ පරමාර්ථ, ආකෘතිය හා සංවිධාන යන සියල්ලන්හි වෙනස්කම් ඇති කිරීමේ අවශ්‍යතාවය දැනට පවතින විශ්වවිද්‍යාලයන්හි අර්බුදය පෙන්නුම් කරයි. එකී තත්ත්වයට වාර්ෂිකව ඇතුළත්වන ශිෂ්‍ය සංඛ්‍යාව, රජයේ මුදල් ප්‍රතිපාදන, විශ්වවිද්‍යාලයේ ස්වාධීනත්වය, පාඨමාලා අදාළත්වය යන විමර්ශන වින්තනය ආදී ප්‍රශ්න පදනම්ව පවතී. මේවා දෙස බැලිය යුතු වනුයේ පටු

දේශපාලන දෘෂ්ටි කෝණයෙන් නොව විශිෂ්ටතම රාජ්‍ය තාන්ත්‍රික ඥානයෙනි.

ජාතික අධ්‍යාපන කොමිසමේ අධ්‍යාපන ප්‍රතිපත්ති සම්පාදනය

ජාතියේ නව යෞවනයන්, ඔවුන්ගේ ඇතැම් කොටස්වල වර්ධනය වී ඇති අතෘප්තිය, අසහනය හා අවිනිශ්චිතභාවය සහ ඊට බලපා ඇති සාධක විමර්ශනය කොට වාර්තා කරනු පිණිස 1989 දී ජනාධිපතිතුමා විසින් පත් කළ මහාචාර්ය ලක්ෂ්මන් ජයතිලකගේ සභාපතිත්වයෙන් යුතු කොමිසම සිය පළමු වාර්තාව 1992 ප්‍රකාශයට පත් කළේය (ජා. අ. කො.ස. වාර්තාව 1992). එමගින් ජාතික පරමාර්ථ මාලාවක් සකස් කිරීම සහ ඒවාට සම්බන්ධව අධ්‍යාපනයට අදාළ අපේක්ෂණ සකස් කිරීමේ වැදගත්කම පැහැදිලිව පෙන්වා දී ඇත.

ජාතික අධ්‍යාපන කොමිසම මගින් සකස් කරන ලද ජාතික අපේක්ෂණ නවය පහත සඳහන් වේ.

1. ජාතික සමවාය, ජාතික අවංකභාවය, ජාතික ඒකීයත්වය
2. සමාජ සාධාරණත්වයේ ව්‍යාප්ති රටාවක් පිහිටුවීම
3. කල් පවතින හොඳ ජීවන රටාවක පරිණාමය
4. තමා විසින් ම ඵලදායී රැකියා අවස්ථා සහ ජීවනෝපායන් සෙවීමට හැකි වීම
5. රටේ සමාජ ආර්ථික සංවර්ධනයට අත දෙන මානව සම්පත් සංවර්ධනයෙහිලා සහභාගිත්වය
6. ජාතික අධ්‍යාපනයක් ගොඩනැගීමට සම්බන්ධ වීම
7. පරිවර්තනය වූ වෙනස්කම්වලට මුහුණදීම හා හැකියාවන් වර්ධනය කිරීම
8. ආරක්ෂාව හා ස්ථාවරත්වය පිළිබඳ හැඟීම් වර්ධනය
9. ජාත්‍යන්තර ප්‍රජාව තුළ ගෞරවනීය ස්ථානයක් රැක ගැනීම

ඉතාම සමීප අධ්‍යයනයක් තුළින් සමහර අරමුණු එකිනෙක මිශ්‍ර වී හෝ නැවත නැවත වෙනත් ආකාරයකින් හෝ දක්වා ඇත. එහෙත් මෙහි දී වැදගත් වන කරුණ නම් ජාතික අපේක්ෂණ ඉටු කර ගැනීම සඳහා අධ්‍යාපන අරමුණු සකස් කිරීමේ අවශ්‍යතාවය පිළිගෙන තිබීමයි.

වර්ෂ 1999 දී ක්‍රියාත්මක කිරීමට යෙදුණ ජාතික අධ්‍යාපන කොමිෂන් සභාවේ නව අධ්‍යාපන ප්‍රතිසංස්කරණ මගින් අධ්‍යාපනයේ ගුණාත්මක බව ඉහළ නැංවීම සඳහා සම්පූර්ණ සැලැස්මක් සම්පාදනය කරන ලදී. එම සැලැස්මෙහි පහත සඳහන් කරුණු ඇතුළත් ය.

- ◆ ළදරු සංවර්ධනය පිළිබඳ වැඩසටහන් වැඩි දියුණු කිරීම
- ◆ ශිෂ්‍ය කේන්ද්‍රීය අධ්‍යාපන ක්‍රමවේදී ඉගෙනුම් - ඉගැන්වීම් ක්‍රියාවලියට හඳුන්වා දීම.
- ◆ විෂය මාලාවන්, ගුරු පුහුණුව යන ගුණාත්මක යෙදවුම් සැපයීම් මගින් ප්‍රාථමික අධ්‍යාපන වැඩසටහන් වර්ධනය කිරීම
- ◆ දෙවන ජාතික භාෂාව ඉගැන්වීම හඳුන්වාදීම
- ◆ ප්‍රායෝගික ක්‍රියාකාරකම්වලට සහ ව්‍යාපෘතිවලට තැන දීම
- ◆ ශිෂ්‍යාගේ කැමැත්තට සහ විශේෂ අභියෝග්‍යතාවට ගැලපීම සඳහා විකල්ප විෂයන් තුනක් අ.පො. ස. (උසස් පෙළ) විෂය මාලාවට ඇතුළත් කිරීම

අධ්‍යාපන ප්‍රතිපත්ති සහ රට සංවර්ධනයේ ඉෂ්ටාර්ථ

පසුගිය දශක දෙක තුන අතරතුර රටක අධ්‍යාපන පරමාර්ථ සහ අරමුණු අනුව සලකා බැලිය යුතු කරුණක් ලෙස එහි අධ්‍යාපනයේ අදාළත්වය ගත යුතු යයි විවිධ ප්‍රතිපත්ති සම්පාදන වාර්තා සහ කොමිෂන් සභා වාර්තා පෙන්වා දී ඇත. අදාළ බව හෝ අදාළ නැති බව තීරණය වන්නේ අධ්‍යාපන ක්‍රම සාක්ෂාත් කර ගැනීමට බලාපොරොත්තු වන පරමාර්ථ සහ අරමුණු හා සම්බන්ධ කර බැලීමේ දීය. බොහෝ ජාතීන් වර්තමාන සහ අනාගත අභියෝගයන්ට මුහුණ දීමට තරුණ පරම්පරාව සුදානම් කිරීම මෙන් ම ඉතිහාසය පුරා වර්ධනය වූ දැනුම ලබාදීමට ද අදහස් කරති. මෙය 1992 ජාතික අධ්‍යාපන කොමිසමේ අධ්‍යාපන ප්‍රතිපත්ති ප්‍රකාශනයේ මනාව පෙන්වා දී ඇත.

ජාතික පරමාර්ථවලට අදාළ වීමට නම් අධ්‍යාපනය ආර්ථික අංශයට ඇති අදාළත්වයට වැඩි අවධානයක් යොමු කළ යුතු වේ. අධ්‍යාපනය සහ ආර්ථිකය අතර ඇති නො ගැලපීම අධ්‍යාපනයේ නොව ආර්ථිකයේ උනන්දුවක් ලෙස දැක්වේ. වර්තමානයේ දී දෙමව්පියන්ගේ මෙන්ම ශිෂ්‍යයන්ගේ ද අධ්‍යාපනය ලැබීමේ ප්‍රධාන ඉලක්කය වී ඇත්තේ උසස්

රැකියාවක් ලබා ගැනීමය. එවැනි අපේක්ෂාවන් අධ්‍යාපනයෙන් මුදුන්පත් කර ගැනීමට ප්‍රයත්න දරනුයේ කුමන හේතු පාදක කරගෙන ද යන්න පර්යේෂක අවධානයට ලක්විය යුතු කරුණකි.

සේවකයන්ගේ අපේක්ෂණ පිළිබඳ අධ්‍යයනයක් (ලෝක බැංකුව) මගින් ශ්‍රී ලංකාවේ ද්විතීයික සහ විශ්වවිද්‍යාල අධ්‍යාපනය බිහි කරන ප්‍රතිඵල ලෙස විවේචනාත්මක ඇගයීමක් කර ඇත, ගුණවර්ධන (1999). අවශ්‍ය දැනුම සෑහෙන ප්‍රමාණයකට ලැබෙන පාසල් හා විශ්වවිද්‍යාලවලින් පිටවන බහුතරය සේවා යෝජකයන් අපේක්ෂා කරන ආකල්ප සහ හැකියාවන් වර්ධනය කරගෙන නැති බව පෙනේ. එමෙන් ම ගුණවර්ධන (2004) කරන ලද අධ්‍යයනයකට අනුව සන්නිවේදන හැකියාව, පෞරුෂ වර්ධනය, අන්තර් පුද්ගල හැකියාව, තීරණ ගැනීමේ හැකියාව, සංවිධානාත්මක හැකියාව ආදිය විශ්වවිද්‍යාල ශිෂ්‍යයන් තුළ වර්ධනය කළ යුතු බවට සේවා යෝජකයෝ අපේක්ෂා කරති. නව අධ්‍යාපන ප්‍රතිපත්ති තුළින් යෝජනා කර ඇති ශිෂ්‍ය කේන්ද්‍රීය අධ්‍යාපනය සහ නිපුණතා පාදක ඉගෙනුම් ක්‍රම මගින් ඉහත කී හැකියාවන් වර්ධනය කිරීමට අවශ්‍ය මාර්ගෝපදේශනය ලබා දී ඇත. එමෙන් ම අදාළ දැනුම, ආකල්ප හා හැකියා උපාධිධාරීන් තුළ සංවර්ධනය කිරීම සඳහා කරන ලද යෝජනාවක් ලෙස අ. පො. ස. (උසස් පෙළ) අභියෝග්‍යතා පරීක්ෂණය හඳුන්වාදීම දැක්විය හැක. නිපුණතා පාදක අධ්‍යාපන ක්‍රමය යටතේ ප්‍රායෝගික ක්‍රියාකාරකම් සහිතව නිර්මාණශීලී පිරිසක් බිහි කිරීමත්, අනාගතයේ දී ඔවුන්ගේ ක්‍රියාකාරී සහභාගිත්වය ලබා ගැනීමත් එහි අරමුණු බවට සඳහන් කළ හැක.

මෙම යෝජනා පරීක්ෂණය සිසුන්ගේ සාමාන්‍ය දැනුම, තර්ක කිරීමේ හැකියාව, විශ්ලේෂණ හැකියාව වඩාත් පුළුල් ලෙස සන්නිවේදන හැකියා මැන බැලීම මෙන් ම සිසුන්ගේ දැනුම ආකල්ප හා කුසලතා අතර සමබර බව රැකගැනීමට යොමු කිරීම ද අපේක්ෂා කෙරේ.

සේවා යෝජකයන්ගේ අධ්‍යයනයේ දී සන්නිවේදන කුසලතාවය යටතේ මව් බසට වඩා ඉංග්‍රීසි භාෂාවට වැඩි අවධානයක් යොමු කර ඇත. ඉංග්‍රීසි භාෂා නිපුණතාවය ජාත්‍යන්තර අවශ්‍යතා අනුව වර්ධනය කළ යුතුව ඇත.

ද්විතීයික මට්ටමේ විෂය මාලාව වර්තමාන අධ්‍යාපන ප්‍රතිපත්තිය තුළ ප්‍රායෝගික කුසලතා කණිෂ්ඨ ද්විතීයික මට්ටමේ දී හඳුන්වාදීමට ද උසස්

පෙළ තාක්ෂණික විෂයන් නැවත ව්‍යුහගත කර නවතම තාක්ෂණික විෂය ධාරාවක් හැඳින්වීමට ද පාසල් මට්ටමේ තාක්ෂණික හා ප්‍රායෝගික අධ්‍යාපනය පුළුල් කර වර්ධනය කිරීම කාලෝචිතය.

එසේ ම විශ්වවිද්‍යාල මට්ටමේ දී විෂය මාලා ප්‍රතිශෝධනය යටතේ ජාතික අවශ්‍යතාවයන්ට අනුව පාඨමාලා විවිධාංගීකරණයන් ඉංග්‍රීසි භාෂාව භාවිතය හා සමාජ කුසලතා අතරට තාක්ෂණික විෂය ධාරාවක් හැඳින්වීමට එය තාක්ෂණික විශ්වවිද්‍යාල මට්ටමින් උපාධි මට්ටමට ගෙන යාමටත් ක්‍රියාත්මක කර ඇත. ශ්‍රී ලංකාවේ විවිධ ආගමික, වාර්ගික, සංස්කෘතික කණ්ඩායම් අතර සාමූහික පැවැත්ම සඳහා ආකල්ප වර්ධනයක් අවශ්‍ය වේ. දෙවනුව විශ්ව සමාජය හා ශ්‍රී ලාංකික සමාජය යන සාමාජිකයෙකු වීම සඳහා ළමයා සුදානම් කිරීම සඳහා අනාගතයට විශ්ව අගයන් සහ සංස්කෘතියට විශේෂිත හරාත්මක අගයන් ද අතර සමබරතාව රැක ගැනීම අවශ්‍ය වේ. අධ්‍යාපන පද්ධතියේ සංවර්ධනයට අවශ්‍ය භෞතික සම්පත් හා යටිතල පහසුකම්, ගුරු පුහුණුව, ගුරු බලවත්කරණය, ඉගෙනුම්කරණය සඳහා සම්පත් උග්‍රතාවයක් ඇත. රාජ්‍ය භාණ්ඩාගාරයෙන් පමණක් නොව ලෝක බැංකුව, ආසියානු සංවර්ධන බැංකුව සහ වෙනත් විදේශීය ආධාර රටේ අධ්‍යාපනය සඳහා ගලා එන අවස්ථාවල දී එම මුදල් උපරිම ලෙස භාවිතයට ගැනේ දැයි සැක සහිතය. එහෙයින් විදේශ මුදල් අධ්‍යාපනය සඳහා යෙදවීමේ දී විවාරශීලීව කටයුතු කිරීම කාලීන අවශ්‍යතාවයකි.

සම අධ්‍යාපන අවස්ථා

කුඩා පාසල්වල ඉගෙනීම - ඉගෙනුම් මට්ටම පහළ යාම, පාසල් නො යන සිසුන් නැවත රැඳීම, ගිලිහී යාම යනාදී ප්‍රශ්න බොහෝ විට ඒ ඒ පාසල හා සම්බන්ධ ලෙසට කල්පනා කළත් ඒවා සමාජ ආර්ථික පරිසරයේ බලපෑම් විදහා දැක්වෙන ප්‍රශ්න වේ. දියුණු අධ්‍යාපනය තාක්ෂණය යොදා ගනිමින් සියලු පහසුකම් සහිත ජාත්‍යන්තර පාසල් සමග සමාන්තරව කුඩා ගම්බද හෝ නාගරික පාසල් ක්‍රියාත්මක වන්නේ නම් එය සම අධ්‍යාපන අවස්ථා උදා කිරීමකි.

ශ්‍රී ලංකාවේ පාසල් යන වයසේ අවුරුදු 5 -14 අතර ළමයින්ගෙන් 17 % ක් ජාතික අධ්‍යාපන ආයතනයේ පර්යේෂණයන්ට අනුව පාසල් නොයති.

ඇතැම් දෙමව්පියෝ තමන්ගේ දරුවන් හිඟමනය සඳහා යොමු කරති. ඇතමිහු තම දරුවන් මත්කුඩු විකිණීම ආදී නොයෙකුත් අපචාර ක්‍රියාවල යොදවති. අනිවාර්ය අධ්‍යාපන පනතක් ඇතත් එය ක්‍රියාත්මක කිරීම එලෙසින් ම සිදු නො වේ. උතුරු, නැගෙනහිර පළාත්වල පසුගිය සමයේ දී මෙය දැඩි ලෙස බලපා ඇත.

පෙර පාසල් අධ්‍යාපනය විධිමත් කිරීම අධ්‍යාපන ප්‍රතිසංස්කරණවල එක් යෝජනාවකි. දැනට ක්‍රියාත්මක වන පෙර පාසල්වලින් විශාල සංඛ්‍යාවක් ඉන් අපේක්ෂා කරන මූලධර්මවලට පටහැනිව ක්‍රියාත්මක වනු දක්නට ලැබේ. මෙය දැනට විලාසිතාවක් බවට පත් ව ඇත. ළමයෙකුගේ ජීවිතයේ හොඳම අවස්ථාව නම් අවුරුදු 3 සහ 4 කාලයයි. පුහුණුවක් නැති ගුරුවරුන් මේ දරුවන්ට ඉගැන් වූ කළ ඇති වන ප්‍රවීච්ච අයහපත් ය. මේවායේ විධිමත්ව පාසලේ පළමු වසර පොත උගන්වනු ලැබේ. පාසලට ආ කල ද උගන්වන්නේ එම පොතමයි. ළමයාට එයින් අධ්‍යාපනය එපා වී යයි. මේ තත්ත්වය නිසා පෙර පාසල්වලට කිසියම් පාලනයක් අවශ්‍ය වේ. එය පළාත් සභාවල වගකීමකි. ප්‍රාථමික අධ්‍යාපනය තුළ විෂය මාලාව වෙනස් කිරීම, ගුරු පුහුණුව, පෙළ පොත් මුද්‍රණයේ වෙනස්කම්, සන්නිවේදන මාධ්‍යයක් වශයෙන් සරල ඉංග්‍රීසි ඉගැන්වීම සිදු වේ. අධ්‍යාපන ප්‍රතිපත්ති විමර්ශනාත්මකව සලකා බැලීමේ දී ශ්‍රී ලංකාවේ ප්‍රාථමික අධ්‍යාපනය අනෙකුත් ආසියානු රටවලට වඩා සතුටුදායක තත්ත්වයක පවතී.

6-8 කණිෂ්ඨ ද්විතියික අධ්‍යාපන අවධියේදී දරුවන්ට විද්‍යාත්මක ඥානයක් දීම අවශ්‍ය වේ. මහජන චිනය අද තුන්වන වසරේ සිට පරිගණක තාක්ෂණය උගන්වයි. මැලේසියාවේ ප්‍රාථමික ළමයින්ට එම තාක්ෂණය උගන්වයි. ශ්‍රී ලංකාවේ අධ්‍යාපන ක්‍රමයේ මේවා අභියෝග වශයෙන් පවතී.

විභාග දෙපාර්තමේන්තුවේ සංඛ්‍යාලේඛන අනුව අ. පො. ස. (සාමාන්‍ය පෙළ) විභාගයේ දී ගණිතය හා විද්‍යාව ප්‍රශ්න පත්‍රවලින් සමත් වීම අඩු ප්‍රතිශතයක පවතී. එමෙන් ම සියලුම විෂයන්ගෙන් තිස්දාහක ප්‍රමාණයක් අසමත් වෙති. මේ ක්‍රමය නිසා විවිධ කුසලතා ඇති ළමයින්ට ඒ ඒ අංශවලින් ඉහළට යාමට ඇති හැකියාව ඇහිරී ඇත. කලා විෂයන්ට දක්ෂ ළමයෙකුට ඉදිරියට යෑමට ඇති අවස්ථාව ගණිතය, විද්‍යාව මත නැවැත්විය යුතු ද? විමසීම සුදුසුයි. මෑතකදී ගණිතය අසමත් වුවත් උසස් පෙළ කිරීමට අදාළව වක්‍රලේඛයක් රජය විසින් නිකුත් කර ඇත. ග්‍රාමීය ප්‍රදේශවල ඇති

පාසල්වල විද්‍යා, ගණිත සහ ඉංග්‍රීසි ගුරුවරු හිඟයක් පවතී. සුදුසු විද්‍යාගාර ඇත්තේ කොපමණද? මූලික පහසුකම් වැසිකිළි කැසිකිළි සහ බීමට ඇති පානීය ජලය නො මැති දුෂ්කර පාසල් ඇත. මේවායේ අධ්‍යාපනික ගුණාත්මක තත්ත්වයන් සාධනීය මට්ටම් ඉහළ නැංවීම ගැටලුවක් ව පවතී. සෑම ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාලයකට ම අංග සම්පූර්ණ පාසල් තුන බැගින් සංවර්ධනය කර පාසල් දහසක් සුපිරි පාසල් තත්ත්වයකට ගෙන ඒමට ප්‍රයත්න දරනු පෙනේ. ඒ අනුව මහින්දෝදය තාක්ෂණික විද්‍යාගාර තෝරාගත් පාසල්වල ඉදිවෙනු දක්නට ලැබේ. මේවායින් උපරිම ප්‍රයෝජන ලබාගත හැකි අයුරින් සැපයුම් කටයුතු ප්‍රසම්පාදනය විය යුතුය.

අ. පො. ස. (උසස් පෙළ) විභාගයේ ප්‍රශ්න පත්‍ර හතරක් වෙනුවට තුනක් දක්වා අඩු කර තාක්ෂණවේදය විෂය ධාරාවක් ලෙසට හඳුන්වා දී ඇත. සමහර විද්‍යා විෂයන් කිහිපයක් එකතු කර විෂය මාලා සම්පාදනය සිදු කර ඇත. මෙහි දී ලෝකයේ අනෙකුත් රටවල පවත්නා තත්ත්වයන් අධ්‍යයනය කළ යුතු වන්නේ විශ්ව සමාජයට ගැලපෙන දරුවෙකු නිර්මාණය කිරීම අත්‍යාවශ්‍ය වන බැවිනි. විශ්වවිද්‍යාල විසින් අතිරේක පාඨමාලා එනම් ඩිප්ලෝමා, සහතික පත්‍ර පාඨමාලා ආරම්භ කර ඇත. එහෙත් සමහර විෂයන්හි විෂය මාලා සංශෝධනය කාලානුරූපී සංශෝධනයකට භාජනය වී නො මැත. මේ සඳහා පර්යේෂණ කිරීමට උනන්දු කර ඒ මත නව වෙනස්කම් හඳුන්වාදීම සුදුසුය. පවතින අධ්‍යාපනය තුළ ප්‍රමාණාත්මක වර්ධනයක් පෙන්නුම් කළ ද ගුණාත්මක වර්ධනයක් දක්නට නො ලැබෙන බව ප්‍රසිද්ධ විභාගවලින් පැහැදිලි වී ඇත. එසේම වාර්ෂිකව අධ්‍යාපනික ඉතිමගින් අ.පො.ස. (සා.පෙ.) ට ළඟා වීමට පෙර ඇද හැලෙන සංඛ්‍යාව ද ඉහළ මට්ටමක ඇත. පාසල්වලින් හා විශ්වවිද්‍යාලවලින් වාර්ෂික ව පිටවන පිරිස ද රැකියා අපේක්ෂිතව සිටිති. එහෙත් රජයේ මෙන් ම පෞද්ගලික අංශයේ රැකියා සඳහා ඔවුන්ගේ දැනුම හා කුසලතා ප්‍රමාණවත් නො වීම ජාතික ගැටලුවක් බවට පත්ව ඇත. අධ්‍යාපන ප්‍රතිපත්ති අන්තර්ගතයන් සාමාන්‍ය අධ්‍යාපනය, උසස් අධ්‍යාපනය ඇතුළුව ප්‍රතිසංස්කරණයට භාජනය විය යුතු විෂය ක්ෂේත්‍ර මැනවින් හඳුනාගෙන ඇත. එම අන්තර්ගතය මෙහි දැක්වීම සුදුසු වනුයේ ඒ පිළිබඳ අවබෝධයක් ලබා ගත හැකි හෙයිනි.

විෂය නිර්දේශ සම්පාදනය

විෂයය ඉගැන්වීමට සැරසෙන ගුරුවරයා ජාතික පොදු අරමුණුවල සිට විෂය නිර්දේශයේ පොදු අභිමතාර්ථ තෙක් වූ අපේක්ෂා අනුක්‍රමයෙන් කියවා අවබෝධ කර ගැනීම අවශ්‍යය. විෂය නිර්දේශයේ අඩංගු අන්තර්ගතය සිය පන්ති කාමරයේ සිසුන්ගේ ප්‍රවේශ වර්යාවන්ට හා තත්ත්වයන්ට සුදුසු පරිද්දෙන් සිසුන්ට ඉදිරිපත් කිරීම සඳහා ඉගෙනුම් අවස්ථා තෝරා ගැනීමේ හා ඉගෙනුම් ක්‍රියාකාරකම් සංවිධානය කිරීමේ විවිධ මට්ටම්වල අධ්‍යාපන අපේක්ෂාවන් අවබෝධය ප්‍රයෝජනවත් වනු ඇත.

එසේම විෂය නිර්දේශවල ඉගෙනුම් - ඉගැන්වීම් ක්‍රමෝපාය පුළුල් ප්‍රතිපත්ති වැඩසටහන් ඇගයීම හා තක්සේරුව විෂය සමග ක්‍රියාකාරකම් ඇතුළත් කර ඇත.

නව විෂය මාලාවට අනුකූලව සාමාන්‍ය පෙළ විභාගය සඳහා හර විෂයයන් අටක් සහ අතිරේක විෂයන් සමූහයක් ඇතුළත් වේ.

හර විෂයයන්

- ආගම
- පළමුවන භාෂාව
- ඉංග්‍රීසි
- ගණිතය
- සෞන්දර්ය අධ්‍යයනය
- විද්‍යාව හා තාක්ෂණවේදය
- සමාජ අධ්‍යයනය හා ඉතිහාසය
- තාක්ෂණික විෂයයන්

ඉහත සඳහන් අනිවාර්ය විෂයන් අටට අමතරව ශිෂ්‍යයෙකු කැමති නම් මෙම විෂයන් අතුරින් එකක් හෝ දෙකක් තෝරාගත හැකිය.

- ඉතිහාසය
- භූගෝල විද්‍යාව
- සංවර්ධන අධ්‍යයනය
- සිංහල - දෙමළ (දෙවන භාෂාවක් ලෙස)
- වෙනත් භාෂා (ජර්මන්, හින්දි, පාලි, සංස්කෘත)

සෞඛ්‍ය හා ශාරීරික අධ්‍යාපනය
සාහිත්‍ය (අංක 1. ඉංග්‍රීසි. දෙමළ)

අධ්‍යාපනය හා ජීවත් වීම යනු දෙකක් නොවේ. එකකි. එහෙත් අප පාසල්වල ඉගැන්වීම් රටාව තවමත් විශ්වවිද්‍යාල ප්‍රවේශයට පෙනී සිටින සිසුන් විෂයෙහි විවෘතව ඇත. ඒ සමඟ ම උසස් අධ්‍යාපනයට යා නොහැකිව වැඩි දෙනෙක් ලත වෙති. සරසවි අධ්‍යාපනයේ ද විභාග සමත්වීමේ නිපුණතා මිස ජීවත්වීමට අවශ්‍ය නිපුණතා ප්‍රගුණ නො කරයි.

නිශ්චිත තීරණයක් හෝ ගැනීමට ඔවුහු බොහෝ විට අසමත් වෙති. ඔවුන් තුළ හසුරු කුසලතා වුව ඇත්තේ මඳ වශයෙනි. සත්‍ය ජීවිත අත්දැකීම් පදනම් කර ගෙන නිපුණතා පාදක අධ්‍යාපනය යටතේ විෂය මාලාව සකස් කිරීම අගය කළ යුතු වේ. ව්‍යාපෘති පාදක අධ්‍යයනය කණ්ඩායම් ක්‍රියාකාරකමක් ලෙස 10 සහ 11 ශ්‍රේණි සඳහා හඳුන්වා දී ඇත. පාසලේ දී විවිධ විෂයයන් යටතේ ලබා ගන්නා න්‍යායාත්මක දැනුම දෛනික ජීවන ගැටලු විසඳා ගැනීම ඵදිනෙදා ජීවිතයට අවශ්‍ය කුසලතා සංවර්ධනය නව දැනුමක් මේ තුළින් ලැබේ. ජාතික අධ්‍යාපන ආයතනය විසින් 2005 වසරේ දී හඳුන්වා දී ඇති ගුරු මාර්ගෝපදේශ සංග්‍රහ අනුව ව්‍යාපෘති පාදක අධ්‍යාපනයේ පරමාර්ථ සැකවින් පහත දැක්වේ.

- ♦ කණ්ඩායමක් ලෙස ඉගෙන ගැනීමට හා වැඩ කිරීමට අවශ්‍ය කුසලතා සංවර්ධනය
- ♦ අඛණ්ඩ ඉගෙනුම හා ධනාත්මක ආකල්ප සංවර්ධනය
- ♦ පුද්ගල ශක්තීන් හා දුර්වලතා හඳුනාගෙන ආත්ම සාක්ෂාත් කරණයට අවස්ථා සම්පාදනය

අධ්‍යාපන ප්‍රතිපත්තිය හා රටේ සංවර්ධනය වර්තමානයේ අධ්‍යාපන පාරිභෝජනයක් නොව, ආයෝජනයක් ලෙස සැලකේ. විශේෂයෙන් ම දියුණු වෙමින් පවතින රටවල අධ්‍යාපනය තුළින් ඉටු වන ආර්ථික ප්‍රතිලාභ ලැබිය යුතුය. ආර්ථික ප්‍රතිලාභ ලබා ගැනීමට නම් අධ්‍යාපනයෙන් ලබන දැනුම සහ කුසලතා ආර්ථික ඵල ප්‍රයෝජන ලබා ගැනීමට හැකියාවක් තිබිය යුතුය. සංවර්ධනය වන රටවල් මුහුණපාන ප්‍රධාන ගැටලුවක් වනුයේ රැකියා විසුක්තියයි. මේ ප්‍රශ්නය විසඳීම සඳහා වෘත්තීය මාර්ගෝපදේශනය මෙන් ම කාර්යක්ෂම විද්‍යාත්මක හා තාක්ෂණික අධ්‍යයනයක් ලබා දීම යෝග්‍ය වේ. ද්විතීයික අධ්‍යාපනයෙන් ගිලිහෙන අය සඳහා නිෂ්පාදන

ක්‍රියාවලිය වර්ධනය සඳහා ඔවුන්ගේ සහාය සක්‍රීයව ලබා ගැනීමට පියවර ගැනීමයි. විද්‍යාත්මක සහ තාක්ෂණික වශයෙන් වෘත්තීමය පුහුණුව ලබා දීම තුළින් ආර්ථික සංවර්ධනය උදා කරගත හැක.

සංවර්ධනය වන රටක් වශයෙන් ශ්‍රී ලංකාවේ අධ්‍යාපනය පිළිබඳ මූලික සංගණන පහතින් දක්වා ඇත.

ශීර්ෂය	2011	2012(අ)
සාමාන්‍ය අධ්‍යාපනය		
1) මුළු පාසල් සංඛ්‍යාව	10,549	10,763
රජයේ පාසල් සංඛ්‍යාව	9,731	9,931
ඉන් ජාතික පාසල් සංඛ්‍යාව	342	342
වෙනත් පාසල්	818	832
පෞද්ගලික (ආ)	98	98
පිරිවෙන්	720	734
2) මුළු ශිෂ්‍ය සංඛ්‍යාව ('000)	4,158	4,187
3) නව ඇතුළත් කර ගැනීම් ('000) (ඇ)	331	338
4) මුළු ගුරුවරු සංඛ්‍යාව ('000)	228	244
5) ශිෂ්‍ය/ගුරු අනුපාතය (රජයේ පාසල්)	18	18
6) අධ්‍යාපනය සඳහා වූ රජයේ මුළු වියදම (රු. බිලියන) (ඇ)	121.4	136.2
වර්තන වියදම	99.0	107.3
ප්‍රාග්ධන වියදම	22.3	28.9

විශ්වවිද්‍යාල අධ්‍යාපනය

1) විශ්වවිද්‍යාල සංඛ්‍යාව	15	15
2) ශිෂ්‍ය සංඛ්‍යාව (ඉ)	74,440	69,879
3) කතිකාචාර්යවරු සංඛ්‍යාව	5,064	5,200
4) උපාධිලත් සංඛ්‍යාව (ඉ)	16,686	෧෭.෩
කලා සහ සෞන්දර්ය අධ්‍යයනය	6,940	෧෭.෩
වාණිජ ස කළමනාකරණ අධ්‍යයන	2,791	෧෭.෩
නීතිය	348	෧෭.෩
ඉංජිනේරු විද්‍යා	1,346	෧෭.෩
වෛද්‍ය විද්‍යා	2,651	෧෭.෩
අනෙකුත්	1,549	෧෭.෩
5) ප්‍රථම උපාධිය සඳහා නව ඇතුළත් වීම් (ඉ)22,016-(ඊ)		

මූලාශ්‍රය - මහාබැංකු වාර්තාව - 2013

බලපාන කරුණු

ජාත්‍යන්තර වෙළඳාම, සන්නිවේදන මාර්ගවල ශීඝ්‍ර දියුණුව හා විද්‍යාව හා තාක්ෂණය ඒ සඳහා භාවිත කිරීම රටක සංවර්ධනයේ ප්‍රධාන සාධක බවට පත් වී ඇත. වර්තමාන තාක්ෂණික ලෝකයට අවශ්‍ය කුසලතා පුරුණ ශ්‍රමිකයන් බිහිකිරීම සඳහා පුළුල් විද්‍යාත්මක, තාක්ෂණික සහ සංස්කෘතික අධ්‍යාපනයක් ලබාදීම යුගයේ අවශ්‍යතාවයක් බවට පත් වී ඇත. මෙවැනි පසුබිමක් තුළ දී ශ්‍රී ලංකාවේ අධ්‍යාපන ක්‍රමය ආර්ථික සංවර්ධනයට දායක නොවීමට බලපාන කරුණු විමසීම සුදුසුයි. ඒ අනුව පහත සඳහන් කරුණු කෙටියෙන් දැක්විය හැක.

- ♦ විෂය මාලාවේ ශාස්ත්‍රීය නැඹුරුව ශිෂ්‍යාගේ පෞද්ගලික සංවර්ධනයට මෙන් ම ශ්‍රී ලංකාවේ සංවර්ධනයට අදාළ කුසලතා ප්‍රමාණාත්මක ව දියුණු කර ගැනීමට උපකාරී නොවීම.
- ♦ ප්‍රායෝගික ක්‍රියාකාරකම් අවශ්‍යතාව ආචාර්ය සී.ඩබ්ලිව්. ඩබ්ලිව්. කන්නන්ගර යුගයේ සිට මේ දක්වා පෙන්වා දී ඇතත් ඒ සඳහා යොදාගත් උපාය මාර්ග සාර්ථක නොවීම.
- ♦ ජාත්‍යන්තර වැදගත් භාෂාවක් වන ඉංග්‍රීසි භාෂාව මෙන් ම වෙනත් භාෂාවක් පිළිබඳ දැනුම ලබා ගැනීමට ඇති බාධක ඉවත් කිරීමේ ඇති අපහසුකම.
- ♦ යාවජීව ශිෂ්‍ය කේන්ද්‍රීය වැඩිහිටි අධ්‍යාපනය උසස් කොට නොතැකුවත් ඒවා අඛණ්ඩව ගෙන යාමට වැඩසටහන් ක්‍රියාත්මක වුවත් ඒවා ඵලදායී ලෙස ඉටු නොවීම.
- ♦ රැකියා ක්ෂේත්‍රයක නිරතවීමට ප්‍රයෝජනවත් වන ගෘහ ආර්ථික විද්‍යාව, වඩු වැඩ, පෙදරේරු, විදුලි කාර්මික වැඩ ආදී විෂයයන් හැදෑරීම පිළිබඳ දක්වන අයහපත් ආකල්ප.
- ♦ ශිෂ්‍ය චින්තනයෙහි නිර්මාණාත්මක ලක්ෂණ වර්ධනයට යෝග්‍ය ස්වයං නිර්මාණ අගය කිරීමට ඉගැන්වීම් ක්‍රමවලින් අනුබල නොලැබීම.

විභාග කේන්ද්‍ර කොට ගෙන පවත්නා අධ්‍යාපන ක්‍රමයක ගුරුවරුන් ද, ශිෂ්‍යයන් ද තම කාලය සහ ශ්‍රමය වැඩි වශයෙන් වැය කරන්නේ විභාග

ඉලක්ක කරගෙනය. පැය තුනක පමණ කෙටි කාලයක දී එක් විෂයක දැනුම මනින විභාග ක්‍රමය මගින් ලක්ෂ සංඛ්‍යාත සිසු පිරිසකගේ හැකියා ලැදියා අපේක්ෂා මැනිය හැකි ද? එක් ලකුණින් විශ්වවිද්‍යාලයට ප්‍රවේශය සිදුවීම තීරණය කරන සාධකයක් බවට පත් ව ඇත.

ශ්‍රී ලංකාව ප්‍රධාන වශයෙන් කෘෂිකාර්මික රටක් නිසා කෘෂිකර්මයේ නව ප්‍රවණතා වන සංකීර්ණ උපකරණ, රසායනික ද්‍රව්‍ය භාවිතය, පොහොර භාවිතය සහ පසු අස්වනු තාක්ෂණ ක්‍රම අධ්‍යාපනය මගින් ශ්‍රම බලකායට නො ලැබීම කෘෂිකාර්මික සංවර්ධනයට බලපා ඇති ප්‍රධාන ගැටලුවකි. එමෙන් ම කෘෂිකර්මාන්තයට යොදා ගැනෙන මෙම ද්‍රව්‍ය සඳහා විශාල මුදලක් වැය වන අතර වියදම, අදායම යන අස්වැන්න පිළිබඳ පිරිවැය සලකා බැලීමේ දී කෘෂිකර්මයට යොමුවීම මන්දගාමී තත්ත්වයක පවතී. එම හේතුව නිසා ආහාර වර්ග ආනයනය සඳහා ජාතික ධනයෙන් විශාල මුදල් සම්භාරයක් වැය වේ. මෙය සෘජුවම විදේශ විනිමය සංවිතයන්ට බලපෑම් ඇති කරයි.

ශ්‍රී ලංකාවේ සංවර්ධනය සඳහා අධ්‍යාපන ප්‍රතිපත්ති සම්පාදනය කළ යුත්තේ කෙසේද?

අධ්‍යාපනය සහ ආර්ථිකය අතර නොගැලපීම ආර්ථිකයේ නොව අධ්‍යාපනයේ උග්‍රතාවක් ලෙස දැක්වේ. එසේ නම් සංවර්ධන ඉලක්ක නිශ්චය කර ගත් පසු ඒ සඳහා ජාතික අධ්‍යාපන ක්‍රමයේ ඇති මූලික කරුණු එනම් මූල්‍යමය සම්පත් ගුරු පෙළඹුම, ඉගෙනුම් ක්‍රම, යටිතල පහසුකම්, පාසල් ප්‍රජාවගේ සහාය, විභාග සහ ඇගයීම් ක්‍රම පිළිබඳ පුළුල් විමර්ශනාත්මක පර්යේෂණ ක්‍රියාදාමයක් දියත් කිරීම මත පදනම්ව සියලු පාර්ශවයන්හි එකඟතාව මත අධ්‍යාපන ප්‍රතිපත්තියක් සම්පාදනය කළ යුතුය. මෙහි දී අධ්‍යාපන ප්‍රතිපත්ති බලධාරීන්ගේ වෙනස්වීම් අනුව නො වෙනස්වන, දේශපාලනීකරණයෙන් තොරව සමාන අධ්‍යාපන අවස්ථා තහවුරු කරන අධ්‍යාපන ප්‍රතිපත්තියක් සම්පාදනය වීම වැදගත්ය.

අනාගත ශ්‍රමබල අවශ්‍යතා හඳුනාගෙන ඒ සඳහා ජාතික, ජාත්‍යන්තර නව ප්‍රවණතාවයක් අධ්‍යාපනය හරහා ශ්‍රී ලංකාවේ අදාළ අමාත්‍යාංශ, දෙපාර්තමේන්තු, සංස්ථා සහ මණ්ඩලවල පූර්ණ සහාය ලබාගෙන අධ්‍යාපන

ප්‍රතිපත්ති විශේෂ සහාය ඇති ව සම්පාදනය කිරීම අත්‍යාවශ්‍ය කරුණක් වනු ඇත. ශ්‍රී ලංකාවේ දැනට විශ්වවිද්‍යාල 15 ක ප්‍රමාණයක් රට පුරා ස්ථාපිත කර ඇත. විශ්වවිද්‍යාල යනු නව දැනුම උත්පාදනය සඳහා පර්යේෂණ දියත් කරන තැන්ය. විශ්වවිද්‍යාල පාඨමාලා නවීකරණය කර පැවැත්වෙන පාඨමාලාවල ගුණාත්මකභාවය වර්ධනය කිරීම අත්‍යාවශ්‍යය. ජාත්‍යන්තර පාසල් හා විශ්වවිද්‍යාල රට තුළ ස්ථාපිතවීම තුළින් ගුණාත්මක වර්ධනයක් ඇති වේ නම් එය යහපත් කරුණකි. අ.පො.ස. (උ.පෙළ) සමත් වී විශ්වවිද්‍යාල ප්‍රවේශය ලබා ගැනීමට නො හැකි වූ සිසුන් විදේශීය රටවලට යවා උසස් අධ්‍යාපනය ලබා දීමට දෙමව්පියෝ පෙළඹී සිටිති. ඒ සඳහා විශාල විදේශ විනිමයක් මෙරටින් විදේශීය රටවලට යැවේ. එසේ ම විදේශීය රටවල අධ්‍යාපනය ලබා සුදුසුකම් ලබන වැඩි දෙනෙකු එම රටවල පවත්නා ජීවන තත්ත්වය, ඉහළ වැටුප්, දරුවන්ගේ අධ්‍යාපන කටයුතු නිසා එම රටවල පුරවැසිභාවය ලබා ගනිති. ශ්‍රී ලංකාව ඔවුනගේ ප්‍රාථමික උසස් අධ්‍යාපනය සඳහා කොපමණ මුදල් ප්‍රමාණයක් වැය කර තිබේ ද යන කරුණ පිළිබඳව ස්වාධීන කරුණු විමසීමක් කර ප්‍රතිකාර්යය වැඩපිළිවෙළ සම්පාදනය කිරීම ජාතියේ අනාගත දියුණුව පිණිස හේතු වනු ඇත.

ශ්‍රී ලංකාවට අධ්‍යාපන සංවර්ධනය වෙනුවෙන් ලැබෙන විදේශ මුදල් ප්‍රතිපාදන, ණය ගෙවීම් උදාහරණ ලෙස ලෝක බැංකුව, ආසියා සංවර්ධන බැංකුව රටේ නිවැරදි සංවර්ධන ඉලක්ක මෙන් ම එලදායි අන්දමින් ආයෝජන කෙරේද? ඒවායින් රටේ අධ්‍යාපනයේ සැබැවින් ම වෙනසක් සිදු වේද යන්න ඉතා ප්‍රවේශමෙන් නිරීක්ෂණය කළ යුතුය. මේ සඳහා ගත හැකි විකල්පයක් වනුයේ ශ්‍රී ලංකාවේ අධ්‍යාපන ගැටලු අප විසින් ම හඳුනාගෙන දේශීයත්වයට ගැලපෙන අධ්‍යාපන ක්‍රමයකට මෙම මුදල් වගකීමක් ඇති ව ආයෝජනය කිරීමයි.

රටක සංවර්ධනය මැනීමේ දී ඒක පුද්ගල ආදායම එක් සාධකයක් ලෙස ගැනේ. දළ දේශීය නිෂ්පාදිතය වර්ධනය සඳහා රාජ්‍ය අංශ සහ පෞද්ගලික අංශයේ ආදායම් ගණනය කෙරේ. ශ්‍රී ලංකාවේ වර්තමානයේ දී විදේශ විනිමය ලැබෙන එක් මාර්ගයක් වනුයේ තුපුහුණු ශ්‍රමිකයන් බහුතරයක් මැද පෙරදිග සේවයේ යෙදීමෙන් ලබන ආදායමයි. අධ්‍යාපන ප්‍රතිපත්තියක දී වෘත්තීමය අධ්‍යාපනය තුළින් පුහුණු ශ්‍රමිකයන් යැවිය හැකි අතර එමගින්

වැඩි විදේශ විනිමයක් උපයාගත හැකි වේ. මේ සඳහා කාර්මික විදුහල් මගින් පවත්වාගෙන යනු ලබන පාඨමාලා නවීකරණයක් මෙන් ම ප්‍රායෝගික ක්‍රියාකාරකම්වලට වැඩි අවධානයක් යොමු කළ යුතු වේ. මෑතක දී ආරම්භ කරන ලද වෘත්තීය විශ්වවිද්‍යාලය (UNIVOTEC) ඒ සඳහා වන සාර්ථක වැඩපිළිවෙළකි. වෘත්තීය පාඨමාලාවල ගුණාත්මක බව වර්ධනය සඳහා සෑම පාඨමාලාවක් ම NVQ ඇගයීම් ක්‍රමවේදයකට භාජනය කර ඇත. එහි දී NVQ 7 යන්න උපාධි පාඨමාලා තත්ත්වයට පිළිගැනේ. NVQ ජාතික වෘත්තීය අභියෝග්‍යතා හා කුසලතා මට්ටම් ජාතික වෘත්තීය තාක්ෂණික විශ්වවිද්‍යාලය මගින් හඳුන්වාදී ඇත. වෘත්තීයකට අවශ්‍ය අවම සුදුසුකම් හා ප්‍රායෝගික ක්‍රියාකාරම් ඇතුළත්ව සකස් කර ඇති මෙම කුසලතා මට්ටම් සපුරාලීමෙන් ඩිප්ලෝමා, උපාධි ලබා ගැනීමට වෘත්තීකයන්ට අවකාශ ලැබී ඇත.

සමාජ ඒකාග්‍රතාවය, සංහිඳියාව, මානව ගුණධර්ම අධ්‍යාපනය තුළින් ගැටුම්වලින් තොර සාමකාමී ව්‍යාචරණයක් තුළ රටක සංවර්ධන ක්‍රියාදාමය වේගවත් කළ හැකිය. පසුගිය දශක තුනක කාලයක් තුළ යුද කටයුතු සඳහා වැය වූ මුදල් ප්‍රමාණය ගැන සලකා බැලීමේ දී අධ්‍යාපනය තුළින් ඇතිවන සාමකාමී ව්‍යාචරණයේ වැදගත්කම පැහැදිලි වනු ඇත.

ශ්‍රී ලංකාවේ ආර්ථිකය තුළ බැංකු ක්‍රම, රක්ෂණ සේවා, කොටස් වෙළෙඳපළ තත්ත්වයන්, ආයෝජන ව්‍යාපෘති සහ කළමනාකරණ ක්ෂේත්‍ර සඳහා අවශ්‍ය කාර්ය මණ්ඩල උත්පාදනය වර්ධනය කළ හැකි වන්නේ එවැනි කොටස් බිහි කිරීමට අධ්‍යාපනය සමත් වූ විට පමණි.

ආසියානු කලාපයේ මානව සම්පත් සංවර්ධන සැලැස්ම වාර්තාව (2014) අනුව ලෝකයේ රටවල් අතුරෙන් 71 වන ස්ථානය ලබා ඇති බවට තහවුරු වී ඇත. සාක්ෂරතාව 97% ක් බවට ද, 40% පරිගණක සාක්ෂරතාවය ද අයත් කරගෙන ඇති බවට සනාථ වී ඇත. එහෙත් රටේ මානව ප්‍රාග්ධනය විශ්ව සමාජයට ගැලපෙන අයුරින් නිර්මාණය කිරීම ද අධ්‍යාපනය සතුටුදායක තත්ත්වයක නොමැති බැව් පෙනේ. මේ සඳහා ඉංග්‍රීසි භාෂාව ඇතුළු අනෙකුත් භාෂාවන් මෙන් ම පරිගණක තාක්ෂණික කුසලතා ද අයත් කර ගැනීම වැදගත් ය. නිදහසින් පසු අධ්‍යාපන යෝජනා ප්‍රතිසංස්කරණ ප්‍රතිපත්ති සහ වැඩසටහන් රාශියක් ශ්‍රී ලංකාවේ රජයන් විසින් ආරම්භ කර සමස්ත අධ්‍යාපන පද්ධතියට හඳුන්වා දී ඇත. මේවායේ

සාර්ථක අසාර්ථක භාවය පිළිබඳව පැහැදිලි අධ්‍යයනයන් ද සිදු කර වාර්තා එළිදක්වා ඇත. මේ සියල්ල පිළිබඳ ප්‍රත්‍යාවේක්ෂණ අධ්‍යයනයක් සිදුකර ශ්‍රී ලංකාව සඳහා නවතම අධ්‍යාපන ප්‍රතිපත්තියක් සම්පාදනය කිරීම ප්‍රමුඛතාවය ලබා දී ඉටු කළ යුතු කර්තව්‍යයක් වනු ඇත.

ශ්‍රී ලංකාවේ වර්තමාන අධ්‍යාපනය, ක්‍රමවේද, විෂයමාලා ඉගෙනුම් ක්‍රමවේද, පරිගණක හා ඉංග්‍රීසි අධ්‍යාපනය සහ උසස් අධ්‍යාපනය යන ක්ෂේත්‍රවලින් දේශීය, විදේශීය පර්යේෂණ රාශියක් සිදු කර ඇත. ජාතික අධ්‍යාපන ආයතනය සහ NEREC ආයතනය (National Education Research Center), කොළඹ විශ්වවිද්‍යාලයේ අධ්‍යාපන පීඨය, පේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලයේ අධ්‍යාපන පීඨය සහ විවෘත විශ්වවිද්‍යාලයේ අධ්‍යාපන පීඨවල එවැනි පර්යේෂණ වාර්තා තැන්පත් කර ඇත. මෙම පර්යේෂණ වාර්තා අධ්‍යයනය කර වර්තමාන ජාතික ප්‍රශ්නවලට ගැලපෙන අයුරින් යෝජනා අධ්‍යාපන ප්‍රතිපත්තිය සංශෝධනය කිරීම සුදුසු ය. එහි දී දැනට ජාතික අධ්‍යාපන කොමිසමෙන් යෝජනා ප්‍රසිද්ධ පුවත්පත් මාර්ගයෙන් කැඳවා අදහස් ලබා ගැනීම සුදුසුවන අතර එය දේශපාලනකරණයෙන් තොරව සම්පාදනයවීම ඉතා වැදගත් ය. එයට හේතුව සමාජයක ජනතාවගේ ක්‍රියාකාරකම්වලට අධ්‍යාපනය බලවත් සාධකයක් වන බැවිනි.

පාසල් පුස්තකාල සේවාව

පොත්පත් බොහෝ දුලබව පැවති අතීතයේ පුස්තකාලයක කාර්යභාරය වූයේ පොත්පත් ආරක්ෂා කර ගැනීමය. වර්තමානයේ දී දැනුම් විදාරණ යුගයකට පිවිස සිටී. මානව දැනුම ගබඩා කිරීම මුද්‍රිත විද්‍යුත් සහ අප්‍රකාශිත වශයෙන් මාධ්‍ය රැසක් බිහි විය. වරප්‍රසාද ලත් සුබෝපහෝගී භාණ්ඩ බවට පත්ව තිබූ දැනුම් අඩංගු මාධ්‍යවලට වර්තමානයේදී පොදු ජනතාවගේ පරිශීලනය සඳහා අවකාශ ලබා දී ඇත. මුද්‍රිත ද්‍රව්‍ය, චිත්‍ර, සිතියම්, සටහන්, පෝස්ටර් ඇතුළු චිත්‍රමය ද්‍රව්‍ය, ශබ්දපට, වීඩියෝපට, විද්‍යුත් චුම්බක, චිත්‍රපට, පරිගණක දත්ත පදනම් සහ අන්තර්ජාල පුස්තකාල සම්පත් අතරට එක් වී සිටියි. අසීමිත දැනුම් අඩංගු මාධ්‍ය අතුරින් සිසුන්ට සුවිශේෂ ව අවශ්‍යවන තොරතුරු ලබා දීම කුසලතාවයක් ලෙස වර්ධනය කළ යුතුව ඇත. පාසල් පුස්තකාලයෙන් විවිධ දැනුම් සම්පත් පරිශීලනය කිරීමේ කුසලතාව ලබාගන්නා ශිෂ්‍යයා උසස් අධ්‍යාපන ආයතන සහ වෙනත් විශේෂ විමර්ශන පුස්තකාලවලින් නොපැකිල, නොබියව ප්‍රයෝජන ගැනීමට අවශ්‍ය කුසලතා

සපිරුණු පුද්ගලයෙකු ලෙස සමාජයට පිවිසෙයි. අධ්‍යාපන සම්පත් මධ්‍යස්ථානයක් ලෙස පාසල් පුස්තකාල සැලකිය හැකි අතර එමගින් අධ්‍යාපන ක්‍රියාවලියට සක්‍රීය දායකත්වයක් ලබාදීමේ හැකියාවක් ද ඇත.

අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශයේ පාසල් පුස්තකාල සංවර්ධන ඒකකය මගින් ශ්‍රී ලංකාව පුරා ව්‍යාප්තව ඇති පුස්තකාල පිළිබඳව සංඛ්‍යාත්මකව දත්වා ඇත.

2013		පුස්තකාල හා ඉගෙනුම් සම්පත් මධ්‍යස්ථාන		
පළාත	සමස්ත පාසල් සංඛ්‍යාව	ස්ථීර පුස්තකාල	තාවකාලික පුස්තකාල	කියවීම් කාමර
1. බස්නාහිර	1341	698	333	123
2. මධ්‍යම	1513	392	392	209
3. දකුණ	1106	522	275	140
4. උතුර	974	204	136	116
5. නැගෙනහිර	1074	303	231	180
6. වයඹ	1229	466	290	151
7. උතුරු මැද	787	252	197	127
8. ඌව	864	288	173	101
9. සබරගමුව	1124	339	259	157
එකතුව	10012	3464	2286	1304

ශ්‍රී ලංකාවේ පාසල් පුස්තකාල ඉගෙනුම් සම්පත් මධ්‍යස්ථානවල ව්‍යාප්තිය

ශ්‍රී ලංකාවේ පාසල් පුස්තකාල සඳහා එකතුව සංවර්ධනය, නිශ්චිත මූල්‍ය ප්‍රතිපාදන, කාර්ය මණ්ඩල පුහුණුව සහ අනුයුක්ත කිරීම් මෙන් ම අඛණ්ඩ අධ්‍යාපන සංවර්ධන වැඩසටහන් ක්‍රියාත්මක කිරීම අත්‍යවශ්‍යය. එසේම පාසල් පුස්තකාල සංවර්ධන ඒකකය අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශයේ සෘජු අධීක්ෂණයට යටත්ව ගුණාත්මක සේවාවන් ලබාදීමට හැකි ප්‍රතිපත්ති සම්පාදකයින්ගෙන් ද සමන්විත විය යුතු බව පෙනේ.

1997 අධ්‍යාපන ප්‍රතිසංස්කරණ මගින් පාසල්වලට තොරතුරු තාක්ෂණය හඳුන්වාදීම වැදගත් වන අතර ඒ සඳහා පරිගණක ඉගෙනුම් මධ්‍යස්ථාන (CLC), තොරතුරු සන්නිවේදන තාක්ෂණ මධ්‍යස්ථාන (ICT) ස්ථාපිත වීම සිදු විය. පහත සඳහන් වගුවෙන් පළාත් මට්ටමින් ස්ථාපිත වී ඇති ආකාරය දැක්වේ.

තොරතුරු තාක්ෂණ ඉගෙනුම් මධ්‍යස්ථානය					
පළාත	සමස්ත පාසල් සංඛ්‍යාව	පරිගණක 1.5	පරිගණක 6.10	පරිගණක 11.20	පරිගණක 20 ට වැඩි
1. බස්නාහිර	1341	452	306	184	170
2. මධ්‍යම	1513	605	234	144	76

බස්නාහිර හා මධ්‍යම පළාතේ තොරතුරු තාක්ෂණ ඉගෙනුම් මධ්‍යස්ථාන

අධ්‍යාපන ක්‍රමවේද වෙනස් වෙමින් පවතින අතර සම්පත් පාදක ඉගෙනුම, ගවේෂණශීලී ඉගෙනුම, විස්තාරණීය සහ විවෘත පාසල් අධ්‍යයන ක්‍රම යොදා ගැනීමේ දී පාසල් පුස්තකාලයේ ගුණාත්මක සංවර්ධනයක් සිදුවිය යුතුය. එහෙයින් පාසල් පුස්තකාලයාධිපති ඉගෙනුම් කළමනාකරු වශයෙන් අවශ්‍ය භූමිකා රංගනයක නිරතවීම අත්‍යවශ්‍යය. ඒ සඳහා පුස්තකාල ප්‍රලේඛන සේවා සහ විඥාපන පාඨමාලා අන්තර්ගතය නවීකරණය කළයුතුය.

අද සිසු පරපුර මුහුණපා ඇති බරපතල දුෂ්කරතාවක් නම් කියවීමේ කුසලතාවේ හීනතාවයයි. මෙහි ප්‍රති විපාකය ලෙස කියවීමෙන් ඇදහෑලෙන දරුවෝ බොහෝවිට වෙනත් සරල වූත් විවිච්චුත් නව මාධ්‍යවල ග්‍රහණයට පූර්ණ වශයෙන් හසුවෙති. ඔවුහු දවසේ වැඩි වේලාවක් රූපවාහිනියේ ඇලී ගැලී සිටිනු දක්නට ලැබේ.

පාඨකයින්ගෙන් තොරව පුස්තකාලයක් තිබිය නොහැකිය. ඒ නිසා පුස්තකාලයට පාඨකයින් ගෙන්වා ගැනීමටත්, පුස්තකාල භාවිතයට ඔවුන් දිරිමත් කර වීමටත් අවශ්‍ය ක්‍රියාමාර්ග දියත් කිරීම පුස්තකාලයේ කාර්යභාරයකි. මේ සඳහා ප්‍රදර්ශන, දේශන, තරඟ ආදී දිරිමත් කර වීමේ වැඩසටහන් උචිත පරිදි යොදාගත හැකිය.

පුස්තකාලයාධිපතිවරුන්ට මුහුණ දීමට සිදුවන ගැටලුවක් නම් විශේෂයෙන් ම වැඩිහිටි පාඨකයින් පුස්තකාලයාධිපතිවරුන්ගෙන් උපදෙස් හෝ මඟ පෙන්වීම් ලබා ගැනීමට පසුබට වීමයි. කුලැටි බව, තමන් යමක් නොදන්නා බව වෙනත් අයෙකු දැනගැනීමට ඇති අකමැත්ත ඒ සඳහා හේතුකාරක විය හැකිය. එහෙත් අතිරේක ව්‍යාප්ති සේවාවන් තුළින් මහජන සම්බන්ධතා වර්ධනය කර ක්‍රියාශීලී පුස්තකාල සේවාවක් ලබා දිය යුතුව ඇත.

කාලීන සමාජ අවශ්‍යතාවන්ට සරිලන අයුරින් සිය සේවාවන් ඉදිරිපත් කිරීමටත් හැඩගස්වා ගැනීමටත් අපොහොසත් වීමේ ප්‍රතිවිපාකවලින් පෙළෙන පුස්තකාල සේවාව වර්ධනය කොට එය කප්පුකක් බවට පත් කර ගැනීම යුගයේ වගකීමක් බවට පත්ව ඇත.

සම්පත් පාදක ඉගෙනුම්-ඉගැන්වීම් ක්‍රියාවලිය යටතේ අධ්‍යාපන සාධන මට්ටම් සපුරාගැනීමට පාසල් පුස්තකාලය ඉගෙනුම් සම්පත් මධ්‍යස්ථානයක් වශයෙන් යොදා ගත හැක. මේ හේතුව නිසා ඕස්ට්‍රේලියාව වැනි රටක ආදර්ශ පාඨයක් වී ඇත්තේ පුස්තකාලයක් නැති නම් පාසලක් ද නැත යන අර්ථය ඇති "No Library No School" යන්නය. වර්තමානයේදී නිපුණතා පාදක අධ්‍යාපන ක්‍රියාවලියේදී විෂය මාලාවේ අන්තර්ගතයන් පුස්තකාලයේ තැන්පත් වී ඇති දැනුම අඩංගු මාධ්‍යන් හා සෘජු සම්බන්ධතාවයක් පවතී. මෙම පදනම යටතේ පාසල් පුස්තකාලයාධිපතීන් සහ ගුරුභවතුන් අතර මනා සබඳතාවයක් පවත්වා ගෙන යාමට සිදු වේ. උදාහරණයක් වශයෙන් ව්‍යාපෘති පාදක අධ්‍යාපනය යටතේ සිසුන්ට නිර්මාණශීලී කේවල හෝ සමූහ ව්‍යාපෘති අධ්‍යයනයක් කිරීමේ දී පාසල් පුස්තකාලය අනිවාර්යයෙන් ම පාදක කර ගැනීමට සිදු වේ. එමෙන් ම විෂයමාලාවට අලුතින් හඳුන්වා දී ඇති ව්‍යවහාරයකත්ව අධ්‍යාපනය, තාක්ෂණ විෂය ධාරාව යටතේ ගවේෂණශීලී තොරතුරු සම්පාදනයේ යෙදීමට සිදු වේ. එහි දී මුද්‍රිත, විද්‍යුත් සහ අප්‍රකාශිත වශයෙන් ඇති දැනුම අඩංගු මාධ්‍ය භාවිතය මෙන් ම සිසුන්ට විශ්‍රාපන සාක්ෂරතාව යටතේ දැනුම ලබාදීම ප්‍රයෝජනවත් ය.

පාසල් පුස්තකාලයේ ඇති වැදගත්කම සනාථ වන තවත් කරුණක් වනුයේ සිසුන්ට පන්ති කාමර දැනුම ග්‍රහණය කර ගැනීමට අතිරේකව විස්තරාණීය ඉගෙනුම යටතේ දැනුම ලබාගත හැකි වැදගත් සම්පත් මධ්‍යස්ථානයක් ලෙස කටයුතු කිරීමයි. එහිදී පාසලේදී ඉගැන්වෙන විෂය ධාරා සැලකිල්ලට ගෙන පාසල් ප්‍රජාවගේ තොරතුරු අවශ්‍යතා සපුරාලීමට එකතු සංවර්ධන වැඩපිළිවෙළක් සම්පාදනය වීම වැදගත් ය. එපමණක් නොව සෑම පාසල් පුස්තකාලයක ම අත්‍යවශ්‍යයෙන් ම තිබිය යුතු මූලික විමර්ශන කෘති එකතුවක් ද ඇති කිරීම වැදගත් ය. එහි දී ශබ්දකෝෂ, විශ්වකෝෂ, ගුරු මාර්ගෝපදේශනය සහ අත්පොත්, නියමු පොත්, පාරිභාෂික ශබ්ද මාලා, නාමාවලි, සිතියම් වැනි භූගෝලීය මූලාශ්‍රයන් ද ඇතුළත් වීම තුළින් සිසුන්ගේ ක්ෂණික තොරතුරු අවශ්‍යතා සපුරාලිය හැකි වේ.

IFLA (International Federation of Library Associations) සංවිධානය විසින් පාසල් සහ මහජන පුස්තකාල සඳහා වෙන වෙනම ප්‍රඥප්ති සම්පාදනය කර ඇත්තේ විශේෂයෙන් ම සංවර්ධනය වන රටවල පාසල් පුස්තකාල සේවාවේ ගුණාත්මක හා ප්‍රමාණාත්මක වර්ධනයක් ඇති කරලීමේ අරමුණ පදනම් කර ගෙනය. මෙම ප්‍රඥප්තිවලින් අභාෂය ලබාගෙන රටවල් සඳහා ජාතික මට්ටමේ පාසල් ප්‍රඥප්ති සම්පාදනය කර ඇත. ශ්‍රී ලංකාවේ අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශය විසින් පාසල් පුස්තකාල ප්‍රතිපත්තියක් දශක කිහිපයකට පෙර සම්පාදනය කර අනුමත කර ඇත. එම ප්‍රතිපත්තිය සක්‍රියව ක්‍රියාකාරී මට්ටමකට ගෙන ඒම කාලීන අවශ්‍යතාවකි.

සාක්ෂරතාව ප්‍රාථමික අධ්‍යාපනයේ සිටම වර්ධනය කළ යුතු නිපුණතාවයකි. ප්‍රාථමික අධ්‍යාපනයේ මූලික අරමුණ වනුයේ කථනය, ගණනය සහ ලිවීම වර්ධනය කිරීමයි. එය ඉංග්‍රීසි භාෂාවෙන් 3R යනුවෙන් හැඳින් වේ.

Reading	-	කථනය
Writing	-	ලිවීම
Arithmetics	-	ගණනය

පාසල් පුස්තකාලය තුළින් මෙම නිපුණතාවයන් වර්ධනයට අවශ්‍ය මූලික අඩිතාලම දැමීමට හැකි වාතාවරණයක් උදා කළ හැකිය. එය මනා ලෙස සකස් කරන ලද ඉගෙනුම් පරිසරයක් ලෙස හැඳින් වේ.

පාසල් ප්‍රජාවට පුස්තකාලය දැනුම ලබාදෙන මධ්‍යස්ථානයක් වුවත් එහි ප්‍රයෝජනය, පරිශීලනය කිරීම සීමා වී ඇත. ඒ සඳහා කරුණු කිහිපයක් බලපාන බව පෙන්වා දිය හැකිය.

- ◆ විෂයමාලාවේ බර වැඩිකම
- ◆ ඇගයීම් ක්‍රමවල පවත්නා අයහපත් ලක්ෂණ
- ◆ දැඩි තරඟකාරී විභාග ක්‍රම
- ◆ ගුරු බලවත්කරණය යටතේ දැනුම යාවත්කාලීන කිරීමට උත්සුක නොවීම
- ◆ පාසල් පුස්තකාලයේ සම්පත් හා උපකරණ හිඟකම
- ◆ ගුරු අධ්‍යාපන පාඨමාලාවල අන්තර්ගතයන් නවීකරණය නොවීම

- ♦ පාසල් පුස්තකාල සඳහා අධ්‍යාපන හා වෘත්තීය සුදුසුකම්ලත් පිරිස් නොවීම
- ♦ පාසල් පුස්තකාලයාධිපතීන් සුදුසුකම් ඇතිව කිසියම් ධනාත්මක, ප්‍රගතිශීලී ක්‍රියාකාරකම් කිරීමට උත්සුක වුවත් ඒ සඳහා අවශ්‍ය සහාය නො ලැබීම
- ♦ පාසල් පුස්තකාලය විද්‍යාලයේ වැදගත් අධ්‍යාපන මධ්‍යස්ථානයක් ලෙස වර්ධන නො කිරීම
- ♦ පාසල් පුස්තකාල සඳහා නව සේවා ව්‍යවස්ථාවක් සම්පාදනය කර බඳවා ගැනීම්, උසස්වීම් හා වැටුප් පරිමාණයන් විධිමත් කිරීම
- ♦ පුස්තකාලයාධිපති අධ්‍යයන කාර්ය මණ්ඩලයේ අයෙකු ලෙස සැලකීම

ඉහත කී අඩුපාඩු සඳහා නිශ්චිත විසඳුම් ලබාදීමට ජාතික මට්ටමේ ආයතන අතර මනා සම්බන්ධීකරණයක් පවත්වාගෙන යාම අවශ්‍යය.

පාසල් පුස්තකාලයාධිපති වෘත්තික භාවය

ශ්‍රී ලංකාවේ ජාතික පාසල්වල පුස්තකාල සඳහා බඳවා ගැනීම්, පත්කිරීම් සහ මාරු කිරීම් ජ්‍යෙෂ්ඨ අමාත්‍යාංශයට පැවරී ඇත. පළාත් සභා මට්ටමින් ඇති අන් සියලුම පාසල් පළාත් අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශය යටතේ ක්‍රියාත්මක වේ. පසුගිය දශක කිහිපය තුළ දී පාසල් ගොඩනැගිලි ඉදි කිරීම, පිහිනුම් තටාක, ක්‍රීඩාංගන ඉදි කිරීම වැනි භෞතික කරුණු කෙරෙහි වැඩි අවධානයක් යොමු කර තිබුණි. මෑතක දී මහින්දෝදය තාක්ෂණාගාර ඉදිකිරීම වැදගත් වනුයේ තාක්ෂණ විෂය ධාරාවට එමගින් සහායක් ලැබෙන බැවිනි. එහෙත් එම මහින්දෝදය ගොඩනැගිල්ලට පාසල් පුස්තකාලය සම්බන්ධ වී නො මැත. එය සම්බන්ධ කිරීම තුළින් සම්පත් මධ්‍යස්ථානයක් ලෙස වඩාත් වර්ධනය වේ.

පාසල් පුස්තකාල සේවයේ ගැටලු

- ♦ පාසල් පුස්තකාල සේවාව සඳහා වෙනම ක්‍රමවත්, විධිමත් සේවා ව්‍යවස්ථාවක් නො මැති වීම

- ♦ පුස්තකාල කාර්ය මණ්ඩලය අනධ්‍යයන කාර්ය මණ්ඩලයක් ලෙස සලකා සුළු සේවක පැමිණීමේ ලේඛනවල අත්සන් කිරීම
- ♦ ගුරු වෘත්තීයට සමගාමී තනතුරු නාමයක් ලෙස නො සැලකීම
- ♦ පාසල් පුස්තකාලයාධිපතින් කෙරෙහි සෘණ ආකල්පයක් පැවැතීම

මෙම කරුණු පිළිබඳව අවධානය යොමු කර ගුණාත්මක පාසල් පුස්තකාල සේවාවක් හඳුන්වාදීම මෙරටේ අධ්‍යාපන ප්‍රතිසංස්කරණවල කොටසක් බව අවධාරණය කළ හැකිය.

ආශ්‍රිත ග්‍රන්ථ

උඩගම, ජේමදාස (2003), නිදහසින් පසු ශ්‍රී ලංකාවේ අධ්‍යාපනය, ඇගයුම්, අභියෝග හා අපේක්ෂා, සාර ප්‍රකාශන, කොට්ටාව

ගුණවර්ධන, චන්ද්‍ර (1999), තුලනාත්මක අධ්‍යාපනය, දීපානි මුද්‍රණාලය, නුගේගොඩ

ගුණවර්ධන, බන්ධුල (2004), අධ්‍යාපන පර්යේෂණ, ජාතික අධ්‍යාපන ආයතනය, මහරගම

චන්ද්‍රසේකර, එච්. එම්. (2010), ශ්‍රී ලංකාවේ අධ්‍යාපනයේ විකාශනය, ප්‍රදීප ප්‍රකාශන, කොළඹ

ජයවීර, ඒ. එම්. එස්. (1999), විෂයමාලාව සංවර්ධනයට ප්‍රවේශයක්, අර්ථකථනය, ඉතිහාසය ආකෘති යන විෂය නිර්දේශය, මහරගම

ජාතික අධ්‍යාපන කොමිෂන් සභාව (1992), ජාතික අධ්‍යාපන කොමිෂන් සභාවේ පළමුවන වාර්තාව, ජාතික අධ්‍යාපන කොමිෂන් සභාව, කොළඹ

පලිහක්කාර, කේ. එන්. (1991), පාසල් කළමනාකරණය, සිංහ මුද්‍රණාලය, මාතර

පුස්තකාල භාවිතයට අත්වැලක් (1995), ජාතික අධ්‍යාපන ආයතනය, මහරගම

ලංකාවේ අධ්‍යාපනය : සියවස් ප්‍රකාශන (1969), III කාණ්ඩය, 48 වන පරිච්ඡේදය

වීරතුංග, එන්. (1973), අධ්‍යාපනයේ මූලධර්ම හා ලංකාවේ අධ්‍යාපන ප්‍රතිපත්තිය, ගුණසේන, කොළඹ

ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකු වාර්තාව (2012), මහ බැංකුව, කොළඹ

ශ්‍රී ලංකාවේ සාමාන්‍ය අධ්‍යාපනය පිළිබඳ ජාතික ප්‍රතිපත්ති රාමුවක් සඳහා යෝජනා (2003), ජාතික අධ්‍යාපන කොමිෂන් සභාව, කොළඹ

සේනාධීර, සිල්වි (1996), ශ්‍රී ලංකාවේ ද්විතීයික පාසල් විෂයමාලා ප්‍රතිසංස්කරණ අධ්‍යාපනය, යුනියන් මුද්‍රණාලය, මහනුවර

Bruner, J.S. (1966), Toward a theory of Instruction, Cambridge Harvard University Press,

එච්. එම්. ගුණරත්න බණ්ඩා

අධ්‍යාපනය පිළිබඳ පශ්චාත් උපාධිය, ශ්‍රී ලංකා විවෘත විශ්වවිද්‍යාලය, පුස්තකාල හා විද්‍යාපන විද්‍යාව පිළිබඳ පශ්චාත් උපාධිය, (යුනෙස්කෝ) පිලිපීන විශ්වවිද්‍යාලය, උප සභාපති, Afro-Asian Book Council; හිටපු සහකාර අධ්‍යක්ෂ ජනරාල්, ජාතික අධ්‍යාපන ආයතනය, බාහිර කපිකාලාර්ය, පුස්තකාල හා විද්‍යාපන විද්‍යා අධ්‍යයනාංශය, කැලණිය විශ්වවිද්‍යාලය

Digitization : Panacea for Preservation and Access in Libraries and Archives?

Dr. K.D.G. Wimalaratne

Introduction

The development of computer technology in the modern world has led librarians and archivists to go into new preservation, access and storage devices, as their collections are threatened with brittleness, acidity, excessive usage, and attack by various insects. The ultimate result of the above hazards leads to limited or total stoppage of access to scholars and readers which is a vital function of a librarian or an archivist.

At present, librarians and archivists are searching for an alternate medium for depositing, and retrieving information in books and documents. They have already by – passed microfilming or microforms as a deposit, preservation and retrieval medium and shifted to digitization, using computer hardware, such as CDs and DVD's. The question comes up whether digitization or computer digitization or computerizing books and documents is a viable alternative for microfilming or preserving original books and documents in libraries and archives.

Keywords :

Digitization, scanning, computer imaging

What is digitization?

Simply it means, the transfer of records or information into electronic form or the conversion of characters or images into binary digits.

Advantages of digitization

Document imaging processing systems allow for the conversion of materials from paper or other form to machine readable form, which allows them to be stored and viewed electronically, saving space and

increasing accessibility. The preservation benefits of digitization have yet to be fully proved.

The deposit space is proven as this example would amplify. Four, full, four-drawer file cabinets can be stored in one 3 inch disk, any document or information on library books can be retrieved in a few seconds or minutes. Retrieval from microfilm takes more time than from optical disk. The transmission speed is faster than microforms. Workflow on disks is fast. Indexing and cross – referencing can be integrated. The Imaging quality with a good contrast, high resolution is advantageous. Security of Information with a user password system can restrict access.

Conversion tasks

- a) Preparation of books and documents

Of all the elements in digitization, preparation of books/documents for conversion is least talked about activity, most underestimated, and most – often under founded. Book/document preparation is a labor – intensive task that should not be overlooked in any type of digitization programme.

Preparation of books selection

- a) Identify on a priority basis the books to be scanned.
- b) The books may be of a rare, important nature or with a high percentage of usage.
- c) The conservation status of the book is rather imminent or pages becoming brittle due to acidity.
- d) Some part or parts of the book is attacked by insects, but the text could be read.
- e) Originality of the book is disappearing and pages are coming out of the spine.
- f) If some pages or photographs are missing to replace good copies from a similar book available in another library.

- g) To ensure that the pages are in order with any illustrations. If the pagination is not clear, repaginate after setting the pages.
- h) Any first aid work to be completed before sending for digitization.
- i) Any flags, book marks, clips etc... to be removed in pages.
- j) Any pencil or other marks made by a reader should not be erased.

Preparation of documents

- a) Documents to be selected on a priority basis, according to the importance, rarity; historicity, condition of conservation, eg; corrosion of ink or brittleness.
- b) If the documents are in loose - leaf, prepare in a chronological or document subject/series or combination of both.
- c) If the documents are filed in file form, to check whether the pages are correctly paginated and in order.
- d) If the file covers are missing, new file covers with the original Information to be included.
- e) To remove any clips or pins in files.
- f) To remove any dust or dirt on the documents
- g) It is advisable to commence the scanning according to divisions of the Institution unless another criteria is selected by the policy makers in charge of the programme.

Scanning and scanners

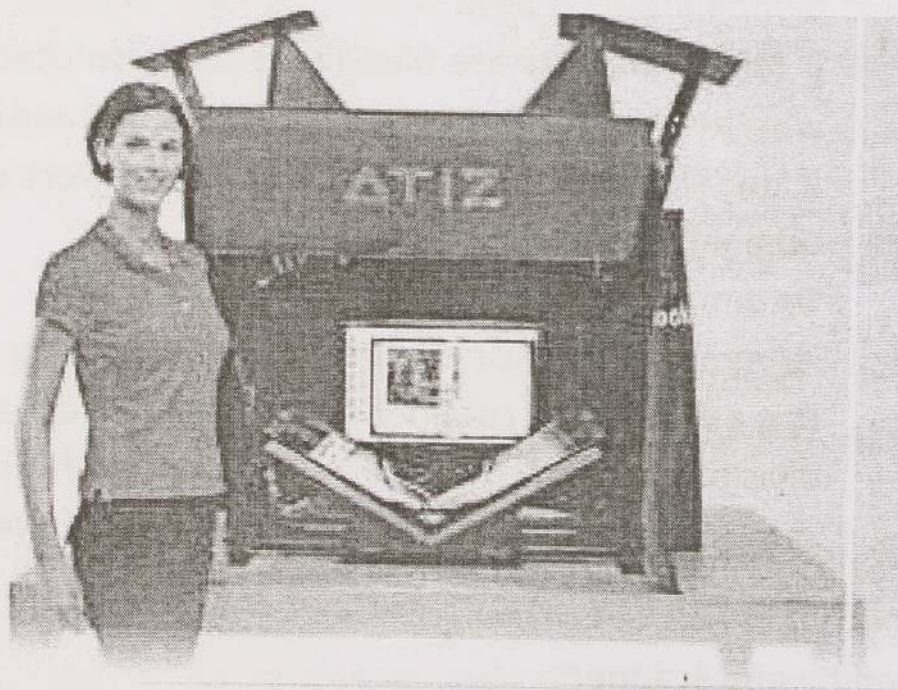
- a) Scanning officer/s to be fully trained in the operation of the scanning machine.
- b) A separate unit to be set up for scanning.
- c) The unit should be staffed with the following officers
  - i. Officer in charge of the unit with a IT knowledge
  - ii. Supervising officer
  - iii. Assistant

- d) Any problem in the machine to be attended only by the agents.
- e) Supervising officer to decide the types of books / documents to be digitized for the day
- f) Image Quality

Pixels (Dots Per inch)	Quality
100	Marginal
200	Satisfactory
300	Good
400	Excellent

- ♦ Note that the vast majority of documents / books are normally scanned at 200 dpi.

Scanners for digitization

VERSATILE SCANNER FOR DIGITIZATION $A_4 - A_0$

This hardware is the most important factor in digitization, which involves high investment, there are many types of scanners in the market. However, after careful consideration of the special requirements of the institution, a scanner should be selected, for libraries with uniform size of books in the collection.

- a. A flatbed scanner, copying books face up is ideal. The bed of the scanner could be A_3 size. However, if there are outsize books, maps and plans in the library, A_2 Bed scanner is sufficient.

If the library has a newspaper collection A_1 Bed scanner to be used. A_0 bed scanners are available for all size books and documents, However, they are expensive.

The scanner should have a cradle to copy books or documents bound together with a heavy spine – Otherwise the text close to the bound spine will not be properly scanned. Do not unbind books and documents for scanning.

There are versatile hand scanners which could be used for in-house purposes and for small orders. However, they are not good for heavy, day to day scanning, as they get heated up in no time.

Guidelines for scanning

- i) Before commencing of scanning of a book or document the following statement to be scanned as the prelude (vide appendix 1)
- ii) At the end of scanning a book or a document, insert the following statement at the end of the last page scanned of the book document (vide appendix 2)
- iii) At the end of a file series/ category sub-series, insert the following statement at the end of the last file/ document (vide appendix 3)
- iv) When commencing a new file series or category/similar title files, insert the following statement, (vide appendix 4)
- v) After scanning, at the end of the “compact disc” insert the following statement (vide appendix 5)
- vi) At the end of a compact disc the following certification to be included by the supervising/ certifying officer (vide appendix 6)

Copyright

It is important to remember that digitized copies have the copyright like the original. Under the Intellectual Property Act No. 36 of 2006, a library or an archives has the right to make one copy for preservation and access. Accordingly, the institution digitizing the original book or the document should ensure the copyright of its digitized media. Accordingly, **copyright** statement to be included when scanning, on to the book or the document. (eg : “copyright reserved”), at the beginning, half-way and at the end of the book or document. Acceptability of a book or document / file scanned legally will depend on the statements scanned on the book / document as shown in appendices numbers 1 - 6 herein. It is always advisable to create a duplicate copy where master is preserved for migration purposes.

Legal admission of digitized books/records

According to the amended Evidence Act no. 14 of 1993, and Electronic Transaction Act No.19 of 2006, the electronic records are accepted in a court of Sri Lanka . However, the electronic record in whatever form has to be created legally in a format, closer to the original book/document. When digitizing records/books this aspect to be seriously considered and advice of a consultant in this field to be obtained. It is important what “metadata” to be digitized, if the organization is disposing metadata, after digitization. The archival documents deposited in a library or archives cannot be disposed even after digitization.

The digitized records to be accepted in a court of law, it is essential to retain the context, content and structure of the electronically created record.

Preservation of digitized media

All electronic media are vulnerable due to short life of the materials used, out dating of software and hardware, cost and complexity of migration techniques. Accordingly, a digitization project could end in the loss of financial resources and valuable information.

thoroughly recorded years in the history of mankind ended up among the least well preserved.

References

A new age: electronic Information systems, State Governments and the preservation of the Archival record, (1991), USA, 1-08 p.

Automating Record Services, International Records Management Trust, (Lo), /Digitization, (1991), 115-123 p.

Avedon, Don. M. (1994), Introduction to Electronic Imaging, (2nd Edition), U.S.A, 1- 56 p.

Chain, Piers and Millar, Laura, the Implications of electronic records, paper read (n.d),19 p.

Commission on preservation and access (Report)(1991), USA, 1-40 p.

Cook, Terry (1996), Keeping our electronic memory approaches for securing computer generated record, address to British Government senior establishment officers, P.R.O. (London), 1 -15 p.

Preserving Records, (1999), International Records Management Trust, London, Digitization, 129-132 p.

Wimalaratne, K. D. G. (2003), Record and information Managers in the electronic Age, paper read, Colombo, 1-05 p.

Wimalaratne, K.D.G. (2013), Challenges faced by Archivists and Record Managements in the management of electronic records of public institutions(paper read at the SAARC Archives conference , Colombo, 1-7 p.

Wimalaratne, K.D.G. The Challenges & Possible solutions in records/archives Management conservation in the next millennium with special reference to electronic records, Paper Read, 1-8 p.

Appendix – I

Books /Records Scanning Projects

Division/Branch/Room/Almirah/Cabinet/Drawer.

- i) Place of scanning : .....
- ii) Date scanned : .....
- iii) Model of scanning machine : .....
- iv) Name of scanning officer : .....
- v) Signature of scanning officer : .....
- vi) Name of supervising officer : .....
- vii) Signature of supervising officer:.....
- viii) Format used in scanning : JPEG/TIFF/PDF /other
.....
- ix) Time commenced scanning : .....
- x) DPI:100/200/300/400/500/ 600 : .....
- (Delete which even DPI not used)
- xi) Index/Description/Catalogue of book/records
included at the end of this CD/CD-ROM/other :
yes No

Appendix II

- a) Name of institution/Branch
- b) Copyright reserved of the original book/Record and
the scanned record in whichever format

Appendix III

End of file/Record/ Book
 Number of pages in file/Record/Book

Appendix IV

Division/Branch/Room/Cabinet/Other .....

Book/Record/File index Computerized Yes No

Date commencing new file series/Book Category etc .....

Date of completion of scanning file series/Category/Book
 Category etc .....

Appendix V

Division/Branch .....
 End of CD/CD ROM/other .....
 Continued in CD/CD Rom/other .....

Appendix VI

Certification of scanning to CD/CD ROM/other

I hereby certify that the scanning of files/Records/Books/ Photographs/ in this electronic format (eg. CD – DVD,CD ROM (No:) was carried out under my supervision, according to the norms and standards of digitization, accurately, also keeping with the originality and integrity of the original Book. File. Record/Photograph, to be accepted in a court of law.

Certifying officer (Name) : .....
 Signature : .....
 Date : .....
 Place of Certification : .....
 Seal of the officer certifying : .....

K. D. G. Wimalaratne

B.A. (Hons) Ceylon, Postgraduate Diploma, University of Padua, Italy, Ph. D Academy of Sciences, Philadelphia; Visiting Lecturer, University of Kelaniya; Former Director, Department of National Archives, Sri Lanka

ශ්‍රී ලංකාවේ ඵලදායී මහජන පුස්තකාල සේවාවක් සඳහා මහජන පුස්තකාල ව්‍යවස්ථා හඳුන්වාදීමේ වැදගත්කම

ජී. ඩී. අමරසිරි

සාරාංශය

මහජන පුස්තකාල ව්‍යවස්ථා ශ්‍රී ලංකාවේ තවමත් ක්‍රියාත්මක නොවූ එහෙත් සාකච්ඡාවට භාජනය වී ඇති සංකල්පයකි. ශ්‍රී ලංකාවේ මහජන පුස්තකාල සේවයේ ඉතිහාසය 19 වන සියවසේ මුල් භාගය පමණ දක්වා ඇතට දිවයයි. ශ්‍රී ලංකාවේ මහජන පුස්තකාල ක්ෂේත්‍රය වර්තමානයේ පසුගාමී තත්වයක පවතී. මහජන පුස්තකාල ව්‍යවස්ථා හඳුන්වා නොදීම මෙම පසුගාමී තත්වයට ප්‍රධාන වශයෙන් ම බලපා ඇත. ඊට තුළ ඵලදායී මහජන පුස්තකාල සේවාවක් පවත්වාගෙන යාම සඳහා මහජන පුස්තකාල ව්‍යවස්ථා හඳුන්වාදීම අත්‍යවශ්‍ය වේ. ලෝකයේ බොහෝ රටවල මහජන පුස්තකාල ව්‍යවස්ථා හඳුන්වා දී ඇත. එක්සත් රාජධානිය, ඉන්දියාව, මැලේසියාව, ඕස්ට්‍රේලියාව, චීනය මහජන පුස්තකාල ව්‍යවස්ථා හඳුන්වා දී ඇති රටවලට නිදර්ශන කිහිපයකි. ශ්‍රී ලංකාවේ මහජන පුස්තකාල පවත්වාගෙන යනු ලබන්නේ පළාත් පාලන ආයතන විසිනි. ශ්‍රී ලංකාවේ මහජන පුස්තකාල සංවර්ධනය සඳහා ජාතික පුස්තකාල හා ප්‍රලේඛන සේවා මණ්ඩලය විශාල කාර්යභාරයක් ඉටු කරයි. ශ්‍රී ලංකාවේ මහජන පුස්තකාල ව්‍යවස්ථා හඳුන්වාදීම සඳහා ජාතික පුස්තකාල හා ප්‍රලේඛන සේවා මණ්ඩලයන් ශ්‍රී ලංකා පුස්තකාල සංගමයන් මූලිකත්වය ගෙන කටයුතු කළ යුතු වේ.

මූලික පද :

මහජන පුස්තකාල, පුස්තකාල ව්‍යවස්ථා, පුස්තකාල නීතිරීති, පළාත් පාලනය, ජාතික පුස්තකාල

හැඳින්වීම

මහජන පුස්තකාල ව්‍යවස්ථා (Public Library Legislations) ශ්‍රී ලංකාව තුළ තවමත් ප්‍රචලිත නො වූ සංකල්පයකි. යුනෙස්කෝ මහජන පුස්තකාල ප්‍රතිපත්ති ප්‍රකාශනය මගින් නිර්වචනය කරන ආකාරයට මහජන පුස්තකාලය යනු මිනිසාගේ සිතුවිලි අදහස් හා ඔහුගේ නිර්මාණාත්මක පරිකල්පනයන්ගේ ප්‍රකාශනයන් සියලුම දෙනාට නිදහසේ ලබාගත හැකි

ස්ථානයකි. මහජන පුස්තකාලය යනු ජනතාවට අධ්‍යාපනික, සංස්කෘතික හා විනෝදාත්මක තොරතුරු සපයන බහුවිධ පරමාර්ථ සහිත ආයතනයකි. එය පළාත්, ප්‍රාදේශීය පාලන ආයතන හෝ මධ්‍යම රජය මගින් ක්‍රියාත්මක වන ආයතනයකි. එය ජනතාවගේ ජනවර්ගය, ජාතිය, වයස, ස්ත්‍රී පුරුෂ භාවය, ආගම, භාෂාව, ආර්ථික තත්වය, රැකියා තත්වය, අධ්‍යාපනික පසුබිම ආදී කරුණු සැලකිල්ලට නො ගෙන සියලු දෙනාට සමානව තොරතුරු හා දැනුම සඳහා ප්‍රවේශය ලබාදීමට කටයුතු කරයි. යුනෙස්කෝ මහජන පුස්තකාල ප්‍රතිපත්ති ප්‍රකාශයට (UNESCO Public Library Manifesto) අනුව මහජන පුස්තකාල සේවාවන් නොමිලයේ ලබා දිය යුතුය. මහජන පුස්තකාල සේවාවන් ලබාදීම පළාත් හා ජාතික ආණ්ඩුවල වගකීමකි. නීතිරීති මගින් මේ සඳහා සහාය ලබාදිය යුතු අතර පළාත් හා ජාතික ආණ්ඩු මගින් මූල්‍ය ප්‍රතිපාදන ලබාදිය යුතුය. සංස්කෘතික තොරතුරු සැපයීම, සාක්ෂරතාවය හා අධ්‍යාපනය සඳහා වන දිගු කාලීන උපායමාර්ග සැකසීමේ දී මහජන පුස්තකාල සේවය අත්‍යාවශ්‍ය අංගයක් විය යුතුය. මෙම ප්‍රතිපත්ති ප්‍රකාශනය මගින් මහජන පුස්තකාලය දැනුම් දොරටුවක් වශයෙන් හඳුන්වා ඇත. නිදහස, සෞභාග්‍ය හා සංවර්ධනය මූලික මිනිස් අයිතීන් වේ. දැනුම කරා යාමේ ප්‍රාදේශීය දොරටුවක් වන මහජන පුස්තකාලය මගින් පුද්ගලයාට හා සමාජ කණ්ඩායම්වලට පූර්ණකාලීන ඉගෙනීමේ හැකියාව, ස්වාධීන තීරණ ගැනීමේ අවස්ථා හා සංස්කෘතික ප්‍රගමනය සඳහා අවශ්‍ය පහසුකම් සලසා දේ. කිසියම් හේතුවක් නිසා මහජන පුස්තකාලවල සාමාන්‍ය සේවාවන් ලබාගත නොහැකි පිරිස්වලට එනම් විශේෂ අවශ්‍යතා සහිත පුද්ගලයින්, රෝහල්ගත රෝගීන්, සිරකරුවන් වැනි අයට ද විශේෂිත සේවාවන් මහජන පුස්තකාලය විසින් ලබා දිය යුතුය. එමෙන් ම මෙම ප්‍රතිපත්ති ප්‍රකාශනය සඳහන් කරන ආකාරයට ජාතික මට්ටමේ පුස්තකාල සහයෝගීතාවයක් හා සම්බන්ධීකරණයක් ඇති කිරීම සඳහා ව්‍යවස්ථා හා උපාය මාර්ගික සැලසුම් සකස් කළ යුතුය. මහජන පුස්තකාලය ප්‍රාදේශීය, කලාපීය, ජාතික මෙන් ම ජාත්‍යන්තර මට්ටමේ ද පාඨක සමූහ හා වෙනත් වෘත්තිකයින් සමඟ සහයෝගය ඇති කරගත යුතුය.

ශ්‍රී ලංකාවේ මහජන පුස්තකාල සේවයේ ඉතිහාසය 19 වන සියවසේ මුල් භාගය පමණ දක්වා ඇතට දිවයයි. බ්‍රිතාන්‍ය පාලන සමයේ දී ලංකාවේ

ප්‍රධාන නගරවල ස්වේච්ඡා දායකත්වය පුස්තකාල (voluntary subscription libraries) කිහිපයක් ආරම්භ කරන ලදී. (Piydasa, 1985) දායකත්ව පුස්තකාලවල වර්ධනය අඛණ්ඩව සිදු වූ අතර 1880 වනවිට දිවයිනේ ප්‍රධාන නගරවල පුස්තකාල පිහිටුවා තිබිණි. වර්තමානය වන විට මහජන පුස්තකාල ක්ෂේත්‍රය ගැටලු ගණනාවකට මුහුණ දී ඇත. පුස්තකාල සම්පත් දැනුම අඩංගු මාධ්‍ය හිඟතාවය, ජාතික හා පළාත් බලධාරීන් විසින් ලබාදෙන අඩු ප්‍රමුඛතාවය, තොරතුරු තාක්ෂණය භාවිත නො කිරීම පිළිබඳ ගැටලු, දුර්වල යටිතල පහසුකම් හා මූල්‍ය ප්‍රතිපාදන ප්‍රධාන ගැටලු වේ. මහජන පුස්තකාල පනතක් නොතිබීම මෙම පසුගාමී තත්වයට ප්‍රධාන හේතුව වේ. ශ්‍රී ලංකාව සඳහා මහජන පුස්තකාල පනතක් තවම සම්පාදනය වී නොමැත. රටේ මහජන පුස්තකාල පද්ධතිය පරිපාලනය කිරීමට හා අධීක්ෂණය කිරීමට රාජ්‍ය ආයතනයක් නොමැත. අනෙකුත් පුස්තකාල වර්ග සමඟ සසඳන විට මහජන පුස්තකාල ක්ෂේත්‍රය පෙන්නුම් කර ඇත්තේ මන්දගාමී සංවර්ධනයකි. වර්තමානයේ ශ්‍රී ලංකාවේ මහජන පුස්තකාල පවත්වාගෙන යනු ලබන්නේ පළාත් පාලන ආයතන විසිනි. පළාත් පාලන ආයතන ප්‍රධානීන් මහජන ඡන්දයෙන් පත්වන දේශපාලනඥයෝ වෙති. ඔවුන් තුළ පුස්තකාල කළමනාකරණය පිළිබඳ වෘත්තීය දැනුමක් නොමැත. මෙම තත්වය ශ්‍රී ලංකාවේ මහජන පුස්තකාලවල සංවර්ධනය කෙරෙහි දැඩි ලෙස බලපා ඇත. එබැවින් ශ්‍රී ලංකාව සඳහා මහජන පුස්තකාල ව්‍යවස්ථා හඳුන්වාදීම වැදගත් හා කාලීන අවශ්‍යතාවයක් බවට පත්ව ඇත.

පුස්තකාල ව්‍යවස්ථාවල ඇති වැදගත්කම

රට තුළ ඵලදායී මහජන පුස්තකාල පද්ධතියක් පවත්වාගෙන යාම සඳහා මහජන පුස්තකාල ව්‍යවස්ථා අත්‍යවශ්‍ය වේ. පුස්තකාල ව්‍යවස්ථා තුළින් මහජන පුස්තකාල පිහිටුවීම පවත්වාගෙන යාම හා සංවර්ධනය ශක්තිමත් කළ හැකි වේ. ව්‍යවස්ථා මගින් මහජන පුස්තකාලවල ව්‍යුහය පිළිබඳ අවධාරණය කරනු ලබන අතර අනුමත රටාවක් තුළ ඒවායේ සංවර්ධනය සහතික කරයි. එමෙන් ම මහජන පුස්තකාල කටයුතු කෙරෙහි දේශපාලනඥයින්ගේ හා පරිපාලකයින්ගේ අනවශ්‍ය මැදිහත්වීම් වළක්වාගත හැකිය. එමෙන් ම පුස්තකාල භාරව සිටින බලධාරීන් නීතිය ක්‍රියාත්මක කිරීමට වගකීමෙන් බැඳී සිටින බව ඒ මගින් තහවුරු කරයි. මහජන

පුස්තකාල සේවාවන් සංවිධානය කිරීමේ හොඳම පදනම ව්‍යවස්ථා හඳුන්වාදීම බව දියුණු යයි සම්මත රටවල් පවා හඳුනා ගෙන ඇත. (Venkatappaiah, 1994) ශ්‍රී ලංකාවේ මහජන පුස්තකාල සේවාවේ පසුගාමීත්වයට ප්‍රධාන හේතුව මහජන පුස්තකාල පරිපාලනය සඳහා විධිමත් ආයතනික ව්‍යුහයක් නොතිබීමයි. දැනට මහජන පුස්තකාල පාලනය වන්නේ පළාත් පාලන ආයතනවල දේශපාලන බල අධිකාරීත්වය යටතේ ය. එබැවින් මහජන පුස්තකාල පරිපාලනය සඳහා නව පනතක් සම්පාදනය කර මහජන පුස්තකාල පරිපාලනය සඳහා නීතිමය පදනමක් ලබාදිය යුතුය. මෙවැනි පනතක් මගින් මහජන පුස්තකාල පරිපාලනය සඳහා ජාතික ආයතනයක් පිහිටුවිය හැකි අතර පළාත් මට්ටමින් ආයතන පිහිටුවිය හැකිය. මහජන පුස්තකාල සංවර්ධනය සඳහා සැලසුම් සකස් කිරීම, ප්‍රතිපත්ති සම්පාදනය, මුදල් ප්‍රතිපාදන ලබාදීම, කාර්යමණ්ඩල සංවර්ධනය, ප්‍රගති සමාලෝචනය ආදී කටයුතු මෙම ආයතන මගින් ඉටුකළ හැකිය. මෙම ආයතනවල ප්‍රධානීන් වශයෙන් සුදුසුකම් ලත් පුස්තකාල වෘත්තිකයින් පත් කළ හැකිය. එමෙන් ම මහජන පුස්තකාලවල කාර්යභාරය නවීන ලෝකයට ගැලපෙන ආකාරයට නවීකරණය කිරීම ද මෙම ආයතන මගින් කළ හැකිය. මේ තුළින් ශ්‍රී ලංකාවේ මහජන පුස්තකාල පද්ධතියේ සංවර්ධනාත්මක පරිවර්තනයක් කළ හැකි ය. සෑම රටකට ම පුස්තකාල ව්‍යවස්ථා අවශ්‍ය වීමට ප්‍රධාන හේතු පහත පරිදි දැක්විය හැකිය.

- 1) මනා පුස්තකාල සේවාවක් සඳහා යහපත් මූල්‍ය ප්‍රතිපාදන ලබාගැනීම
- 2) ශක්තිමත් අධිකාරී බලයක් ගොඩනැගීම
- 3) මහජන පුස්තකාල පද්ධතිය සඳහා ඒකීය බවකින් යුත් ක්‍රමානුකූල හා ඒකාබද්ධ වූ සංවර්ධනයක් ලබා ගැනීම
- 4) වඩා යෝග්‍ය හා ප්‍රමාණවත් සුදුසුකම් ලත් පුස්තකාල වෘත්තිකයින් ලබා ගැනීම
- 5) මහජන පුස්තකාල පද්ධතිය සඳහා පුළුල් ආයතනික ව්‍යුහයක් හඳුන්වා දීම
- 6) පුස්තකාල වෘත්තිකයන් සඳහා සේවා තත්වයක් ලබා ගැනීම

ලෝකයේ බොහෝ රටවල් දැනට මහජන පුස්තකාල ව්‍යවස්ථා හඳුන්වා දී ඇත. එක්සත් රාජධානියේ මහජන පුස්තකාල නීතිරීතිවල ආරම්භය 1840 දක්වා ඇතට දිවයයි. එක්සත් රාජධානියේ මහජන පුස්තකාල පද්ධතිය

හඳුන්වාදීම සඳහා විලියම් එඩ්වඩ්, ජෝශප් බ්‍රදර්ටන් හා එඩ්වඩ් එඩ්වඩ්ස් වැනි අය මූලික වූහ. ඉන්දියාව ද මහජන පුස්තකාල ව්‍යවස්ථා අතින් සැලකිය යුතු ප්‍රගතියක් ලබාගත් රටකි. ඉන්දියාවේ මහජන පුස්තකාල නීතිරීති සංවර්ධනය සඳහා ආචාර්ය එස්. ආර්. රංගනාදන් මහතා විශාල කාර්ය භාරයක් ඉටු කර ඇත. ඉන්දියාවේ අනාගත පුස්තකාල පද්ධතිය හා එහි සංවර්ධනය සඳහා වූ සැලැස්ම ආචාර්ය රංගනාදන් මහතා විසින් සකස් කරන ලදී. ඉන්දියාවේ පුස්තකාල ව්‍යාපාරයේ පියා වශයෙන් සැලකෙන්නේ ආචාර්ය රංගනාදන් මහතාය. ඔහු චින්තකයෙක්, ගුරුවරයෙක්, ගණිතඥයෙක්, දාර්ශනිකයෙක්, සමාජ ප්‍රතිසංස්කරණවාදියෙක්, පුස්තකාලයාධිපතිවරයෙක්, අධ්‍යාපනඥයෙක් මෙන් ම ජාත්‍යන්තරවාදියෙක් ද වේ. ඔහුගේ ප්‍රසිද්ධිය ඉන්දියාවෙන් පිටත පවා ව්‍යාප්ත විය. බ්‍රිතාන්‍ය බලධාරීන් පවා තම පුස්තකාල නීතිරීතිවල සංවර්ධනය සඳහා වන උපදෙස් ඔහුගෙන් ලබාගෙන ඇත.

ඉන්දියාවේ සියලුම ප්‍රාන්තවල මහජන පුස්තකාල ව්‍යවස්ථා ක්‍රියාත්මක වන අතර පන්දහසක් පමණ වන සියලුම මහජන පුස්තකාල ප්‍රාන්ත ආණ්ඩුවල මහජන පුස්තකාල අධිකාරී ආයතනවල සෘජු පාලනය යටතේ ක්‍රියාත්මක වේ. එම මහජන පුස්තකාල, මහජන පුස්තකාල අධිකාරී ආයතන (Authorities) යටතේ ක්‍රියාත්මක වේ. ඉන්දියාවේ පසුගිය වසර හැටක පමණ කාලය තුළ මහජන පුස්තකාල පනත් ගණනාවක් ක්‍රියාත්මක කර ඇත. 1930 දී ආචාර්ය රංගනාදන් මහතා සම්පාදනය කළ මහජන පුස්තකාල පනත, 1950 දී ආචාර්ය රංගනාදන් මහතා සම්පාදනය කළ ඒකාබද්ධ පුස්තකාල පනත (Union Library Act) 1963 දී ඉන්දීය රජයේ සැලසුම් කොමිසම සකස් කළ (Planning Commission) මහජන පුස්තකාල කෙටුම්පත, 1992 දී ආචාර්ය චෙන්කතපයියා මහතා (Dr. Venkatappaiah) සකස් කළ මහජන පුස්තකාල පනත එම පනත්වලට නිදර්ශන වේ. මේ අනුව බලන විට ඉන්දියාව මහජන පුස්තකාල ව්‍යවස්ථා හඳුන්වාදීම අතින් විශාල ප්‍රගතියක් ලබා ඇති බව පෙනේ. ආචාර්ය එස්. ආර්. රංගනාදන් මහතා ඉන්දියාවේ මහජන පුස්තකාල ව්‍යවස්ථා හඳුන්වාදීම සම්බන්ධයෙන් විශිෂ්ඨ මෙහෙවරක් කළ විද්වතෙකි. ඔහු ඉන්දියාවේ අනාගත පුස්තකාල පද්ධතියේ සැලැස්ම සකස් කළ නියමුවා ලෙස ද සැලකේ. 1930 දෙසැම්බර් 26 සිට 30 දක්වා ඉන්දියාවේ වරනාසි (Varanasi) හි පැවති සමස්ත ආසියානු අධ්‍යාපනික සමුළුවේ පුස්තකාල අංශයේ ලේකම්වරයා වශයෙන් කටයුතු

කළ හෙතෙම එම සමුළුවට ඉන්දියාව සඳහා ආදර්ශ පුස්තකාල පනතක් ඉදිරිපත් කරන ලදී. මෙම ආදර්ශ පනත සමුළුවේ දී දීර්ඝ වශයෙන් සාකච්ඡාවට භාජනය විය. එමෙන් ම ඔහු ඉන්දියාව සඳහා පුස්තකාල සැලසුම් දෙකක් සකස් කරන ලදී. එනම් පශ්චාත් යුධ පුස්තකාල ප්‍රතිසංස්කරණ සැලැස්ම (1944) හා ජාතික පුස්තකාල පද්ධතිය පිළිබඳ සැලැස්ම (1946) යන සැලසුම් දෙකයි. 1948 දී ජාතික මධ්‍යම පුස්තකාල කමිටුවේ සාමාජිකයෙකු වශයෙන් ආචාර්ය රංගනාදන් මහතා පත් කරන ලදී. රංගනාදන් මහතා විසින් මධ්‍යම රජය සඳහා සකස් කළ පුස්තකාල කෙටුම්පත හා ජාතික මධ්‍යම පුස්තකාලය සඳහා සකස් කළ සංවර්ධන සැලැස්ම කමිටුව අනුමත කරන ලදී.

මැලේසියාවේ සෑම ප්‍රාන්තයකම මහජන පුස්තකාල සේවාවන් ක්‍රියාත්මක වේ. සෑම ප්‍රාන්තයක් සඳහා ම මහජන පුස්තකාල නීතිරීති සම්පාදනය කර ඇත. ඇමෙරිකා එක්සත් ජනපදයේ ද ප්‍රාන්ත මට්ටමින් මහජන පුස්තකාල ව්‍යවස්ථා ක්‍රියාත්මක වේ. චීනයේ මහජන පුස්තකාල ව්‍යවස්ථා සම්පාදනය ආරම්භ වූයේ 2008 වර්ෂයේ දී ය. චීනයේ මහජන පුස්තකාල ව්‍යවස්ථා සම්පාදනයේ දී මතු වූ ගැටලුවක් වූයේ චීනයේ මහජන පුස්තකාල නීතිරීති සකස් කළ යුත්තේ නීතියක් වශයෙන් ද පනතක් වශයෙන් ද යන්න හා එම නීතිරීති මගින් චීන ජාතික පුස්තකාලය ද ආවරණය විය යුතු ද යන්නයි. ස්වීඩනයේ මහජන පුස්තකාල ව්‍යවස්ථා හඳුන්වා දෙන ලද්දේ 1996 වර්ෂයේ දීය. නවසීලන්තයේ මහජන පුස්තකාල ව්‍යවස්ථා පිළිබඳ වැදගත් සංධිස්ථානයක් වන්නේ එඩ්වඩ් වේක් පීල්ඩ් මහතා (Edward Wake Field) 1877 දී මහජන පුස්තකාල කෙටුම්පත හඳුන්වාදීමයි. ජෝර්ජ් මොරිස් මහතා විසින් 1869 දී මහජන පුස්තකාල කෙටුම්පතක් පාර්ලිමේන්තුවට හඳුන්වා දෙන ලදී. ඕස්ට්‍රේලියාව ද පුස්තකාල ව්‍යවස්ථා පුළුල් වශයෙන් ක්‍රියාත්මක වන රටකි. පුස්තකාල අණපනත් විශාල සංඛ්‍යාවක් මේ යටතේ හඳුන්වා දී ඇත. නායිලන්තයේ මහජන පුස්තකාල රෙගුලාසි හඳුන්වා දෙන ලද්දේ 1949 වර්ෂයේ දීය. 1973 දී මහජන පුස්තකාල පරිපාලනය අධ්‍යාපන පරිපාලන දෙපාර්තමේන්තුව යටතට පත් කරන ලදී. නායිලන්තයේ මහජන පුස්තකාල කුඩා, මධ්‍යම හා විශාල වශයෙන් වර්ග තුනකට වර්ගීකරණය කර ඇත. නායිලන්තයේ ද මහජන පුස්තකාල ප්‍රමිති හඳුන්වා දී ඇත. ඉන්දුනීසියාවේ මහජන පුස්තකාල

පාලනය කරනු ලබන්නේ පළාත් පාලන ආයතන විසිනි. ඉන්දුනිසියාවේ දැනට ක්‍රියාත්මක මහජන පුස්තකාල සංඛ්‍යාව 1062 කි.

ශ්‍රී ලංකාවේ මහජන පුස්තකාල පද්ධතිය පදනම් වන්නේ පළාත් පාලන ව්‍යුහය මතය. ශ්‍රී ලංකාවේ පළාත් පාලන ක්‍රමයේ ඉතිහාසය දීර්ඝ වූවකි. මහජන පුස්තකාල ක්‍රියාත්මක වනුයේ මහනගර සභා, නගර සභා හා ප්‍රාදේශීය සභා යන පළාත් පාලන ආයතන යටතේය. පළාත් පාලන ආයතන යටතේ ක්‍රියාත්මක වන මහජන පුස්තකාල අදාළ පළාත් පාලන බල ප්‍රදේශ තුළ ජීවත්වන ජනතාව සඳහා සේවා සපයයි. සෑම පළාතක් සඳහාම පළාත් පාලන කොමසාරිස්වරයෙකු පත්කර ඇත. අදාළ පළාත තුළ පළාත් පාලන කටයුතු අධීක්ෂණය කිරීම හා සම්බන්ධීකරණ කිරීම පළාත් පාලන කොමසාරිස්වරයාගේ වගකීම වේ. පළාත් පාලන ප්‍රතිසංස්කරණ පිළිබඳ විමර්ශනය කිරීම සඳහා 1999 දී පත් කරන ලද කොමිෂන් සභාවේ වාර්තාව අනුව (Ministry of Local Government, 1999) ශ්‍රී ලංකාවේ මහජන පුස්තකාල සංවර්ධනය කිරීම සඳහා නිර්දේශ ගණනාවක් ඉදිරිපත් කරන ලදී. එම නිර්දේශ පහත සඳහන් පරිදි වේ.

- 1) පුස්තකාල හා තොරතුරු සේවය උපයෝගීතා සේවයක් වශයෙන් පළාත් පාලන නීතිරීතිවල ඇතුළත් කිරීම
- 2) ජාතික පුස්තකාල හා ප්‍රලේඛන සේවා මණ්ඩලය ජාතික මට්ටමේ පුස්තකාල අධිකාරි ආයතනය ලෙස පිළිගැනීම
- 3) ජාතික පුස්තකාල හා ප්‍රලේඛන සේවා මණ්ඩලය සකස් කරන ලද ප්‍රමිති අනුව වර්තමාන හා අනාගත අවශ්‍යතා සැලකිල්ලට ගෙන සෑම ප්‍රධාන නගරයකම හෝ පළාත් පාලන බල ප්‍රදේශයකම අවම වශයෙන් එක් මහජන පුස්තකාලය බැගින් පිහිටුවීම
- 4) පළාත් පාලන පුස්තකාල සේවය තවදුරටත් පුළුල් කිරීම සඳහා සෑම නගරයකම මහජන පුස්තකාලයක් හෝ මහජන පුස්තකාලයට අනුබද්ධ පුස්තකාලයක් හා සෑම ගමකම කියවීම් ශාලාවක් පිහිටුවීම
- 5) ජංගම පුස්තකාල සේවය පුළුල් කිරීම හා ජනප්‍රිය කරවීම
- 6) නව තාක්ෂණය ද යොදා ගනිමින් මහජන පුස්තකාල සේවය අත්‍යවශ්‍ය හා මූලික සේවාවක් බවට පරිවර්තනය කිරීම

- 7) මහජන පුස්තකාල හා වෙනත් පුස්තකාල සඳහා ප්‍රමාණවත් මුදල් ප්‍රතිපාදන ලබා දීම
- 8) පුස්තකාල සංවර්ධනය හා පවත්වාගෙන යාම සඳහා මූල්‍ය ආධාර යෝජනා ක්‍රමයක් මගින් ප්‍රමාණවත් මුදල් ප්‍රතිපාදන ලබා ගැනීම
- 9) පුස්තකාලයාධිපති සේවය ප්‍රතිසංවිධානය කිරීම
- 10) ගුණාත්මක අවශ්‍යතා සඳහා ගැලපෙන පරිදි බඳවා ගැනීමේ පරිපාටි නැවත සකස් කිරීම
- 11) පුස්තකාල පුහුණුව සඳහා ක්‍රමානුකූල හා අඛණ්ඩ වැඩසටහන් හඳුන්වා දීම
- 12) පළාත් පාලන පුස්තකාල හා පාසල් පුස්තකාල අතර සමීප සබඳතාවයක් පවත්වාගෙන යාම
- 13) පළාත් පාලන පුස්තකාල සඳහා නව තාක්ෂණය උපයෝගී කර ගැනීම සම්බන්ධයෙන් උපදෙස් ලබා ගැනීම සඳහා පළාත් පාලනය පිළිබඳ ජාතික සභාවට අනුබද්ධිතව කමිටු පත් කිරීම

ශ්‍රී ලංකාවේ මහජන පුස්තකාල ක්ෂේත්‍රයේ වත්මන් පසුගාමීත්වයට ප්‍රධාන හේතුව වශයෙන් පහත සඳහන් තත්වයන් හඳුනාගත හැකිය.

- 1) මහජන පුස්තකාල ව්‍යවස්ථා (public library legislation) හඳුන්වා නො දීම
- 2) මහජන පුස්තකාල පද්ධතිය දේශපාලන බලධාරීන් යටතේ ක්‍රියාත්මක වීම
- 3) මහජන පුස්තකාල පාලනය කිරීම සඳහා ජාතික පුස්තකාල හා ප්‍රලේඛන සේවා මණ්ඩලයට බලයක් නො තිබීම

ලෝකයේ බොහෝ රටවල මෙන් ම ශ්‍රී ලංකාවේ ද වැඩිම පාඨක පිරිසක් භාවිත කරනුයේ මහජන පුස්තකාල සේවාවයි. එබැවින් මහජන පුස්තකාල සේවය ප්‍රතිපත්ති රෙගුලාසි හා නීතිරීති මගින් පාලනය විය යුතුය. මහජන පුස්තකාල ව්‍යවස්ථා පිළිබඳ මාර්ගෝපදේශ යුනෙස්කෝ ආයතනය විසින් සකස් කර ඇත. යුනෙස්කෝ ආයතනය වෙනුවෙන් මෙම මාර්ගෝපදේශ සකස් කරන ලද්දේ පිලිප් සෙවල් (Philip Sewell) ඒ. ඩබ්ලිව්. මැබ්ස් (A.W Mabbs) සහ ඊ.එම්. බ්රූම් (E.M. Broome) යන මහත්වරු විසිනි.

මාර්ගෝපදේශවල සාරාංශයක් පහත දක්වා ඇත.

- 1) ජාතික පුස්තකාල පද්ධතිය තුළ මහජන පුස්තකාල පද්ධතියට ප්‍රධාන ස්ථානයක් හිමි වන අතර පුස්තකාල ව්‍යවස්ථා සකස් කිරීමේ දී ඒ පිළිබඳ සැලකිලිමත් විය යුතුය
- 2) පුස්තකාල පද්ධතියක සංවර්ධනය සඳහා ව්‍යවස්ථා අත්‍යවශ්‍ය වේ
- 3) පුස්තකාල සේවා ලබාදීම ව්‍යවස්ථා මගින් අනිවාර්ය කළ යුතුය

පුස්තකාල සේවාවක ක්‍රමානුකූල හා සැලසුම් සහගත සංවර්ධනය සඳහා වන එකම මාර්ගය ව්‍යවස්ථා හඳුන්වා දීම වේ. නිදහස ලැබීමෙන් දශක හයකට පසුව වුව ද ශ්‍රී ලංකාවේ පුස්තකාල ව්‍යවස්ථා හඳුන්වාදීම සඳහා තිරසාර පියවරක් ගෙන නොමැත. එලදායි පුස්තකාල පද්ධතියක් ගොඩනැගීම සඳහා පුස්තකාල ව්‍යවස්ථා ඉතා වැදගත් සාධකයකි. පුස්තකාල අධීක්ෂණය කිරීම උපදෙස්දීම හා පරිපාලනය සඳහා වඩා විධිමත් යාන්ත්‍රණයක් ඇති කිරීම පුස්තකාල ව්‍යවස්ථා ස්ථාපිත කිරීම මගින් සිදුකළ හැකිය. පුස්තකාල ව්‍යවස්ථා මගින් මෙම කාර්යයන් වඩා ස්ථාවර තීතිමය පදනමක් මත ඉටුකළ හැකිය. ඉෆ්ලා/යුනෙස්කෝ (IFLA/UNESCO) මහජන පුස්තකාල ප්‍රතිපත්ති ප්‍රකාශයට අනුව මහජන පුස්තකාල සේවාවන් නොමිලයේ ලබාදිය යුතුය. මහජන පුස්තකාල සේවා ලබාදීම පළාත් හා මධ්‍යම ආණ්ඩු බලධාරීන්ගේ වගකීමකි. විශේෂිත ව්‍යවස්ථා මගින් ඒ සඳහා සහාය ලබාදිය යුතු අතර මධ්‍යම හා පළාත් ආණ්ඩු මගින් අවශ්‍ය අරමුදල් ලබාදිය යුතුය.

කලින් ද සඳහන් කළ පරිදි මහ නගරසභා, නගර සභා හා ප්‍රාදේශීය සභා වැනි පළාත් පාලන ආයතන යටතේ ශ්‍රී ලංකාවේ මහජන පුස්තකාල ක්‍රියාත්මක වේ. වර්තමානයේ මහජන පුස්තකාල ක්ෂේත්‍රය තුළ දැකිය හැක්කේ මන්දගාමී වර්ධනයකි. අනෙකුත් අංශ සමග සසඳන විට මහජන පුස්තකාල ක්ෂේත්‍රය දීර්ඝ කාලයක් තිස්සේ පසුගාමී තත්වයක පවතී. බොහෝ පුස්තකාලවල පුස්තකාල සම්පත් ප්‍රමාණවත් නොවේ. බොහෝ මහජන පුස්තකාලවල කාර්ය මණ්ඩල උග්‍රතාවය පවතී. සමහර පුස්තකාලවල සම්පූර්ණ පුස්තකාලය සඳහා ම සිටින්නේ එක් නිලධාරියෙකු පමණි. පළාත් පාලන ආයතන විසින් මහජන පුස්තකාල සඳහා වෙන්

කරන ප්‍රතිපාදන ප්‍රමාණවත් නොවේ. බොහෝ ග්‍රාමීය මහජන පුස්තකාල සඳහා යෝග්‍ය ගොඩනැගිලි පහසුකම් නොමැත. උසස්වීම හා පුහුණු අවස්ථා නොමැතිවීම, තොරතුරු තාක්ෂණය උපයෝගී කරගැනීමේ දී පවතින පසුගාමී බව වැනි වෘත්තීය ගැටලුවලින් බොහෝ මහජන පුස්තකාලයාධිපතිවරු පීඩා විඳිති. දැනට මහජන පුස්තකාලවලට අදාළව අතුරු ව්‍යවස්ථා ක්‍රියාත්මක වේ. මහජන පුස්තකාල ක්‍රියාත්මක වියයුතු ආකාරය පිළිබඳව මාර්ගෝපදේශ මෙම අතුරු ව්‍යවස්ථාවල ඇතුළත් වේ. මහජන පුස්තකාලවල තිබිය යුතු අංශ, සේවා, උපදේශක කමිටු හා ඒවායේ සංයුතිය සාමාජිකත්ව ක්‍රමවේදය හා පුස්තකාලයේ පරිපාලනයට අදාළ අනෙකුත් නීතිරීති මෙම අතුරු ව්‍යවස්ථාවල අන්තර්ගත වේ.

ජාතික පුස්තකාල හා ප්‍රලේඛන සේවා මණ්ඩලයේ කාර්ය භාරය

ජාතික පුස්තකාල හා ප්‍රලේඛන සේවා මණ්ඩලය මීට වසර 28 කට පමණ පෙර එනම් 1986 දී ශ්‍රී ලංකාවේ මහජන පුස්තකාල ව්‍යවස්ථා හඳුන්වාදීම සඳහා උත්සාහයක යෙදිණි. ශ්‍රී ලංකාවේ මහජන පුස්තකාල සේවාවේ පැවති දුර්වලතා ඉවත් කිරීම මෙම ව්‍යාපෘතියේ මූලික අරමුණ විය. මහජන පුස්තකාල ව්‍යවස්ථා සම්පාදනය සඳහා 1986 දී විශේෂ කමිටුවක් පත් කරන ලදී. මෙම කමිටු වාර්තාවෙන් ඉදිරිපත් කර තිබූ ප්‍රධාන යෝජනා පහත සඳහන් පරිදි වේ.

- 1) මහජන පුස්තකාල සේවාව පළාත් පාලන සේවාවේ අත්‍යවශ්‍ය සේවාවක් ලෙස සැලකීම
- 2) මහජන පුස්තකාලවල අභිවෘද්ධිය සඳහා කටයුතු කිරීමට පළාත් පාලන දෙපාර්තමේන්තුව සම්බන්ධකොට මහජන පුස්තකාල ඒකකයක් පිහිටුවීම
- 3) සෑම වර්ගයකම පළාත් පාලන ආයතන සම්බන්ධ කොට මහජන පුස්තකාල කමිටු පිහිටුවීම
- 4) මහජන පුස්තකාල සඳහා ස්ථීර ලෙස වාර්ෂික මුදල් ප්‍රතිපාදන ලබා දීම
- 5) මහජන පුස්තකාල සඳහා වැයවන ප්‍රාග්ධන වියදම්වලින් 50%ක් මධ්‍යම රජය මගින් දැරීම
- 6) මහජන පුස්තකාල සඳහා ප්‍රමිතීන් හඳුන්වා දීම

මෙම යෝජනාවලට අමතරව මහජන පුස්තකාල සේවාවේ අභිවෘද්ධිය සඳහා වන තවත් යෝජනා ගණනාවක් මෙම වාර්තාවේ ඇතුළත් විය. කෙසේ වුව ද මෙම වාර්තාවේ ඉදිරිපත් කරන කාලයේ දී පළාත් පාලන ක්ෂේත්‍රයේ සිදු වූ පරිවර්තනයන් නිසා මෙම නිර්දේශ ක්‍රියාත්මක නො විය. මෙම අවධියේ දී පළාත් සභා ක්‍රමය හඳුන්වා දීම නිසා මහජන පුස්තකාලවලට අදාළ සියලු කටයුතු පළාත් සභාවලට පැවරිණි.

ශ්‍රී ලංකාවේ මහජන පුස්තකාල පද්ධතියේ සංවර්ධනය සඳහා ජාතික පුස්තකාල හා ප්‍රලේඛන සේවා මණ්ඩලය ව්‍යාපෘති ගණනාවක් ක්‍රියාත්මක කරයි. මහජන පුස්තකාල සේවයේ වැදගත්කම පිළිබඳව පළාත් පාලන බලධාරීන්ව දැනුවත් කිරීම සිදු කරනු ලබයි. මහජන පුස්තකාල සඳහා නොමිලයේ පොත් ලබාදීම, දිස්ත්‍රික් හා පළාත් මට්ටමින් මහජන පුස්තකාලයාධිපතිවරු සඳහා පුහුණු වැඩ සටහන් ක්‍රියාත්මක කිරීම සිදු කරනු ලබයි. මීට අමතරව මහජන පුස්තකාල සඳහා ප්‍රමිති සම්පාදනය කර ඇත. එමෙන්ම මහජන පුස්තකාල සඳහා උපදෙස් ලබාදීම, මහජන පුස්තකාල ශ්‍රේණිගත කිරීම, ගොඩනැගිලි සැලසුම් ලබා දීම, කියවීම ප්‍රවර්ධනය කිරීමේ වැඩසටහන් මහජන පුස්තකාල සංවර්ධනය සඳහා ක්‍රියාත්මක කරන අනෙකුත් වැඩසටහන් වේ. කෙසේ වුව ද අනෙකුත් පුස්තකාල පාලනය කිරීම සඳහා නීතිමය බලයක් ජාතික පුස්තකාල හා ප්‍රලේඛන සේවා මණ්ඩලයට නොමැත. මණ්ඩලයට බලය ඇත්තේ මහජන පුස්තකාල සංවර්ධනය සඳහා උපදෙස් දීමට හා සහාය වීමට පමණි. උදාහරණයක් වශයෙන් පොත් අස්ථානගතවීම මහජන පුස්තකාලවල ප්‍රධාන ගැටලුවකි. මහජන පුස්තකාලවල පොත් ප්‍රාග්ධන වත්කමක් ලෙස පළාත් පාලන බලධාරීන් සලකති. එබැවින් අස්ථානගත වූ පොත්වල වටිනාකම පුස්තකාලයාධිපතිවරුන්ගෙන් අයකර ගැනීමට පළාත් පාලන බලධාරීන් පෙළඹී සිටිති. මෙම ගැටලුවට විසඳුමක් වශයෙන් අස්ථානගත වූ පොත් සම්බන්ධයෙන් ගතයුතු ක්‍රියාමාර්ග පිළිබඳ වකුලේඛයක් ජාතික පුස්තකාල හා ප්‍රලේඛන සේවා මණ්ඩලය මීට වසර කිහිපයකට පෙර නිකුත් කරන ලදී. කෙසේවුව ද මෙම වකුලේඛයට අනුව කටයුතු කිරීමට සමහර පළාත් පාලන බලධාරීන් උනන්දු නොවෙති. එබැවින් මෙම වකුලේඛය රාජ්‍ය පරිපාලන වකුලේඛයක් වශයෙන් නිකුත් කිරීමට අවශ්‍යපියවර ගත යුතු වේ.

1990 වර්ෂයේ දී ජාතික පුස්තකාල හා ප්‍රලේඛන සේවා මණ්ඩලය පළාත් සහ පුස්තකාල සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය ආරම්භ කරන ලදී. මෙම ව්‍යාපෘතිය මගින් පළාත් මට්ටමින් පුස්තකාල සංවර්ධනය කිරීමට ජාතික පුස්තකාල හා ප්‍රලේඛන සේවා මණ්ඩලය බලාපොරොත්තු විය. මෙම ව්‍යාපෘතිය යටතේ සෑම පළාතකම පළාත් පුස්තකාල සේවා මණ්ඩලයක් හා පළාත් මධ්‍ය පුස්තකාලයක් පිහිටුවීමට සැලසුම් කෙරිණි. මෙහි පළමු පියවර වශයෙන් සෑම පළාතක් සඳහා ම පුස්තකාල ප්‍රඥප්ති සකස් කරන ලදී. පළාත් පුස්තකාල සේවා මණ්ඩලවල කාර්ය මණ්ඩලවල සංයුතිය සහ අනෙකුත් අදාළ කරුණු මෙම ප්‍රඥප්තිවල ඇතුළත් විය. කෙසේ වුව ද මෙම ව්‍යාපෘතිය දැනට ක්‍රියාත්මක වන්නේ පළාත් තුනක පමණි. දැනට උභව මධ්‍යම හා උතුරුමැද පළාත්වල පළාත් පුස්තකාල සේවා මණ්ඩල පිහිටුවා ඇත. මෙම පළාත්වල සාර්ථකව පුස්තකාල සංවර්ධන කටයුතු දැනට ක්‍රියාත්මක වේ. සබරගමුව පළාතේ ද මෙම ව්‍යාපෘතිය තරමක් දුරට ක්‍රියාත්මක වී ඇත. සබරගමුව පළාතේ පළාත් පුස්තකාල සේවා මණ්ඩලය හා පළාත් මධ්‍ය පුස්තකාලය සඳහා ගොඩනැගිල්ලක් ද ඉදි කර ඇත. පළාත් පුස්තකාල ප්‍රඥප්තිය ගැසට් පත්‍රයේ පළ කර ඇත. මෙම ව්‍යාපෘතිය අනෙකුත් පළාත්වල සාර්ථකව ක්‍රියාත්මක නොවීය. මෙම පළාත් සහ පුස්තකාල සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය ශ්‍රී ලංකාවේ පුස්තකාල නීතිරීති හඳුන්වාදීමේ මූලික පියවරක් ලෙස හැඳින්විය හැකිය.

ශ්‍රී ලංකාවේ ද මහජන පුස්තකාල පනතක් සකස් කිරීමට අදාළ බලධාරීන් පියවර ගැනීම අවශ්‍ය වේ. මේ සම්බන්ධයෙන් ජාතික පුස්තකාල හා ප්‍රලේඛන සේවා මණ්ඩලයන්, ශ්‍රී ලංකා පුස්තකාල සංගමයන් ආරම්භක පියවර ගැනීම කළ යුතුය. මහජන පුස්තකාල පනතක් මගින් ශ්‍රී ලංකාවේ මහජන පුස්තකාල පද්ධතිය සඳහා නව පරිපාලන ව්‍යුහයක් ස්ථාපිත කළ හැකිය. මෙවැනි පනතක් මගින් මහජන පුස්තකාල පරිපාලනය මධ්‍යම රජයේ සෘජු පාලනය යටතේ පළාත් මට්ටමින් විමධ්‍යගත කළ හැකිය. නව පනත යටතේ මහජන පුස්තකාල පරිපාලනය, ප්‍රතිපත්ති සැලසුම් කිරීම, ප්‍රගති සමාලෝචනය වැනි කටයුතු සුදුසුකම් ලත් පුස්තකාල වෘත්තිකයින් මගින් සිදු කළ හැකිය. වත්මන් ක්‍රමය අනුව මහජන පුස්තකාල පද්ධති පරිපාලනය සිදු කරනු ලබන්නේ වෘත්තීය නොවන නිලධාරීන් විසිනි. මෙම හේතුව නිසා වෘත්තීය නොවන නිලධාරීන් හා මහජන පුස්තකාලයාධිපතිවරුන් අතර පරිපාලනමය ගැටීම් ඇති වේ. සමහර

මහජන පුස්තකාල අධීක්ෂණය කරනු ලබන්නේ ප්‍රජා සංවර්ධන නිලධාරීන් විසිනි. මෙම තත්වය පුස්තකාලයාධිපතිවරු අතර කළකිරීමක් ඇති කිරීමට හේතු වී ඇත. බොහෝ මහජන පුස්තකාල සඳහා අඛණ්ඩ හා ප්‍රමාණවත් මුදල් ප්‍රතිපාදන නොලැබේ. මුදල් ප්‍රතිපාදන ප්‍රමාණය තීරණය කරනු ලබන්නේ පළාත් පාලන බලධාරීන් විසිනි. කාර්ය මණ්ඩල බඳවා ගැනීම, කාර්ය මණ්ඩල පුහුණුව, උසස්වීම්, ශ්‍රේණිගත කිරීම, ස්වයංක්‍රීයකරණය, එකතු සංවර්ධනය ආදී කටයුතු දැනට ක්‍රියාත්මක වන්නේ ඉතා සෙමිනි. මහජන පුස්තකාල නීතිරීති හඳුන්වා දීම තුළින් මෙම කටයුතු වේගවත් කිරීමට හා වඩා ඵලදායී ලෙස පවත්වාගෙන යා හැකිය.

ආශ්‍රිත ග්‍රන්ථ

Amarasiri M. S. U. (1989), The Provincial Council System and the Future organisation of Library Services in Sri Lanka, Library News, Vol. 1

Amarasiri, M.S.U. (1990), National Library of Sri Lanka : an Introduction, National Library of Sri Lanka Commemorative Volume, Colombo, Sri Lanka National Library Services Board

Amarasiri, G.D. (2012), Importance of Public Library Legislation for an Effective Public library Service in Sri Lanka, Praleka Vol.1, National Library and Documentation Services Board

Gardener, Frank, M. (1971), Public Library Legislation : A comparative study, Paris : UNESCO

Khanna B.S. (1999), Rural Local Government in India and South Asia : New Delhi

Ministry of Local Government (1999), Report of commission of Inquiry of Local Government Reforms: Colombo

Parker, Stephen (1985), UNESCO and Public Library Development Planning, London, the Library Association

Phiman, Anil Kumar, Gupta Sushima (2002), Library Legislation : need and importance of uttaranchal state, Indian Journal of Information and Library Science Vol. 15 No. 1-2

Piyadasa, T.G. (1985), Libraries in Sri Lanka ; Their origin and History from ancient times to present time, New Delhi, Sri Sathguru Publications

Venkatappaiah, Velaga (1994), Model Library Legislation, New Delhi : Concept Publishing Company

ඒ. ඩී. අමරසිරි

ශාස්ත්‍රවේදී විශේෂ උපාධිය, ශ්‍රී ජයවර්ධනපුර විශ්වවිද්‍යාලය, පුස්තකාල හා විද්‍යාපන විද්‍යාව පිළිබඳ ශාස්ත්‍රපති උපාධිය, කොළඹ විශ්වවිද්‍යාලය, අධ්‍යක්ෂ, ජාතික පුස්තකාල හා ප්‍රලේඛන සේවා මණ්ඩලය

National Library Services in the Twenty First Century: Challenges and Opportunities

L. A. Jayatissa

Abstract

The National Library and Documentation Services Board and the National Library and Documentation Centre are the twin interrelated institutions entrusted with the main tasks of advising the government regarding plans, programs and activities for the development of library and documentation services in Sri Lanka, professional development, and the organization and provision of national library service. As the present era is characterized by the domination of Information and Communication Technologies (ICT) in shaping all human endeavor, both these institutions have to address issues related to changing functional environment. This is especially applicable in the area of librarianship, as the main focus of ICT developments are directed towards the process of information generation and dissemination, which also become the primary area of activity of libraries. Along with these advances, user preferences and attitudes too are gradually changing towards a new model of information provision where they could access information anytime, anywhere. Another significant trend in the present society is the commercialism, which is focused mainly on the return on investment, whereas the value of library services provided could not be expressed in terms of rupees and cents. All these factors have multiple repercussions in the form of challenges. This paper attempts to identify such factors applicable in the local context and to propose some future course of action to counteract such forces. Special emphasis is given in discussing the provision of bibliographic services by the National Library as a priority area.

Keywords:

Sri Lanka National Library, National Library Services, Challenges for the National Library, Future Directions for National Library

---

Background

The Ceylon National Library Services Board (CNLSB) was established in 1970 by the Ceylon National Library Services Board Act, No. 17 of 1970. The main responsibilities of the CNLSB were to “advise and assist in the development of library services in Sri Lanka and to establish the

National Library of Sri Lanka as the apex library in the country. (Amarasiri, 2000: i) Although legal provision was there in this Act, it has been observed by the CNLSB authorities that the said provisions were inadequate for the proper functioning of the National Library. Therefore, the National Library and Documentation Services Board Act, No 51 of 1998 was enacted by the Parliament in formally creating the twin institutions : the National Library and Documentation Services Board (NLDSB) and the National Library and Documentation Centre (NLDC). This Act provided the legal foundation for the National Library (NL) to act as a separate entity. (Amarasiri, 2000: ii) At the same time, the NLDSB became the parent organization of the NLDC.

When we examine the locally published literature pertaining to the role and functions of the NLDSB and NLDC, a number of contributions could be found. Somadasa (1975) has quoted the Final Report of the Special Committee on Antiquities – Sessional Paper VII – 1959, which states as follows: “The terms of reference of this Committee relate to antiquities and to museums. In such circumstances speak of libraries might appear a digression, but majority of witnesses who appeared before the Committee were unanimous that the Museum Library is an excellent nucleus for a Central National Library”. This statement is a clear testimony to the need for formation of a coordinated national library system combining the libraries suitable for participating in such a venture. Somadasa also mentions in the same paper that the Salaries and Cadre Commission (Wilmot Perera Report – Sessional Paper VI-1961), Kandiah Committee report and the report submitted by Harold V. Bonny, a UNESCO adviser to Ceylon in 1961 have all expressed same views.

Warnasuriya (1975) has discussed the developments associated with the enactment of the Ceylon National Library Services Board Act, No 17 of 1970, the provisions made therein and the initial role played by the CNLSB.

Amarasiri (1990 a) has presented a comparative discussion on the functions of a national library as described by several experts in the field. He also mentions about the national library movement in the country. Amarasiri (1990 b) has also discussed the historical development of the concept of the Sri Lanka National Library during the periods 1870-1885, 1955-1970 and 1970-1990. In this paper he has summarily discussed the services such as provided by the SLNLSB.

In discussing the role played by the NLDC during the first decade since its establishment, Amarasiri (2000) describes the construction of the library building, development of the library collection and the organization of its acquisitions, reader services, bibliographic services, and documentation services functions, information technology related activities, conservation and preservation and the constraints faced by the NLDC. In this paper, he states that "60% of senior posts have been vacant during this period severely restricting its activities". He also mentions that "The National Library is an organization without a special clientele unlike university, research or other type of libraries" and "lack of pressure from users is one of the this inhibitive factors that hamper the progress of the library".

Ranasinghe (2006) has identified procurement of related materials for compiling the bibliography and problems in staffing as two main problems related to the compilation and publishing of national bibliographies. Delivering the commemorative lecture on the occasion of 23rd anniversary of the NLDC, Ranasinghe (2013) has observed that the NLDC has a very clear role of developing the 'Intellectual capital' required for national development. He has identified the formulation of library standards, compilation of name, title and subject authority lists, provision of advisory services, training of library personnel, organization of workshops and conferences, networking of libraries, promotion of inter-library cooperation, and the use of information technology as key activities which could be entrusted to the NLDC.

As per the information published in the homepage of the National Library and Documentation Centre website, its role is stated as follows: “The National Library is mainly a Research and a Reference library and it is technically a library of last resort. It intends to provide library resources as well as information to all Sri Lankans through the National Library, library networks, information centres and resource centres”. (NLDC,2014). As per the brochures published by the NLDC, its collection comprises of over 500,000 volumes which includes the ‘Martin Wickramasinghe Collection’ and a number of other special collections possessed by university academia etc. Seating capacity of the library, auditorium and the conference room is 320, 120 and 30 respectively. Services offered by the NLDC, as published in the website and the brochures are as follows:

- ♦ Reference service
- ♦ Referral service
- ♦ Documentation services
- ♦ Bibliographic and documentation services
  - Sri Lanka National Bibliography (Current and Retrospective)
  - Bibliography of Government Publications
  - ISBN Directory
  - Directory of Social Science Libraries, Information Centres and Databases
  - Sri Lanka Conference Index
  - Sri Lanka Newspaper Index
  - Index to Periodical Articles published in Sri Lanka
  - National Union Catalogue
  - Index to Postgraduate Theses
- ♦ Internet services
- ♦ Access to Databases
- ♦ Inter-library loan service

- ♦ Photocopy service
- ♦ User education service
- ♦ Enquiry service (NLDC, 2014; NLDC, 200?)

In 2015, the NLDC will commemorate its silver jubilee. As such, it is very much appropriate in identifying the challenges looming ahead of the future path of the twin institutions and to discuss possible future directions to counter adverse factors. The following discussion is presented mainly based on the experiences and insights gained through the interactions the author had with these institutions during the last four decades along with the facts reported in LIS literature. Such experiences are viewed through the observable trends visible in the LIS profession. Therefore, views expressed here reflects authors visualizations based on published LIS literature and has no relationship to official views of the NLDSB and NLDC.

In presenting a paper on “National libraries: where next?” Green has observed that it is not an exaggeration to state that most national libraries with long histories have witnessed more fundamental changes in the last ten to twenty years than they have in any other period of their development. (Green, 2008?). In this paper he describes that the national library audience has changed from a limited population of academics and researchers to all citizenry, during the period of last two decades. He has also mentioned that national libraries have started to create online national library collections and services many of which are freely available to a wider audience than the traditional physical audience. Another significant aspect mentioned here is that the present generation of users’ preference to access information from the digital environment of their homes.

Hunter and Brown have identified “a small number of influences which may have a significant impact on national libraries of ‘small, smart countries’ in the future” as follows : Changing patterns of publishing , Changing patterns of customer needs and behaviours , Competition ,

Political influences ,and Organizational change. Issues such as the shift to digital publishing, availability of mobile communication technology, emergence of new business models such as open access to scholarly sources, use of social collaborative tools such as web 2.0, mass digitization of materials, electronic legal deposit etc. are discussed in this report. (Hunter and Brown, 2010)

In discussing the future of bibliographic control and the new role to be played by the Library of Congress, the Library of Congress Working Group states that future bibliographic control will be collaborative, decentralized, international in scope, and web-based. It emphasizes the need for more efficient and cooperative approach with the aim of minimizing the costs associated with such tasks. Another important area for action includes the need to expose the unique materials held by libraries that are currently hidden from the view, to use the World Wide Web as the main platform, to make available bibliographic data not only for readers, but also for machine applications, and strengthening the library profession through education and the developments that will inform decision-making, now and in the future. (Library of Congress, 2008: 1-2)

Quoting Crowford, Shafique mentioned that libraries bridge the past, the present and the future using a mix of media, resources and technology to preserve the cultural history and provide the information, knowledge and enlightenment that people need now and will need in the future (Shafique, 2007). In addition to the above mentioned literature, the author scanned web sites of SAARC national libraries and observed that there is a great variety in the provision of their services. The following discussion is presented in the context of local conditions and constraints applicable in case of NLDSB and NLDC.

2. Challenges

♦ **Getting priority treatment from the Government**

All libraries in the country except the NLDC are functioning with an affiliation to a 'parent body with a mission, other than the organization and provision of library information services'. For example, a school library exists with a school as its mother institution with the explicit mission of imparting education. We could observe similar situation for other types of libraries be they, public, academic, special etc. The priority accorded to the parent body depends on its specific role in spheres of social, economic, educational, research and / or monetary value of the output it delivers back to its stakeholders. However in case of NLDC, its parent body, the NLDSB also has a parallel mission and monetary value of outputs of both institutions could not be calculated in terms of rupees and cents. It may be one reason for the moderate or relatively low level of treatment it was accorded during the past period of their existence. Therefore, the convincing of political and administrative authorities of significance and vitality of these twin institutions could be mentioned as a major challenge.

♦ **Development of the 'Human Capital'**

It is needless to state here about the requirement for any organization to possess manpower with requisite qualifications and experiences, to enable it to perform its role efficiently and effectively. In case of NLDC and NLDSB / CNLSB, we have witnessed a continuous outflow of mid-career professionals who have joined at the basic recruitment level. One of the major factors for this somewhat heavy outflow may be the relatively unattractive remuneration benefits the NLDC / NLDSB staff are offered with. Although continuous efforts were made through the dialogues and discussions held with relevant authorities

which includes the Salaries and Cadre Committee of the government to get special status for NLDSB/NLDC professional staff, this matter is still not resolved. As a planning organization which is entrusted with the coordination and development of the whole national library service, formulating policies, developing standards, and acting as the pinnacle of the library system of the country and to provide professional leadership, it is absolutely essential to occupy the top positions of the NLDSB and NLDC by senior and qualified LIS /ICT professionals. A staff structure with a proper blend in senior, mid-career and junior staff positions will facilitate the NLDSB and NLDC to foresee the future, make strategic plans and to transform such plans into reality.

Another significant factor is the need for continuous re-training of staff to make them ready to accept new challenges mostly associated with the sphere of ICT. As the information world is moving towards virtual environment, special attention must be made to develop the ICT competent staff in relevant specialties and in sufficient number. To retain specialist professionals within the organization, all stakeholders have to work together to improve remuneration benefits. Looking from a historical perspective, development of the human capital appears to be a daunting task.

♦ **Arrival of a 'Google Generation'**

With the widespread use of Internet for information dissemination and searching, users are more inclined to use Internet search engines such as Google to locate information. In a project report published by the University College, London reference is made to a notion of 'Google generation'. They are also referred to as 'Screeagers', 'digital natives', 'Generation Y' also in web documents describing their information seeking behavior. It was reported here that people belonging to so called Google generation may try to rely on online

information seeking, yet many are not web literate, lack critical information skills and poorly equipped to access materials in their supposedly natural environment (University College London, 2008). This phenomenon may lead to the belief that most of the information requirements could be met, bypassing libraries. The dangerous proposition here is that such an assumption when taken root in the minds of the political hierarchy and senior bureaucrats, they may not give due hearing and assistance for the development and maintenance of libraries. On the other hand, such alternative routes to satisfy information requirements may adversely affect physical visits by users. Although this line of thinking seems to be a 'negative attitude' or gloomy prediction, it is worthwhile to accept it as a challenge and prepare strategies to meet the challenge.

♦ **Taking steps in keeping with technological advancements**

Technological advancements have become the key driving force behind almost all changes taking place in human activity. This is especially applicable in the area of librarianship, as ICT has become the foremost area of technology which gets attention of all stakeholders and it deals with the generation, dissemination and use of information itself. Rapid transition towards online medium, open access initiatives to scholarly literature, availability of free and open source software, introduction of cloud-based information systems thus relieving the need for expensive ICT infrastructure, rapidly expanding use of mobile communication devices such as tablet PCs, smart phones, e-book readers etc. are some noteworthy features in the emerging information environment. From a sociological perspective, changes in the user preference for access to information anytime anywhere also has to be considered as a serious challenge. Apart from these broader issues, LIS professionals have to address some other immediate technological developments too. For example, platforms available for information searching have become smarter

and efficient than typical library opacs and web-opacs. It is our experience that Google takes nanoseconds to search huge databases and we are aware that even if we misspell words, it autocorrects and presents possible answers. In yet another area, sites such as Amazon presents the bestseller ranks of documents based on previous use of their databases and presents customer reviews about the selected publications. In the face of all these practices and developments, libraries could not function as 'static units' and need to explore what lies ahead and to promote dialogue among stakeholders and to develop suitable mechanisms. Therefore, survival in a rapidly changing information environment also could be identified as a major challenge.

♦ **Declining trends in reading habit**

The whole profession of librarianship is dependent on one primary factor of human behavior – namely the reading habit. Insights into the way the users made use of recorded knowledge show that the practices prevalent in the society prior to the widespread use of photocopying, which was started in the country around late seventies were very much conducive for the nurture of reading habit. Notes had to be taken or complete copying of texts had to be done manually, which required reading. This has two fold benefits in leaving in memory of some portion of the texts and to improve one's own vocabulary. With the advent of photocopying, need for the immediate reading of complete sections was made redundant. Besides, the perception that a user has a personal copy may drive away the urgency to read the concerned text.

This situation further aggravated with the arrival of ICT in information dissemination and processing. The process became much more simpler with copy, paste, save, print functions etc. The same could be applied in creating documents, and both these applications undoubtedly affected the need for careful reading. Lifelong reading habit is inculcated during the primary and secondary stages of education. However, the prevailing scenario is such that the students' and parents' main attention is drawn in securing success at public examinations starting from Grade 5 scholarship examination which is then taken over by GCE (O/L) and GCE (A/L) examinations. During all these years most of the spare time available for students are consumed in attending tuition classes. This whole process may reduce the time available for students to do their background reading. Even if students could find free time, there are a plenty of other ways to spend it. Web-surfing, playing computer games, use of social media, watching television programmes etc. may be carried out at the expense of time available for reading. All these habits will permeate into the adulthood too and it makes the receding away of reading habit of populace. All these factors need to be explored and if true, action has to be taken to promote reading habit. This situation too could be mentioned as a challenge.

The hallmark of the present era is the continuous and never ending stream of innovations and developments in ICT applications. In early days, the common belief was that such applications could be used by the affluent section of the society. Today, most of these applications are gradually becoming affordable for a majority of citizens. Therefore, as a profession which could face the brunt of pressures emanating from such changes, these factors have to be taken as serious challenges.

3. Suggestions for Future Course of Actions

The following discussion is based upon the primary assumption that the NLDSB and NLDC could develop its professional staff to a satisfactory level both in terms of the number and the 'blend of talents' referred-to earlier in this paper.

♦ Development of the human capital

It is the primary responsibility of all authorities concerned to take necessary steps to develop the human capital within the twin institutions. In order to attract suitably qualified professionals and to retain for long periods, steps have to be taken to introduce remuneration benefits comparable to similar institutions in the country, such as universities. Action has also to be taken to impart in-depth knowledge and skills in certain aspects such as the compilation of the national bibliography, organization of mobile-enabled services etc. Postings in suitable local and foreign institutions such as the British National Library would enable respective professionals to get exposure and to share experiences. As an interim measure, NLDSB / NLDC could create visitorship / fellowship / senior researcher positions to attract experienced LIS / ICT professionals from universities and other institutions on temporary / contractual / assignment basis. However, it is necessary to identify the missions of such assignments and the tasks to be completed within a stipulated period. In order to make this proposal a reality, such plans should be incorporated into the strategic plans / corporate plans of the NLDSB / NLDC and approval of concerned authorities and allocation of funds have to be obtained. Apart from providing a short term solution for the issue, it would also enable the transferring of skills to NLDSB / NLDC staff and adopt best practices followed in other institutions.

♦ **Networking of libraries**

Networking of libraries is a vital aspect neglected by almost all stakeholders. The International Coalition of Library Consortia (ICOLC) lists names of 164 national and international library consortia, out of which 75 are operational in the USA, the most resource rich country in the world. This signifies the absolute need for creating library networks / consortia. Paradoxically, It is to be noted here that there is no entry in this list for Sri Lanka. In Sri Lanka, there are three currently functional, subject – oriented library networks. They are the Sri Lanka Scientific and Technical Network (SLSTINET), Health literature Libraries and Information Services Network (HeLLIS) and Agricultural Information Network (AGRINET). Recently, a university library consortia was established under the Standing Committee of Libraries and Information Sciences (SCOLIS) of the University Grants Commission (UGC) with the aim of providing access to e-resources required by the faculty. The National Library Network (NATNET) established in 1996 is entrusted with the basic task of coordinating existing library networks in the country (National Library,2014). However, there is no mention about the creation of new networks in the web page referred-to above.

As per the National Library Services Board Act, No. 51 of 1998, one of the defined functions entrusted to the NLDC is “to promote and assist in, the establishment, development and maintenance of library and documentation networks of public, school, academic, government and other libraries and documentation centres serving all sections of the community in Sri Lanka” (Sri Lanka, 1998: 10). Therefore, there is a clear mandate to the NLDC to take action in this important area. Library networks could be organized according to the type of libraries, as spelt out in the Act, or geographically at provincial / district level or with a subject specificity.

In strengthening the resource collection held in the NLDC, other similar institutions have to be linked with the NLDC as a network. The Museum Library, Department of Government Archives, National Science Foundation are some such institutions suitable for linking.

One of the major constraints in establishing and maintaining library networks is the lack of funding earmarked for such purposes. In order to maintain a secretariat and man such centers and to conduct meetings, training programmes etc. capital infusion is needed. Therefore, plans should include the proposed budget and such plans have to be reflected in the NLDSB / NLDC strategic / corporate plan. Alternatively, funds could be sought from private sector institutions under the theme of 'corporate social responsibility'.

The formation of networks enables the sharing of scarce information resources and to identify the strengths and weaknesses of participating libraries. In order to ensure the assistance from resource rich libraries to resource poor libraries 'twinning of libraries' could also be implemented. Modern communication platforms such as Facebook, Twitter, Flickr, etc. could be used to communicate with all stakeholders.

♦ **Communicating value**

In a recent research report published by the American Association of College and Research Libraries (ACRL) , it was emphasized about the need to communicate and prove the value of services provided by American academic libraries towards the academic enterprise. (ACRL, 2012). This situation is common to all types of libraries. As the society is moving with a more commercial orientation, allocation of resources will be preceded by questioning the value of the institution's output. This condition may not be applicable in case of mainline essential services such as education, health, transport, power sectors etc.

However, it is our perceived notion that the library services are not categorized in this priority area. Therefore, the NLDSB and NLDC have to take action to prove the value of services it renders to the nation. Therefore, the concerned authorities have to develop a suitable strategy to publicize and market the services and resources it offers for the general public in a vigorous way. Towards this purpose, a marketing and publicizing strategy has to be formulated and implemented. Print publications, broadcasting media, social media etc. could be used towards this objective.

♦ **Research in Library and Information Sciences.**

In order to identify changes required and to develop suitable strategies and mechanisms, research become essential. As there are number of educational and professional bodies engaged in providing LIS education, their assistance could be sought for this purpose. Key areas suitable for in-depth studies have to be selected and cooperation with the institutions such as National Institute of Library and Information Sciences (NILIS) , Department of Library and Information Science, University of Kelaniya (DLIS /UK), University of Colombo School of Computing (UCSC), Information and Communication Agency (formerly CINTEC), Sri Lanka Library Association could be established to achieve this goal. For example, Funding could be provided to selected postgraduate students from the institutes NILIS, DLIS/UK, and UCSC, engaged in research projects decided by the NLDSB / NLDC. For this purpose, a list of suitable topics for research at Masters and Doctoral degree level could be prepared. Another possibility is to organize working groups on various topics of national interest such as preparing of local standards and practices, compilation of name / title / subject authority lists, determination of classification numbers / subject headings for subjects which have a high relevance for local bibliographic control yet without such standing in the international arena etc. Members could be drawn from

experienced professionals attached to university, special, school and public libraries. Infrastructural facilities, secretarial services and financial provision etc. have to be provided by the NLDSB / NLDC.

♦ **Provision of National Bibliographic Services**

Provision of bibliographic services could be identified as a major thrust area for the NLDC to achieve the identity of important and vital government institution. In this aspect, it is worthy of considering the statistics pertaining to book publishing industry in the country. As Weeratunge (2004) has cited, the number of titles published in the country during the 5 year period from 1998 to 2002 were 11,161, 2,122 and 4,087 titles in Sinhala, Tamil and English languages respectively. According to the statistics published by the NLDC, there are 7,516 libraries in the country out of which 5,448 and 1,133 are school and public libraries respectively (NLDC, 2011) These statistics will help us to imagine the number of times each library has devoted in preparing bibliographic entries. Further, the bibliographic services and tools provided by these libraries may vary from a mere shelf arrangement without any form of catalogue to the use of latest editions of AACR, DDC, LCSH, Sears List etc. and provision of web opacs etc. However a vast majority of libraries may not be in a position to organize such services in the desired level of standard due to scarcity of resources including professional librarians. Even if all libraries are sufficiently equipped with trained manpower and other resources, duplication of classification / cataloguing / indexing work drain the number of professional librarians to technical services functions. If a main portion of the burden of preparing bibliographic services could be relieved, a reasonable number of professionals could be released to occupy positions relating to reader services and assistance. If a centralized system could provide bibliographic records concerning the local publications to libraries, it would eliminate a major part in duplication of work.

Such a scheme could be offered in three different ways as follows:

- (i) Provision of bibliographic records to individual libraries electronically through CD, DVD or email;
- (ii) Operating a high capacity server at the NLDC with all bibliographic data and providing access to participating libraries;
- (iii) Selection of a cloud-based system instead of NLDC's own server and maintaining a union catalogue.

The second or third options will bring about a number of advantages to libraries in the following manner:

- (a) The number of professionals manning technical services sections could be minimized and the surplus staff could be assigned for reader services functions such as reference librarians and user instruction programme developers etc. thereby enhancing the dialogue with users and enhancing interactions and cordial relations;
- (b) The need for expensive materials such as copies of DDC etc. may not arise and if there are any savings, such sums could be used to acquire needed books etc.;
- (c) Bibliographic services conforming to a higher standard could be maintained;
- (d) Organization of a Sri Lanka Union Catalogue (in conformity with the provisions under the sub-sections 12 (2) e and f of the Act of 1998 and similar to the functioning of World- Cat) becomes a reality. This will enhance interlibrary lending and referral functions;
- (e) Need to acquire expensive computer servers and other peripherals will be eliminated. Along with it, issues such as maintaining of such facilities, recruitment of specialist ICT personnel etc . will not arise in the same magnitude;

- (f) Value of the accrued savings through reduction of technical staff in libraries etc. could be estimated and made known to higher authorities, thus improving the bargaining power of the NLDSB / NLDC.

Therefore, the provision of bibliographic services to libraries is an important function which could be handled by the NLDC. At the same time, future bibliographical services directions also have to be identified and necessary adjustments have to be incorporated without disruption of continuity of such services already in operation.

The whole process of generation, delivery and retrieval of information has assumed the proportion of a great ocean. Therefore, all these suggestions essentially need an effective dialogue between all stake holders. Therefore, it is the responsibility of all stakeholders to actively involve in this endeavor to ensure future prosperity of the National Library.

References

- ACRL Research Planning and Review Committee, (2012), *2012 top ten trends in academic libraries: A review of the trends and issues affecting academic libraries in higher education*. <http://crln.acrl.org/content/73/6/311.full> Accessed 03.11.2014
- Amarasiri, M. S. U. (1990 a), *Editors note*. In: Amarasiri, M. S. U. (Ed.). *National Library of Sri Lanka : commemorative volume*, Sri Lanka National Library Services Board, Colombo, 19-31.
- Amarasiri, M. S. U. (1990 b), *The National Library of Sri Lanka: an introduction*. In: Amarasiri, M. S. U. (Ed.). *National Library of Sri Lanka : commemorative volume*, Sri Lanka National Library Services Board, Colombo, 54-62.
- Amarasiri, M. S. U. (2000), *The first decade of the National Library of Sri Lanka*. *Library News: special volume to commemorate 10th anniversary of the National Library and Documentation Center*, 21(1), i-vi

Green, Andrew, (2008?), National libraries: where next? http://www.llgc.org.uk/fileadmin/fileadmin/docs_gwefan/amdanom_ni/dogfennaeth_gorfforaethol/darlithoedd_ac_erthyglau/dog_gorff_dar_erth_nlwnS.pdf. Accessed 24.01.2015

Hunter, David & Brown, Karem, (2010), *Thriving or surviving? : National Library of Scotland in 2030*. <http://www.nls.uk/media/808985/future-national-libraries.pdf> Accessed 24.01.2015

International Coalition of Library Consortia (ICOLC). <http://www.icolc.net> Accessed 03.11.2014

Library of Congress. (2008), On the record : Report of the Library of Congress Working Group on the Future of Bibliographic Control. <http://www.loc.gov/bibliographic-future/news/lcwg-ontherecord-jan08-final.pdf>. Accessed 03.11.2014

NLDC, (200?), The National Library and Documentation Services Board of Sri Lanka. (A brochure)

NLDC, (2011), Statistical handbook on libraries in Sri Lanka. NLDC, Colombo.

NLDC, (2014), National Library Network <http://www.natlib.lk/index.php/about-us/facts-at-a-glance/national-library-network-natnet> Accessed 03.11.2014

NLDC, (2014), National Library of Sri Lanka: [homepage of the NLDC website] <http://www.natlib.lk> . Accessed 14.12.2014

Ranasinghe, Piyadasa, (2006), National Bibliography: History, sources and problems. In: Ranasinghe, Piyadasa, (Ed.). *Vidyarthi: Annual of the Alumni Association of the Department of Library and Information Science, University of Kelaniya*. 27-66. (Text in Sinhala).

Ranasinghe, Piyadasa, (2013), *Jathika sanwardanaye la jathika puthakalaye dayakathwaya= Contribution of the National Library in national development: Commemorative lecture delivered on the occasion of the 23rd anniversary of the National Library and Documentation Centre*. NLDC, Colombo.

Shafique, Farzana, (2007), Librarianship: how is the future perceived by librarians in Pakistan? . Library Review, 56 (9) : 811-820. <http://dx.doi.org/10.1108/00242530710831266> Accessed 03.11.2014

Siriwardene, H. P. (1980), The National Library of Sri Lanka. In: Corea, Ishwari, (Ed.)(1980). Roads to wisdom, Colombo Public Library, Colombo, 87-93

Somadasa, K.D. (1975), The National Library and Documentation Centre of Sri Lanka. In: Corea, Ishwari. (Ed.). Libraries and people, Colombo Public Library, Colombo.

University College London CIBER Research Team, (2008), Report of the CIBER Research Team. <http://www.jisc.ac.uk/news/google-generation-is-a-myth-says-new-research-16-jan-2008>. Accessed 03.11.2014

Warnasuriya, W.M.A. (1975), The aims and purposes of the Ceylon National Library Services Board. In: Corea, Ishwari. (Ed.). *Libraries and people*, Colombo Public Library, Colombo.

Weeratunge, Jayanthi. (2004), Bibliographic study of book publishing in Sri Lanka: 1998-2002, Sri Lanka Library Review: Journal of the Sri Lanka Library Association, 18: 47-57.

L.A. Jayatissa

Graduated from the University of Sri Lanka, Vidyalankara Campus in 1973 with first class honours, Postgraduate Diploma in Library Science and Documentation in 1977 at the University of Kelaniya , Masters Degree in Library and Information Sciences in 1995 at University of Delhi; Librarian of the University of Kelaniya.

වර්ගීකරණයේ ඉතිහාසය සැකෙවින් හා විවිධ දැනුම වර්ගීකරණ ක්‍රම කිහිපයක් පිළිබඳ සංක්ෂිප්ත ඇගයීමක්

විජය ප්‍රේමදර්ශන

සාරාංශය

ලෝකයේ බොහෝ කටයුතු සඳහා තාක්ෂණය යොදාගැනීම වේගයෙන් සිදු වුව ද පුස්තකාල කටයුතු වෙනුවෙන් භාවිත කර ඇති මිනුම් දඬු හෙවත් ක්‍රමවේදයන් එම වේගයෙන් ම වෙනසකට ලක් නො වන බව පෙනේ. විශේෂයෙන් ම තොරතුරු තාක්ෂණය කොතරම් සංවර්ධනය වුවත් බොහෝ පුස්තකාල හා තොරතුරු මධ්‍යස්ථානවල තොරතුරු සම්පත් සංවිධානය කිරීම සහ දැනුම කළමනාකරණය වෙනුවෙන් පරිගණකය ඉවහල් කර ගැනීම අනෙකුත් විෂයයන්ට සාපේක්ෂ ව මන්දගාමී ස්වරූපයක් ගනියි. පුස්තකාලවල දැනුම වර්ගීකරණය වෙනුවෙන් ඉතිහාසයේ දී පුස්තකාල ක්ෂේත්‍රයේ සිටි විද්වතුන් විසින් සොයාගෙන ඇති වර්ගීකරණ මූලධර්ම ඇසුරින් අනාගතයේ නියැලෙන සුවි හා වර්ගකාරකයින්ට වර්ග අංක ගොඩනැගීමට ආරම්භයේ මෙන් අපහසුවක් නො වනු ඇත. කිසියම් ග්‍රන්ථයක නම සඳහන් කළ සැනින් එහි වර්ග අංකය හා සුවියේ විස්තර ක්ෂණික ව දිස්වන අසුරින් පරිගණක මෘදුකාංග දැනටමත් බිහිවෙමින් තිබේ. මෙයට මූලධර්ම සැපයූ අතීතයේ පැවති සමහර වර්ගීකරණ ක්‍රමවේද අභාවයට ගිය ද කිහිපයක් හෝ වර්තමානය වන විට භාවිතයේ පවතින බැවින් ආරම්භයේ දී පුස්තකාල ක්ෂේත්‍රයේ මේ වෙනුවෙන් මූලිකත්වය ගත් විද්වතුන්ගේ පුස්තකාල වර්ගීකරණ කිහිපයක් මෙන් ම දැනට වඩාත් ජනප්‍රිය වී ඇති ඩිවි දශම වර්ගීකරණය පිළිබඳ සංක්ෂිප්ත විස්තරයක් කිරීම මෙම ලිපියෙන් අරමුණු කෙරේ.

මූලික පද : වර්ගීකරණ ඉතිහාසය, ඩිවි දශම වර්ගීකරණය, විස්තාරණීය පුස්තකාල වර්ගීකරණය, විශ්ව දශම වර්ගීකරණය, කොන්ග්‍රස් පුස්තකාල වර්ගීකරණය, විෂය වර්ගීකරණය, දෙතින් වර්ගීකරණය, ග්‍රන්ථ විද්‍යාත්මක වර්ගීකරණය, දැනුම වර්ගීකරණය

විශ්වයේ පවත්නා සියලු දෑ වෙන්කොට හඳුනාගැනීම සඳහා වර්ග කිරීම අත්‍යවශ්‍ය සාධකයක් වේ. ඇත අතීතයේ සිට මේ සඳහා වර්ණ, ගඳ සුවඳ හා භෞතික ස්වරූප වැනි ප්‍රාථමික මිනුම් දඬු භාවිත කර ඇති අතර දැනුම වර්ගීකරණය කවදා කෙසේ ආරම්භ වුවා ද යන්න අපැහැදිලි වුව ද මිනිසාගේ

ආරම්භයත් සමඟ එය ද බිහි වී ඇති බව සිතිය හැකි ය. ඒ අනුව එහි විකාශනය ක්‍රමයෙන් සිදු වී මෑත කාලය වනවිට සර්ව වර්ගීකරණයේ සිට සුක්ෂ්ම වර්ගීකරණය (Macro Classification to Micro Classification) දක්වා විහිදී ඇති බව පෙනේ. පුස්තකාල ක්ෂේත්‍රයේ දී වඩාත් වැදගත් වන්නේ පුස්තකාලවල දැනුම වර්ගීකරණය පිළිබඳ ව යි. එය 17 හා 18 වන සියවස්වල සිට ම සාකච්ඡාවට ලක් වී ඇති පර්යේෂණ හා අධ්‍යයන කර පොත්පත් පවා රචනා කොට තිබෙන මාතෘකාවකි. මේ අනුව වර්ගීකරණය යන්න Harrod's Librarian's Glossary and Reference Book හි මෙසේ දැක්වේ.

“පුස්තකාලයකට අනුව වර්ගීකරණය යනු පොත්පත් අනෙකුත් සමානතාවෙන් යුත් තොරතුරු ආශ්‍රිත මූලාශ්‍ර ද්‍රව්‍ය තර්කානුකූල අනුපිළිවෙළකට එහි සමානකමේ ප්‍රමාණයට අනුකූලව සකස් කිරීම විශේෂයෙන් මෙහි දී නියමිත කොටස නියමිත තැන ස්ථානගත කිරීමේ ක්‍රමවේදය වර්ගීකරණය” ලෙස අදහස් කර ඇති බවයි.

වර්ගීකරණයේ ඉතිහාසය

ලෝකයේ පුස්තකාල වර්ගීකරණ ක්‍රම පුස්තකාල තරම් ම පැරණි වෙයි. ඒ අනුව ලොව ඉතාම පැරණි පුස්තකාලය වන ඇලෙක්සැන්ඩ්‍රියානු පුස්තකාලයේ ද කිසියම් වූ පිළිගත හැකි ක්‍රමවේදයකට අනුව පොත් වර්ග කර තිබූ බවට සාධක තිබේ. විශේෂයෙන් ම 15 හා 16 වන ශත වර්ෂවල දී ද ග්‍රන්ථ විද්‍යාත්මක වර්ගීකරණයන්හි ගැබ් විය යුතු මූලික ලක්ෂණ එම යුගයේ තිබූ වර්ගීකරණ ක්‍රමවල පැවති බව ගම්‍ය වෙති. මෙහි දී ප්‍රථම ග්‍රන්ථ විද්‍යාත්මක වර්ගීකරණය ලෙස හඳුනාගෙන ඇති Konrad Von Gesner (1516-1565) විසින් සකස් කරන ලද Bibliotheca Universalis යන සුවිශේෂ සංඛ්‍යාලේඛන පිළියෙල කර තිබූ විෂයානුබද්ධ ක්‍රමවේදය විද්‍යාත්මක වර්ගීකරණයක එක් පොදු ලක්ෂණයක් ය. මීට අමතර ව නොයෙකුත් දාර්ශනික පදනම් මත ගොඩනැගුණු වර්ගීකරණ ක්‍රම එකල පුස්තකාලවල භාවිත වූ බවට තොරතුරු හමු වී තිබේ. එසේ ම ඉතිහාසයේ මුල් ම ඥාන වර්ගීකරණ ක්‍රමය ලෙසට ඉන්දියානු සමාජය තුළ ව්‍යාප්ත ව පැවති වේද ශාස්ත්‍රය හඳුන්වා දිය හැකි යි. මෙහි දී විශ්වඥානය **ධර්ම**, **අර්ථ**, **කාම** හා **මෝක්ෂ** වශයෙන් ප්‍රධාන කොටස් 04 කට බෙදා දක්වා තිබේ. ක්‍රි. පූ. 850 දී පමණ යුපුටිස් - ටයිග්‍රිස් ශිෂ්ටාචාරයේ දී පැවති බවට සොයාගෙන ඇති

අසුර බනිපාල් රජුගේ පුස්තකාලය පැරණි ම පුස්තකාලයකි. ආරම්භයේ දී එහි මැටි පුවරු කිසියම් ප්‍රමාණයක් තිබී ඇති අතර ඒවා භෞතික ස්වරූපයට අනුව වෙන්කර ඇත. එහෙත් එම පුවරු සංඛ්‍යාත්මක වශයෙන් ඉහළ යාම හේතුවෙන් එම පුස්තකාලයේ තොරතුරු මූලාශ්‍ර **ඉතිහාසය, නීතිය, විද්‍යාව, ඉන්ද්‍රජාල, නාට්‍ය, පුරාවෘත්ත** යන විෂයයන්වලට අනුව වර්ග කර තිබූ බවට සොයාගෙන තිබේ.

බටහිර දාර්ශනික දැනුම වර්ගීකරණ ක්‍රමවේද ද ක්‍රි. පූ. 422 - 347 දක්වා ප්ලේටෝගෙන් ආරම්භ වී ඇති බව පෙනේ. ඔහුගේ සිතුවිලි දාර්ශනික වර්ගීකරණ ක්‍රමය යටතේ ප්‍රධාන වශයෙන් ම අංශ 03 කට බෙදා දක්වා තිබේ. ඒ **භෞතික විද්‍යාව, ආචාර ධර්ම, තර්ක ශාස්ත්‍රය** වශයෙනි.

එසේ ම ඇරිස්ටෝටල් විසින් මෙම වර්ගීකරණයම **න්‍යායාත්මක දර්ශනය, ප්‍රායෝගික දර්ශනය හා නිර්මාණාත්මක කලා** වශයෙන් තවදුරටත් විග්‍රහයට ලක්කර තිබේ. තව ද අලෙක්සැන්ඩ්‍රියානු පුස්තකාලයේ තොරතුරු සම්පත් විවිධ විෂයයන්වලට අදාළ වෘත්තීන් අනුව ද වර්ග කර තිබූ බවට තොරතුරු හමු වී ඇත. ඒ **කවීන්, නීති සම්පාදකයින්, දාර්ශනිකයින්, ඉතිහාසඥයින්** හා විවිධ විෂයයන් යටතේ පොත් ලියූ **ලේඛකයින්** යනාදී වශයෙන් ය. (වීරසූරිය, 1998, පි. 42-58) මේ ආකාරයෙන් චීනයේ ද ලේඛන කලාව සම්බන්ධ ව දීර්ඝ ඉතිහාසයක් ඇති එරට පුස්තකාලවල ද කිසියම් වර්ගීකරණ ක්‍රමවේදයක් පැවති බවට තොරතුරු අන්තර්ගත ය. ක්‍රි.පූ. 206 - 220 කාලයේ දී "හැම්" පාලකයින් විසින් රජතුමාගේ ලේඛනාගාරය හා ඔහුගේ පෞද්ගලික තොරතුරු එකතුව රැස්කර රාජකීය පුස්තකාලය ගොඩනගා ඇත. මෙහි එකතුව **ලියූ ෪෭** විසින් වර්ග කර ඇති අතර ඔහුගේ පුත් **ලියූ ෧෦** ද එය තවදුරටත් පුළුල් කර ප්‍රධාන විෂයයන් 07 ක් හා අනු විෂයයන් 38 ක් පැවති බවට කරුණු සඳහන් වේ. (වීරසූරිය, 1998, පි. 42-58) මේ ආකාරයෙන් ඇමරිකාවේ කොන්ග්‍රස් පුස්තකාලයේ ද එවකට භාවිත කර ඇත්තේ **බේකන්ගේ** දර්ශනය මත ගොඩනගා ගන්නා ලද මානව දැනුම ප්‍රධාන වර්ග 44 කට බෙදන ලද වර්ගීකරණ ක්‍රමවේදයකි. එසේ ම බ්‍රිතාන්‍ය කෞතුකාගාරයේ ග්‍රන්ථ සම්භාරය වර්ගකර තිබුණේ ප්‍රංශ ජාතික **ජේ. සී. බ්‍රෑනට්ගේ** දර්ශනයට අනුව යි. (වීරසූරිය, 1998, පි. 42-58) තවත් ඉතාලි ජාතික පොත් වෙළෙන්දෙකු වූ **තටාලේ බැට්ෂාට්**

(Natale Battizzati) විසින් සම්පාදනය කරන ලද වෙළඳ ග්‍රන්ථ නාමාවලිය ද ඒ ඒ විෂයයන් සඳහා වර්ණ පත්‍රිකා භාවිත කරමින් කිසියම් වර්ග ක්‍රමයක් අනුගමනය කළ බවට තොරතුරු වාර්තා වේ.

මෙම පසුබිම යටතේ 19 වන ශත වර්ෂය පමණ වන විට යහපත් ග්‍රන්ථ විද්‍යාත්මක වර්ගීකරණයක් බිහිවීමේ මූලික පදනම ගොඩනැගී ඇති බව පෙනේ. මේ පිළිබඳ පර්යේෂණ හා අධ්‍යයන කළ කිහිපදෙනෙක් ම සිටිය හ. ඒ අතරින් ප්‍රධානත්වයක් ගෙන ඇත්තේ “ඩිව්” ලෙස වර්තමානයේ හඳුන්වන **මෙල්විල් ලුවිස් කෝසුන් ඩිව්** මහතා ය. වර්ෂ 1873 දී පමණ ඔහු විසින් කරන ලද ගවේෂණයක තොරතුරු අළලා 1920 දී *Library Journal* XLV Feb. (151-152p) සඟරාවට **Decimal Classification beginning** යනුවෙන් ලිපියක් ලියා ඇති අතර එහි මෙසේ දැක්වේ.

“මම පුස්තකාල 50 කට අධික සංඛ්‍යාවක් නැරඹුවෙමි. එම පුස්තකාලවල ග්‍රන්ථ නැවත නැවත වර්ග කිරීමේ දී වැය කරන මුදලත්, කාලයත්, දක්වන උදාසීනත්වයත් ගැන මවිතයට පත්වීමි. පොත්පත් රාක්ක ගත කරන ලද්දේ කාමර අංක හෝ රාක්ක අංක අනුව ඒදිනෙදා පුස්තකාලයට ලැබෙන ආකාරයට යි. මේ සඳහා සුදුසු ක්‍රමයක් ගැන මම දිවා රෑ වෙහෙසුනෙමි. හැකිතාක් දුරට සරල ව ගොඩනගා ගත හැකි වර්ගීකරණ ක්‍රමයක් සෙවීම මාගේ මූලික අභිප්‍රාය විය. මාගේ අදහස වූයේ සෑමදෙනා පිළිගන්නා ABC අක්ෂර ක්‍රමයට වඩා 1,2,3 යන අංක ක්‍රමය ඉතා සරල බව යි. මෙම සිතුවිලි දාමයේ පැටලෙමින් මාස ගණනාවක් කල්පනා කළෙමි. එහෙත් එක් ඉරිදා දිනයක ඇම්හර්ස්ට් ජේච් මන්චරයේ (AmherstChapel) ස්ටර්න්ස් (Sterns) ජේච්ගැතිතුමාගේ දේශනයකට සහභාගි වෙමින් සිටියෙමි. මම මෙම මූලික ගැටලුව ම ගැන කල්පනා කරමින් සිටි නිසා එතුමාගේ දේශනයේ වචනයකුදු ඇහුම්කන් නො දුන්නෙමි. එවිට මට හදිසියේ විසඳුමක් හමුවිය.” එය අරාබි ඉලක්කම් භාවිතයත් දශම ක්‍රමයත් අනුසාරයෙන් ඔහුගේ වර්ගීකරණ ක්‍රමය බිහිවීම ය. මෙම වර්ගීකරණයේ ද මූලික ම සිද්ධාන්ත ලෙස ගෙන ඇත්තේ බේකන්ගේ හා හැරිස්ගේ දර්ශනයන් ය. ප්‍රන්සිස් බේකන්ගේ උපකල්පනය සංකල්පනය හා තර්කනය යන මිනිසාගේ ක්‍රියාවන් පදනම් කොට එම අවදියේ පැවති විශ්වඥානය **ඉතිහාසය, කාව්‍ය ශාස්ත්‍රය හා දර්ශනය** යනුවෙන් මූලික කොටස් 03 කට බෙදා දක්වා තිබේ.

ඒ ආකාරයට මොහුගේ වර්ගීකරණ ක්‍රමවේදය ගොඩනගා ඇත්තේ ඉහත ප්‍රධාන විෂයයන් 03 අනු කොටස්වලට බෙදීමෙනි. එහෙත් හැරිස් සිදුකර ඇත්තේ ආපසු හැරවීමකි. ඒ ආකාරයට මෙල්විල් ඩිවි ද ඔහු ගිය මාර්ගයේ ගොස් ඇති බව පෙනේ. ඇමෙරිකාවේ ශාන්ත ලුවීස් පුස්තකාලයෙහි එවකට සම්පූර්ණ වර්ගීකරණය ම ගොඩනැගී තිබුණේ හැරිස්ගේ දර්ශනය මතයි. අරාබි ඉලක්කම් භාවිතය ඩිවි වර්ගීකරණයේ දැකිය හැකි විශේෂ ලක්ෂණයක් වුව ද එය අංකනය සේ භාවිත වූ වර්ගීකරණ ක්‍රම ඩිවිට පෙර ද තිබූ බව සඳහන් වේ.

කිසියම් අයුරකින් බලපා ඇති බව කිව හැකි ය. එබැවින් බ්ලේක්ගේ වර්ගීකරණය ද ඩිවිගේ වර්ගීකරණයට කිසියම් බලපෑමක් සිදු වී ඇති බව පැහැදිලි වේ.

නිද :   බ්ලේක් වර්ගීකරණය   ඩිවි වර්ගීකරණය

94 - Photography	770 - Photography
940 - Landscape	771 - Photographic equipment
941 - Architecture	772 - Metallic Balt Process of Photography

මෙහි ඇති විශේෂත්වය නම් බ්ලේක්ගේ වර්ගීකරණයේ අංකනයේ ප්‍රසාරණීයතා ගුණය බෙහෙවින් අඩුවන අතර ඩිවිගේ වර්ගීකරණයේ දී අරාබි ඉලක්කම් හා දශම තිත භාවිතයෙන් එහි ප්‍රසාරණීයතාව ඇතිකර තිබෙන බව ය. එබැවින් මෙය වර්ගීකරණයේ අලුත් බවක් මෙන් දීස් වුව ද ඩිවි විසින් හඳුන්වා දී ඇති දශම තිත ද ඊට පෙර පැවති වර්ගීකරණවල දී භාවිතයට ගෙන තිබේ. විශේෂයෙන් ම 1853 දී ලැක්රොස් ඩි මේන් (Lacroix du Maine) යන අය III වන හෙන්රි රජුට පුස්තකාලයක් සංවිධානය කළ හැකි ඒකීය ක්‍රමයක් ඉදිරිපත් කළ බව කිම් (Cim) පවසා තිබේ. (වීරසූරිය, 1998, පි. 42-58) එහි පොත් 10,000 ක් පමණ තිබූ අතර රාක්ක 100 ක පොත් 100 බැගින් තැන්පත් කර තිබුණේ වක්‍ර ආකාරයෙන් දශම ක්‍රමය භාවිත කිරීමෙනි. එහි අංක සටහන් කර ඇත්තේ පොත්වල නොව රාක්කවලයි. එහෙත් ඩිවිගේ වර්ගීකරණයේ දශම තිත රාක්කයෙන් පොතට ගෙන තිබේ. එය ඩිවි වර්ගීකරණයේ ස්වාධීනත්වය පිළිබිඹු කරන එක් අංගයක් ලෙස පෙන්වා දිය හැකියි. පිටු 44 කට සීමා වූ ඔහුගේ මුල් ම පොත් පිංවෙහි සාපේක්ෂ අනුක්‍රමණිකාව පළ කෙරුණු අතර එය පෙර තිබූ වර්ගීකරණ ක්‍රමයන්ට වඩා තරමක් ඉදිරියට යාමකි.

මේ ආකාරයෙන් පුස්තකාල ක්ෂේත්‍රයේ දැනුම වර්ගීකරණයේ ඉතිහාසයට පදනම වැටී ඇති අතර එහි විකාශනය කාලයෙන් කාලයට විවිධ වෙනස්වීම්වලට ලක් වී ඇත. මෙහි පරිණාමයේදී වඩාත් වැදගත් වර්ගීකරණ ක්‍රම බවට පහත සඳහන් වර්ගීකරණ ක්‍රම පත් වී තිබේ.

1. Dewey Decimal Classification - 1876 by Melwil Dewey
2. Expansive Classification - 1873 by C.A. Cutter
3. Universal Decimal Classification - 1899 Edited by Paul Otlett and Henry La Fontain.
4. Library of Congress Classification - 1901
5. Subject Classification 1906 by J.D. Brown
6. Colon Classification - 1933 by S.R. Ranganathan
7. Bibliographic Classification - 1935 by H.E. Bliss

ඩිවි දශම වර්ගීකරණය - (Dewey Decimal Classification)

පෙර සඳහන් කර ඇති පරිදි මෙල්විල් ඩිවි මහතා ඇමෙරිකාවේ ඇම්හර්ස්ට් විද්‍යාලයේ පුස්තකාල සේවයේ නියුක්ත ව සිටිය දී එවකට ප්‍රකටව තිබූ අරාබි ඉලක්කම් ක්‍රමය උපයෝගී කරගෙන දශම තිත් හා සාපේක්ෂ අනුක්‍රමණිකාව ආධාර කොට ඩිවි දශම වර්ගීකරණ ක්‍රමය 1873 දී ප්‍රථම වරට ලොවට හෙළි කර තිබේ. මෙය 1876 වසරේදී කුඩා පොතක් වශයෙන් ප්‍රකාශයට පත් වී ඇති අතර වසර 100 කට පමණ අධික කාලයක් තුළ විවිධ සංස්කරණවලට භාජනය වෙමින් ලෝකයේ විවිධ රටවල විවිධ පුස්තකාල හා විද්‍යාපන සේවා පවත්වන ආයතනවල තවමත් ජනප්‍රිය ම වර්ගීකරණ ක්‍රමය බවට පත්ව තිබේ. මෙය ඇන්ග්ලෝ ඇමරිකානු රටවල පමණක් නොව අප්‍රිකානු හා ආසියානු කලාපයේ පවත්නා ශ්‍රී ලංකාව, ඉන්දියාව වැනි රටවල පවා බහුල ව භාවිත කරන ප්‍රමිත වර්ගීකරණ ක්‍රමයක් ලෙස දැනට ලොව රටවල් 135 ක පමණ පුස්තකාලවල භාවිත කෙරෙන අතර මෙම වර්ගීකරණ ක්‍රමය විවිධ භාෂාවන් 30 ක පමණ පරිවර්තනයන් ද සුලබ ව දැකිය හැකි යි. (තිලකබන්දු, 1986, පි. 25-75) ඇමෙරිකා එක්සත් ජනපදයේ පමණක් 95% ක පමණ මහජන හා පාසල් පුස්තකාලවල ද 25% ක පමණ විශ්වවිද්‍යාල පුස්තකාලවල ද 20% ක් පමණ විශේෂ පුස්තකාලවල ද ඩිවි වර්ගීකරණයේ නවතම සංස්කරණ භාවිත වුවත් 1985 න් පමණ පසු

කාලය එරට තුළ ද භාවිතයේ අඩුවක් පෙනේ. නමුත් ඇමරිකාවෙන් පිටත ඇති රටවල මෙම වර්ගීකරණ ක්‍රමය වඩාත් ජනප්‍රිය වී පවතී. නිද: ශ්‍රී ලංකාවේ පවත්නා පුස්තකාලවලින් 95% ක් පමණ ඩිවි දශම වර්ගීකරණය භාවිත කෙරේ.

ඩිවි දශම වර්ගීකරණ ක්‍රමය ප්‍රචලිත වීමට බලපා ඇති හේතු

- ♦ ඇමෙරිකා එක්සත් ජනපදය ඇතුළු ලෝකයේ දියුණු රටවල් ගණනාවක්ම යන්ත්‍රානුසාරයෙන් කියවිය හැකි MARC පද්ධතියට අනුගත කළ හැකි වීම.
- ♦ කොන්ග්‍රස් පුස්තකාලය මගින් සකස් කරන ලද සුවි පත්‍රිකා (Catalogue Card) පරිගණක පටි (Computer tapes) හා ප්‍රකාශනගත සුවිකරණ දත්ත (Cataloguing in Publication) යනාදී තොරතුරු ලෝකයේ විවිධ රටවල ව්‍යාප්ත වීමේ හැකියාව පැවතීම.
- ♦ බ්‍රිතාන්‍ය, ඕස්ට්‍රේලියාව, කැනඩාව, ඉන්දියාව, ඉන්දුනීසියාව හා ශ්‍රී ලංකාව වැනි රටවල් ගණනාවක ම ග්‍රන්ථ නාමාවලී සම්පාදනය සඳහා ද මෙම වර්ගීකරණය භාවිතයට ගනී.
- ♦ මෙම ක්‍රමයේ ඇති භූගෝලීය හා භාෂා හේදයකින් තොර ව සාමාන්‍ය වර්ගීකරණයක් වශයෙන් ඉතා සරල ව ඉදිරිපත් කළ හැකි බැවින් අනෙකුත් වර්ගීකරණ ක්‍රමයන් අහිහවා යාමට හැකිවීම.

මේ ආකාරයට ඩිවි වර්ගීකරණය ජනප්‍රිය වීමත් සමඟ එහි සංස්කරණයන් ද වසර 140 කට ආසන්න කාලයක දී සංස්කරණ සංඛ්‍යාව ද 23 ක් පමණ ආරම්භ කොට තිබේ. මෙහි 23වන සංස්කරණ උපයෝජකයන්ගේ හා විද්‍යාර්ථීන්ගේ පහසුව වෙනුවෙන් කාණ්ඩ 04 කින් සමන්විත වේ.

පළමුවන කාණ්ඩය	-	හැඳින්වීම හා සහායක වක්‍ර
දෙවන කාණ්ඩය	-	000 - 599
තෙවන කාණ්ඩය	-	600 - 999
සිව්වන කාණ්ඩය	-	අනුක්‍රමණිකාව හා අත්පොත

} උපලේඛන

මෙය ලෝකයේ රටවල් රැසක ප්‍රචලිත බැවින් ඒ පිළිබඳ ව තරමක අවධානයක් යොමු කිරීම වටී යැයි සිතේ.

ඩීවී වර්ගීකරණයේ නවතම ලක්ෂණ

1. වක්‍ර හා උපලේඛනවල දී සටහන් උදාහරණ හා සාරාංශ භාවිත කිරීම වඩාත් පුළුල් කිරීම
2. අංක 780 යටතේ සංගීතය සඳහා සම්පූර්ණ සංශෝධන උපලේඛනයක් ඉදිරිපත් කිරීම.
3. ඇතැම් ක්ෂේත්‍රයන් සඳහා ප්‍රමාණවත් සංශෝධන ඉදිරිපත් කිරීම.
4. සාපේක්ෂ අනුක්‍රමණිකාව වඩාත් අර්ථවත් වූ භාවිතයට පහසු වන සේ ප්‍රමාණයෙන් කුඩා වීම.
5. 1982 දී වෙන ම ප්‍රකාශයට පත්කරන ලද ඩීවී දශම වර්ගීකරණයේ භාවිතය පිළිබඳ අත්පොත 4 වන කාණ්ඩයේ අනුක්‍රමණිකාව සමඟ ඉදිරිපත් කිරීම.
6. ශ්‍රේණි විෂයයන් අතර සම්බන්ධතාව වඩාත් පැහැදිලි කිරීම සඳහා "බලන්න" "ද බලන්න" (see, see also) විමර්ශන උපයෝගී කරගෙන තිබීම.
7. සාරාංශ මගින් පන්තිවල බුද්ධිමය හා අංකමය ව්‍යුහය පිළිබඳ පූර්ණ අවබෝධයක් ඇති කිරීමට උත්සහ ගෙන තිබීම.
8. පළමුවන කාණ්ඩයෙහි කැපිටල් T අක්ෂරය සමඟ 1-7 දක්වා සඳහන් වක්‍ර දැක්වීම, ඒ අනුව
  - T1 - ප්‍රමිත උප බෙදීම්
  - T2 - භූගෝලීය ප්‍රදේශ, ඓතිහාසික යුග පුද්ගලයන්
  - T3 - විශේෂ සාහිත්‍ය රූපක සඳහා සාහිත්‍ය උප බෙදීම්
  - T3 - A තනි කර්තෘ හෝ තනි කර්තෘවරුන් පිළිබඳ කෘති සම්බන්ධ උප බෙදීම්
  - T3 - B එක් කර්තෘවරයෙකුට වඩා වැඩි අයගේ කෘති හෝ ඔවුන් පිළිබඳ කෘති සම්බන්ධ උප බෙදීම්
  - T3 - C අංක 03 වක්‍රයෙන් සහ අංක 808 - 809 හි දී ඇති උපදෙස් අනුව එකතු කළයුතු අංකයන් දක්වා තිබීම.
  - T4 - භාෂා උප බෙදීම්
  - T5 - වාර්ගික, ගෝත්‍රික හා ජාතික උප බෙදීම්
  - T6 - භාෂා බෙදීම්
  - T7 - පුද්ගල කණ්ඩායම් බෙදීම්

9. සන්සංදනාත්මක ව බලන කල 23වන සංස්කරණයේ දී සාපේක්ෂ අනුක්‍රමණිකාවේ පිටු සංඛ්‍යාව අඩුවීම. (උදා : 19 වන සංස්කරණයේ පිටු 1216 කින් යුක්ත වුව ද 22 වන සංස්කරණය වන විට පිටු 928 කට සීමා වී තිබීම.

තව ද 22වන සංස්කරණයේ සිට සභායක වක්‍ර 06 ක් දක්වා අඩු වී තිබේ. මෙයට හේතුව විෂයයන් පුළුල් හා සරල වීම නිසා වර්ගීකරණයට පහසු වීම.

10. මෙහි සරල භාවිතය හේතුවෙන් උපයෝජකයාට එය භාවිත කිරීමේ දී වඩාත් පහසුවක් දැනීම.

විස්තාරණීය පුස්තකාල වර්ගීකරණ ක්‍රමය (Expansive Library Classification System 1893 by C.A. Cutter)

විස්තාරණීය පුස්තකාල වර්ගීකරණ ක්‍රමය චාල්ස් අම්මි කටර් විසින් 1893 දී සකස් කර ඇති අතර එය සම්පූර්ණයෙන් ම සිව් දශම වර්ගීකරණය හා Library of Congress වර්ගීකරණයේ සංකලනයකින් සිදු වූවක් බව පෙනේ. සී. ඒ. කටර් මහතා 1837 සිට 1903 දක්වා ජීවත් ව සිට ඇති අතර වර්ගීකරණ ක්‍රමයන් සම්බන්ධයෙන් කරුණු අධ්‍යයනය කරනු ලැබූ විද්වතෙකු ලෙස හඳුන්වා දිය හැකි යි. මොහු මෙල්විල් සිවිගේ ද අතිජාත මිතුරෙකු වන බැවින් ඔහුගේ වර්ගීකරණයෙන් ද වැඩි ආභාෂයක් රැගෙන ඇත. ඒ අනුව ඔහු විසින් 1890 දී වෙළුම් 5 කින් යුත් Catalogue of the Athenaeum Collection is a Classic in Bibliographic History යන පොත ලියන ලදී. (Retrieved from History of Library Classification updated 24.02.2014)

මෙම වර්ගීකරණ ක්‍රමය පුස්තකාල කිහිපයකට පමණක් සීමා වී තිබුණි. විශේෂයෙන් ම නව එංගලන්තයේ පුස්තකාල බොහෝමයක එකල භාවිතයට ගෙන තිබුණේ Library of Congress වර්ගීකරණය යි. කෙසේ වෙතත් 20 වන සියවස උදාවනවාත් සමඟ කටර්ගේ මිය යාම හේතුවෙන් මෙම විස්තාරණීය පුස්තකාල වර්ගීකරණ ක්‍රමය ද අභාවයට පත් වී ඇත. මෙම වර්ගීකරණයෙන් දැනුම වර්ග කිරීම මෙසේ සඳහන් කර තිබුණි.

- ♦ A- General Works (Encyclopedias, Periodicals)
- ♦ B-D Philosophy, Physiology, Religion
- ♦ E,F,G - Biography, History, Geography and Travels
- ♦ H.J.K - Social Science, Law

ආදි වශයෙන් මෙම වර්ගීකරණ ක්‍රමය දශම අනුපිළිවෙලකට අනුව පොත් රාක්කවල ලේබල් කිරීමේ ක්‍රමවේදයක් වන අතර සමහර විෂයයන් සඳහා සංඛ්‍යාලේඛන ද භාවිත කර ඇති බව දැකිය හැකි ය.

- උදා : F 83 - US history
- G 83 - US Travel
- JU 83 - US Politics
- WP 83 - US Painting

ආදි වශයෙන් වර්ග අංක ගොඩනගා ඇති අතර මෙහි කැපිටල් අකුරු මගින් නගරය හඳුන්වයි. තව ද දෙවන පේලියේ කර්තෘගේ නමේ අකුරු සහ තෙවන පේලියේ භාෂාව සඳහන් කර ඇති අතර මෙම වර්ගීකරණය අද වැනි යුගයක දී ප්‍රායෝගික භාවිතයට ගැටලු මතුවිය හැකි ය. එසේ හෙයින් කටර් පුස්තකාල විද්‍යාඥයාත් සමඟ ඔහුගේ වර්ගීකරණ ක්‍රමයන් අභාවයට ගොස් ඇති බව පැවසිය හැකි ය. මෙහි දී අවසාන වශයෙන් වර්ගකාරකයින් වෙනුවෙන් ඉදිරිපත් කරන ලද “සුක්ෂම වන්න, සුක්ෂම වන්න වඩාත් සුක්ෂම නො වන්න” යන උපදේශය ද වඩාත් සුක්ෂම වන්න ලෙස තවත් පුස්තකාල වර්ගීකරණ විද්‍යාඥයෙකු වූ එස්. ආර්. රංගනාදන් මහතා විසින් වෙනස් කර තිබේ. (වීරසූරිය, 1998, පි. 48-58)

විශ්ව දශම වර්ගීකරණය (Universal Decimal Classification)

විශ්ව දශම වර්ගීකරණ ක්‍රමය නව නිර්මාණයක් නො වන අතර එය ඩිවි වර්ගීකරණය පදනම් කරගෙන වඩාත් මුඛ්‍යාශ්‍රිත වර්ගීකරණයක් බවට පත්කොට ඇති බව පෙනේ. මෙහි ආරම්භක සංස්කාරකවරු වන්නේ පෝල් ඕට්ලට් සහ හෙන්රි ලා ෆොන්ටේන් යන බෙල්ජියම් ජාතික විද්වතුන් දෙදෙනා ය. මෙහි දී ඩිවි වර්ගීකරණයේ ප්‍රධාන වර්ග පන්ති 10 පදනම් කර 1894 ප්‍රකාශිත එහි පස්වන සංස්කරණය උපයෝගී කර ගනිමින් විශ්ව දශම වර්ගීකරණයේ ආරම්භය සිදු වී ඇත. ක්‍රි.ව. 1904 - 1907 දක්වා කාලය තුළ මෙම වර්ගීකරණය විශ්ව දශම වර්ගීකරණය ලෙස ප්‍රකාශයට පත් කරන ලද්දේ FID (Federation Internationale de Documentation) හා BSI (British Standards Institute) යන ආයතන යි. මෙම සංස්කරණය ප්‍රංශ බසින් පළ කළ අතර පසුව ජර්මන් භාෂාවෙන් 1934 - 1951 කාලය තුළ ප්‍රකාශයට පත් වූ අතර එහි සිව්වන සංස්කරණය ප්‍රකාශයට පත් වී ඇත්තේ 1936 - 1939

දක්වා ඉංග්‍රීසි බසින්. මෙම සංස්කරණ දෙක පූර්ණ සංස්කරණ ලෙස හඳුන්වා තිබේ. මේ අනුව විශ්ව දශම වර්ගීකරණයේ ප්‍රථම, දෙවන සහ තෙවන සංකීර්ණ සංස්කරණ අනුපිළිවෙලින් 1948, 1957 හා 1961 දී ඉංග්‍රීසි බසින් පළ වී තිබේ. මෙම සංස්කරණයේ ප්‍රධාන කොටස් 03 කි.

- I හැඳින්වීම උපදෙස් හා සහායක වක්‍ර
- II උපලේඛනය (අනු සුවිස)
- III අනුක්‍රමණිකාව

යන ආකාරයට මෙම ග්‍රන්ථය වෙළුම් දෙකකින් සමන්විත වේ.

පළමු වෙළුමේ සංයුතිය

- 1. හැඳින්වීම උපදෙස් හා සහායක වක්‍ර කොටස්
- 2. ප්‍රධාන වර්ග පන්ති සහ උපලේඛනය

මෙහි දෙවන වෙළුම සම්පූර්ණයෙන් ම අනුක්‍රමණිකාව සඳහා වෙන්කර තිබේ. විශ්ව දශම වර්ගීකරණය 1992 දී ඉහත ආයතන දෙක හා තවත් ප්‍රධාන ප්‍රකාශකයන් හතර දෙනෙක් සමඟ සන්ධානගත වී මෙම වර්ගීකරණ ක්‍රමය

- I පූර්ණ සංස්කරණය
- II සංකීර්ණ සංස්කරණය
- III මධ්‍යම සංස්කරණය
- III ඒ ඒ විෂයයන් සඳහා විශේෂ සංස්කරණය වශයෙන් සකස් කර ඇත.

විශ්ව දශම වර්ගීකරණයේ අංක කිහිපයක් මෙසේ දැක්විය හැකි යි.

- 51 - Mathematics
- 53 - Physics
- 72 - Architecture

විශ්ව දශම වර්ගීකරණය (UDC) බිහිවීමට බලපා ඇති හේතු

- ♦ විද්‍යා හා තාක්ෂණ විෂය ක්ෂේත්‍රයේ දියුණුවක් ඇතිවීම.
- ♦ ඒ ඒ විෂයයන් සඳහා ප්‍රකාශයට පත්වන පොතපත බහුලවීම.
- ♦ සඟරා සාහිත්‍යයේ සීඝ්‍ර වර්ධනයක් ඇතිවීම.

- ♦ පොත් නො වන වෙනත් ද්‍රව්‍ය (සිතියම්, චිත්‍රපට, ශබ්ද තැටි, හා වර්තා, ශ්‍රව්‍ය දෘශ්‍ය මාධ්‍ය හා චිත්‍ර වැනි ඒවා වර්ග කිරීමේ අවශ්‍යතාව මතු වීම.
- ♦ පරිගණක පරිසරයන්ට ගැලපෙන වර්ගීකරණ පද්ධතියක අවශ්‍යතාව
- ♦ භාෂා ගැටලු හමුවේ පිළිතුරු සපයන යාන්ත්‍රික වර්ගීකරණ ක්‍රමයක අවශ්‍යතාව මතු වීම.
- ♦ ශක්තිමත් මුද්‍රාශ්‍රිත වර්ගීකරණයක අවශ්‍යතාව ඇතිවීම
- ♦ වඩා යහපත් විශ්ලේෂී සංස්ලේෂී වර්ගීකරණ ක්‍රමයක අවශ්‍යතාව පැන නැගීම

යනාදී හේතු වෙනුවෙන් විශ්ව දශම වර්ගීකරණ (UDC) ක්‍රමවේදය බිහි වී ඇති බව පෙනේ. ඒ ආකාරයෙන් මෙම UDC අංකන ක්‍රමය විද්‍යානුකූල ව සකසා ඇති බැවින් දෙනින් වර්ගීකරණයේ සංස්කරණ ඇනහිට තිබේ. තව ද මෙම වර්ගීකරණ අංක සහ විෂය අනුව සාර්ව හා සාමාන්‍ය තත්වයෙන් වෙන්කළ හැකි බැවින් මේ තුළ කිසියම් අපූර්වත්වයක් ද දැකිය හැකි යි.

විශ්ව දශම වර්ගීකරණයෙහි විශේෂ ලක්ෂණ කිහිපයක්

- ♦ වක්‍ර ප්‍රමාණය වැඩිබව
- ♦ වක්‍රවල ගුණාත්මක බව වැඩිවීම
- ♦ සාර්ථක අංකනයක් භාවිත වීම
- ♦ විෂයයන් දෙකක් හෝ එයට වැඩි ප්‍රමාණයක් එකට සම්බන්ධවීමේ අවස්ථා පෙන්වුම් කිරීමේ හැකියාව ඇත.

නිද :	I	Indian Newspapers	= (540) 070
		Newspapers in India	= 070 (540)
	II	Analytical Chemistry and Physics	= 543 + 53
		Physics and Analytical Chemistry	= 53 + 543

මේ ආකාරයෙන් විෂයයන් සම්බන්ධ කිරීමේ දී DDC හි සමහර ස්ථානවල දී පමණක් එය සිදුකළ හැකි වුවත් UDC හා Colon ක්‍රමවේදයන්හි දී ඉතා පහසුවෙන් එය සිදු කිරීමට හැකියාව පවතී.

විශ්ව දශම වර්ගීකරණයේ සැකස්ම

පොදු වර්ග පන්ති

0 - පොදු වර්ගය	5 - ගණිතය
1 - දර්ශනය	6 - ප්‍රායෝගික විද්‍යාව
2 - ආගම්	7 - කලාව
3 - සමාජීය විද්‍යා	8 - භාෂා, වාග් විද්‍යා, සාහිත්‍ය
4 -	9 - භූගෝලය, ඉතිහාසය

සහායක

I	පොදු සහායක
II	විශේෂ සහායක උප බෙදුම් -1/-9 කෙටි ඉරිමාලා .01/.09 නිත් බින්දුමාලා 0'/9' සංස්ලේෂක මාලා

පොදු සහායක

- පොදු සහායක සංකේත
- නිදහස් පොදු සහායක
- යැපුම් පොදු සහායක

පොදු සහායක සංකේත

I	+	සම්බන්ධීකාරක සහ එකතු කිරීම
II	:	ඥාතීන්වය
III	/	ව්‍යාජන කිරීම
IV	[ ]	උප කාණ්ඩ කිරීම
V	::	එකස්ථානගත කිරීම

නිදහස් පොදු සහායක : වක්‍ර සහ සංකේත

I	=	භාෂා
II	(0.....)	ලේඛන වර්ග
III	(1/9)	ස්ථාන
IV	(-.....)	ජන වර්ගය
V	"...."	කාලය
VI	+	සම්බන්ධීකාරක හා එකතු කිරීම
VII	/	ව්‍යාජන කිරීම

මෙලෙසින් විශ්ව දශම වර්ගීකරණයේ ඇති පොදු සහායක වක්‍ර සහ සංකේත විශේෂ සහායක උප බෙදුම් යනාදි සියල්ල ම විද්‍යානුකූල ව

යොදාගෙන ඇත්තේ ඕනෑම ග්‍රන්ථ නාමයක, විෂයයක එන්නා වූ ඉතාම සියුම් කොටස් විශ්ලේෂණය කොට හඳුනාගැනීමටත්, අනතුරුව ඒවා සංස්ලේෂණය කරමින් වඩාත් ම සුදුසු වර්ග අංකයක් ගොඩනැගීමට ය. අනෙකුත් සියලු ම වර්ගීකරණ ක්‍රමවලට වඩා මෙම ක්‍රමයේ වක්‍ර ඉදිරිපත් කර ඇති ආකාරය සහ එම වක්‍ර භාවිතය සංකීර්ණ බවක් දක්නට තිබුණ ද විද්‍යාව හා තාක්ෂණ ක්ෂේත්‍රයේ විෂයයන් වර්ගීකරණය පරිගණක පරිසරයකට ගැලපෙන වර්ගීකරණ ක්‍රමයක් සැකසීම යන සාධකය මෙම වර්ගීකරණ ක්‍රමවේදය ගොඩනැගීමෙහිලා පදනම් වී ඇති මූලික කරුණු ලෙස පෙන්වා දිය හැකි ය. එහෙත් UDC වර්ගීකරණ ක්‍රමය ලෝකයේ බොහෝමයක් රටවල එතරම් ජනප්‍රිය වී නොමැති බව දක්නට ඇත. මෙය ඩිවි වර්ගීකරණ ක්‍රමයට වඩා සංකීර්ණ වුව ද නිවැරදි අංකයට වර්ග කළ හැකි ය.

කොන්ග්‍රස් පුස්තකාල වර්ගීකරණ ක්‍රමය (LCCS)

1901 දී පමණ පුස්තකාලවල පොත් වර්ග කිරීමේ ක්‍රමයක් ලෙස කොන්ග්‍රස් පුස්තකාල වර්ගීකරණ ක්‍රමය (Library of Congress Classification System) ඇමෙරිකාවේ කොන්ග්‍රස් පුස්තකාලය පදනම් කරගෙන බිහි වී ඇත. විෂයයන් අනුව සියලු ම පොත් අනුපිළිවෙලට සැකසීම සිදු වේ. මෙහි දී එක් විෂයයක් හැඳින්වීම සඳහා ඉංග්‍රීසි අක්ෂර 01 ක් හෝ 02 ක් වශයෙන් භාවිත කෙරේ. එහෙත් ඩිවි වර්ගීකරණ ක්‍රමයේ දී අප භාවිත කරන්නේ අංක 001 - 900 දක්වා යි. එම ක්‍රමවේදය බහුල ව මහජන හා පාසල් පුස්තකාල භාවිත කළ ද කොන්ග්‍රස් පුස්තකාල වර්ගීකරණ ක්‍රමය ලෝකයේ විවිධ රටවල අධ්‍යාපනික පුස්තකාලවල බහුල ව භාවිත කර තිබේ.

විෂයයන් හැඳින්වීම සඳහා භාවිත කරන සංකේත අක්ෂර

- A - General Works
- B - Philosophy, Psychology, Religion
- C - History : Auxiliary Science
- D - History : General and Old world
- E - History : America and US General
- F - History : America and US Local
- J - Political Sciences
- K - Law

- L - Education
- M - Music
- N - Fine Arts

යන ආකාරයෙන් විවිධ විෂයයන් හැඳින්වීම සඳහා ඉංග්‍රීසි හෝඩියේ අක්ෂර භාවිත කර තිබුණත් I, O, X හා Y අක්ෂර භාවිත කර නො මැත. මෙහි දී ඕනෑම ග්‍රන්ථයකට ඇමතුම් අංකයක් (Call Number) දෙන අතර එය පොත් රාක්කයේ සඳහන් කරනු ලැබේ. මෙම අංකය කොටස් 03 කින් සමන්විත ය.

- I අක්ෂර එකක් හෝ දෙකකින් හඳුන්වන පුළුල් විෂය
- II සාමාන්‍ය හා උප බෙදුම් සහිත අංක
- III කතුවරයාගේ නම දැක්වෙන අකුරු සහ අංක

නිද : The New husbands and how to became one
 Family, Marriage - HQ
 Fathers, husbands - 756
 Dubrin (Author) - D76

ඒ අනුව LC ක්‍රමයට අනුව පොතේ නාරටියේ HQ756D76 යනුවෙන් සඳහන් කළ හැකි ය. මෙය අකාරාදී අනුපිළිවෙලින් රාක්කයේ තැබිය හැකි යි. 1904 දී මෙම වර්ගීකරණ ක්‍රමය ප්‍රකාශයට පත් වූ අතර එහි දී විශ්ව දැනුම ප්‍රධාන වශයෙන් වර්ග 20 කට පමණ බෙදා දක්වා ඇත.

විෂය වර්ගීකරණය (Subject Classification)

පුස්තකාලයේ දැනුම වර්ගීකරණය යටතේ ඉතිහාසයේ දී භාවිතයට ගෙන ඇති නවත් වර්ගීකරණ ක්‍රමයක් නම් විෂය වර්ගීකරණය යි. මෙම ක්‍රමවේදය සොයාගෙන ඇත්තේ James Duff Brown විසිනි. මොහු 1862 - 1914 දක්වා කාලය තුළ ජීවත් වී ඇත. මෙම ක්‍රමයට එකල එංගලන්තයේ දී නම් එතරම් පිළිගැනීමක් නො තිබුණි. එයට හේතුව වූයේ එය න්‍යායාත්මක හා ප්‍රායෝගික වශයෙන් ග්‍රන්ථ විද්‍යාත්මක වර්ගීකරණයට (Bibliographic Classification) සමානත්වයක් පෙන්වුම් කළ හෙයිනි. ඒ ආකාරයට 20 සියවස වනවිට මෙම වර්ගීකරණය පාදක කරගෙන ග්‍රන්ථ විඥාපනාත්මක වර්ගීකරණය බිහි වී ඇති බව පෙනේ. එහෙත් වර්ගීකරණය ඉතිහාසයේ දී පුස්තකාල

විශේෂයෙන් ම පොත් වර්ගීකරණය සඳහා විෂයයන්ට අනුව රාක්කගත කිරීම හේතුවෙන් මුල් කාලයේදී එනගින් ද උපයෝජක ප්‍රජාවටත්, පුස්තකාල කාර්ය මණ්ඩලය සඳහා පොත්පත් පරිහරණය කිරීමේ දී විශාල මෙහෙයක් සිදු වී තිබේ. මෙම වර්ගීකරණය සැකසීමේ දී **ක්වීන් බ්‍රවුන්** වශයෙන් එකල පුස්තකාල ක්ෂේත්‍රයේ විද්වතෙකු සහාය වී තිබීම හේතුවෙන් මෙය ක්වීන් බ්‍රවුන් වර්ගීකරණය ලෙස ද හඳුන්වා ඇත.

දෙතින් වර්ගීකරණය (Colon Classification)

පුස්තකාල හා තොරතුරු මධ්‍යස්ථානවල පොත්පත් හෙවත් දැනුම වර්ගීකරණයේ ඉතිහාසය දෙස විමසිල්ලෙන් බලනවිට වඩාත් සැලකිලිමත් විය යුතු හා විශේෂත්වයක් ගන්නා තවත් වැදගත් වර්ගීකරණයක් ලෙස දෙතින් වර්ගීකරණ ක්‍රමය හඳුන්වා දිය හැකි යි. මෙහි නිර්මාතෘ වනුයේ ඉන්දියාවේ බැංගලෝරයේ විසූ එස්. ආර්. රංගනාදන් මහතා ය. මොහු විසින් මෙම වර්ගීකරණ ක්‍රමය 1933 දී ආරම්භ කර ඇති අතර මෙහි දී වර්ග අංක ගොඩනැගීම උදෙසා මට්ටම් තුනක් උපයෝගී කරගෙන තිබේ. ඒ

- අදහස් (Ideas)
- වාග් (Verble)
- අංකන (Notational) වශයෙනි.

එසේ ම මෙම වර්ගීකරණයට පදනම් වී ඇත්තේ මූලික ප්‍රවර්ගයන් වේ. ඒ අනුව ලෝකයේ බිහි වී ඇති පළමු විද්‍යාත්මක වර්ගීකරණ ක්‍රමය ලෙස දෙතින් වර්ගීකරණ ක්‍රමය පෙන්වා දිය හැකි ය. එහි විශේෂත්වය සම්පූර්ණ වශයෙන් ම මුඩාශ්‍රිත වූ වර්ගීකරණ රටාවක් පවතී. ඒ සඳහා විෂයයන් හා දැනුම (Knowledge) සංවිධානය කිරීම සඳහා පංචමූල ප්‍රවර්ග භාවිත කර ඇත. එය P, M, E, S, T, වශයෙන් අර්ථ දැක්වෙන අතර ම ඒවා විෂයාංශ (Facets) යනුවෙන් ද හැඳින් වේ.

- P - පෞද්ගලිකත්වය (Personality)
- M - ද්‍රව්‍ය (Matter)
- E - ශක්තිය (Energy)
- T - කාලය (Time)

එස්. ආර්. රංගනාදන් විසින් විශ්වයේ පවත්නා සියලු දැනුම ඉහත පංචමූල පුවර්ගයන්ට අනුව වෙන්කොට පුස්තකාලවල පොත්පත් සංවිධානය කිරීම සුදුසු බව පෙන්වා තිබේ. මෙහි දී “ද්‍රව්‍ය” ගත් විට පොදුවේ සියලු ම ද්‍රව්‍ය එයට එක් කළ හැකි ය.

නිද : gem, soil, newspapers, books ආදී වශයෙනි. මේ ආකාරයෙන් මූලික වර්ගීකරණයකට යටත්ව පොදුවේ ඕනෑම ක්‍රමයකට ආදේශ කිරීමේ සුවිශේෂිත හැකියාවක් දෙතින් වර්ගීකරණ ක්‍රමයට ඇති බව කිව හැකි ය. එබැවින් මෙම ක්‍රමය ඇරිස්ටෝටල් හා එම්මානුවෙල් කාන්ට්ගේ සංකල්පීය අදහස්වලින් ද පෝෂණය වී ඇති බවට සොයාගෙන ඇත. මෙනයින් බලන විට මතු කී වර්ගීකරණ ක්‍රමයට වඩා මෙය පිළිගත හැකි විද්‍යාත්මක පදනමකින් හා ගණිතමය ප්‍රවේශයකින් ද යුක්ත වේ. (වීරසූරිය, 1998, පි. 48-58)

නිද :	I	කාලය (Time)			
		1 M	1800	-	1899 දක්වා
		1 N	1900	-	1999 දක්වා
		1 P	2000	-	2999 දක්වා
	II	භෞතික විද්‍යාව (Physics)			
		C	= Physics		
		C1	= Fundamentals		
		C2	= Properties of matter		
		C3	= Sound		
		C4	= Heat		
		C5	= Light		

Cataloguing of manuscripts in University Libraries in Sri Lanka - 1984

P———— M ————— E ————— S ————— T

ඉහත ග්‍රන්ථය වර්ග කිරීමේ දී

E3———— M2———— P1 ————— 4 ————— T5

1	2	3	4	5
	234;	12:55.4498	'N84	

මේ ආකාරයෙන් දෙතින් වර්ගීකරණ ක්‍රමයෙන් අංක ගොඩනැංවිය හැකි වේ. කෙසේ වෙතත් මෙම ක්‍රමයේ දී ස්වාභාවික විද්‍යා, මානව විද්‍යා හා සමාජ විද්‍යා වශයෙන් ප්‍රධාන විෂය දහරා 03 ක් යටතේ ගොනු කොට ඇති නමුත් මෙම ක්‍රමය බොහෝමයක් පුස්තකාලවල භාවිතයෙන් ඇත් වී තිබේ.

ග්‍රන්ථ විද්‍යාත්මක වර්ගීකරණය (Bibliographic Classification)

මෙය BC වර්ගීකරණය ලෙස ද කෙටියෙන් හඳුන්වන අතර එය 1935 වර්ෂයේ දී **Henry Evelyn Bliss** විසින් සොයාගෙන ඇති බව සඳහන් වේ. ග්‍රන්ථ විද්‍යාත්මක වර්ගීකරණය 1940 - 1953 දක්වා සම්පූර්ණ වෙලුම් හතරකින් පළකර ඇති අතර ඇමරිකාව, බ්‍රිතාන්‍ය හා පොදු රාජ්‍ය මණ්ඩලයීය රටවල පුස්තකාල හා තොරතුරු මධ්‍යස්ථාන කිහිපයක පමණක් භාවිත කර ඇති බවට තොරතුරු හමු වේ.

මෙහි දෙවන සංස්කරණය BC-2 ලෙස 1967 දී The Bliss Classification Association (BCA) විසින් ප්‍රකාශයට පත්කර තිබේ. මෙම වර්ගීකරණයේ ප්‍රධාන පන්ති හා උප පන්ති සම්පූර්ණයෙන් ම මුඩාශ්‍රිත වේ. එහෙත් රංගනාදන්ගේ දෙතින් වර්ගීකරණයට කිසියම් සමතත්වයක් දක්වන ග්‍රන්ථ විද්‍යාත්මක වර්ගීකරණ ක්‍රමය සපුරාම කෘත්‍රීමය වේ. විෂයයන් හැඳින්වීම සඳහා ඉංග්‍රීසි භාෂාවේ ප්‍රධාන අක්ෂර A - Z දක්වා සහ අරාබි ඉලක්කම් 1- 9 දක්වා භාවිත කර ඇත.

- නිද : P - Religion
- PF - Religions Systems
- PFR - Missionary Work
- PFRS - Overseas Missionary work

එහෙත් මෙම වර්ගීකරණ ක්‍රමය දෙතින් වර්ගීකරණය මෙන් සාර්ථක නො වූයේ භාවිතයේ පවත්නා ගැටලු සහගත තත්වය හේතුවෙනි. කෙසේ නමුත් මෙහි දී අංකනය හා අක්ෂර භාවිතය දෙතින් වර්ගීකරණයට වඩා නම්‍යශීලී වී තිබේ.

යන ආකාරයෙන් පුස්තකාලවල දැනුම වර්ගීකරණ ඉතිහාසයේ එහි ඓතිහාසික පදනම හා ව්‍යාප්තිය දෙස බැලීමේ දී වඩාත් වැදගත් වූ අදහස්

ඉදිරිපත් කළ විද්වතුන් අතරට මෙල්විල් ඩිවි සමඟ ඉහත කී අය පමණක් නොව පහත සඳහන් විද්වතුන් ද වැදගත් වූ අදහස් ඉදිරිපත් කළ අය වශයෙන් හඳුන්වා දිය හැකි ය.

- රිචඩ්සන් - වර්ගීකරණය පිළිබඳ නීති ගැන අදහස් දක්වා තිබේ.
- හල්මේ - වර්ගීකරණයේ මූලධර්ම පිළිබඳ ව සාකච්ඡා කර ඇත.
- සේයර්ස් - වර්ගීකරණයේ දී සිද්ධාන්ත ගොඩනැගීම හා පවත්වාගෙන යාම සම්බන්ධයෙන් කටයුතු කර තිබේ.
- බ්ලිස් - වර්ගීකරණ ප්‍රතිපත්ති සම්බන්ධයෙන් අදහස් ඉදිරිපත් කර තිබේ.
- රංගනාදන් - මොහු ප්‍රකාශ කර ඇත්තේ ප්‍රතිපත්ති පමණක් ප්‍රමාණවත් නො වන අතර නීති හා ක්‍රමවේදයන් හා න්‍යායන් ද වැදගත් වන බව යි.

කෙසේ වුව ද පුස්තකාලවල දැනුම වර්ගීකරණ ක්‍රමවේදයක ප්‍රතිපත්ති සැකසීමේ දී ඉහත සඳහන් කළ වර්ගීකරණ ක්‍රමවේදයන්ට අනුව අප විසින් අවධානය යොමුකළ යුතු සාධක මෙසේ ඉදිරිපත් කළ හැකි ය.

- ◆ පුස්තකාල වර්ගය
- ◆ පුස්තකාලයක ඇති විවිධ දෙපාර්තමේන්තු හා අංශ
- ◆ විවිධ එකතු, එකතුවේ ස්වභාවයන් හා ලේඛන ද්‍රව්‍යයන්හි භෞතික ස්වරූප
- ◆ උපයෝජකයන් වර්ග
- ◆ පුස්තකාලයේ පවත්වාගෙන යන තොරතුරු සේවාවන්
- ◆ වෘත්තීය කාර්ය මණ්ඩලය පිළිබඳ සැලකිලිමත්වීම
- ◆ වෙන්කර ඇති මූල්‍ය ප්‍රතිපාදන

දැනට ලෝකයේ බිහි වී ඇති ප්‍රධාන පුස්තකාලවල දැනුම වර්ගීකරණ ක්‍රමවේදයන් දෙස බැලීමේ දී ඒ සෑම ක්‍රමවේදයක ම දැකිය හැකි පොදු ලක්ෂණ කිහිපයක් මෙසේ පෙන්වා දිය හැකි යි.

I	උපලේඛන	-	Schedule
II	වර්ග පංති	-	Array of Classes
III	අංකනය	-	Notation
IV	පොදු වර්ගය	-	Generalia Class
V	රූපණ බෙදුම්	-	Form Division
VI	ස්මෘති සහායක	-	Mnemonics
VII	සහායක වක්‍ර	-	Auxiliary Tables
VIII	අනුක්‍රමණිකාව	-	Index

පුස්තකාලවල දැනුම වර්ගීකරණයේ ඓතිහාසික පදනම සැකෙවින් මේ අයුරින් දැක් වුව ද මෙයට සමගාමී ව විවිධ වර්ගීකරණ ක්‍රමවේදයන් පැවති බවට ද සාධක මේ තුළින් ගම්‍ය වේ. එහෙත් ලෝකයේ පවත්නා විවිධ පුස්තකාල හා තොරතුරු මධ්‍යස්ථානවල බහුල ව භාවිතයෙන් සිටි දශම වර්ගීකරණ ක්‍රමය තාමත් නො නැවතී ඉදිරියටම යාමට හේතුව වී ඇත්තේ එය තොරතුරු තාක්ෂණයත් සමඟ කාලීන ව අනුගත ව පවත්නා හෙයිනි. ඉදිරියේ දී පුස්තකාලවල වර්ගීකරණයේ දී විෂය අංක සෙවීම දී යාන්ත්‍රික වර්ගීකරණය (Machine Classification) සඳහා නිපුණ පද්ධති (Expert Systems) දැනුම මූල පද්ධති (Knowledge Based Systems) මාර්ස් පට හා සයිබර් (Cyber Dewey) සිටි ආදිය දැනටමත් බිහි වී තිබීමෙන් අනාගත පුස්තකාල වෘත්තිකයින්ට දැනුම වර්ගීකරණ (Knowledge Classification) විෂය ඉතාමත් සරල වනු නො අනුමාන ය.

ආශ්‍රිත ග්‍රන්ථ

තිලකබන්දු, එච්. (1986), සිටි වර්ගීකරණය ස්වයං නිර්මාණයක් ද?, පුස්තකාල ප්‍රවෘත්ති, 07(1/2), 25-27, කොළඹ, ශ්‍රී ලංකා ජාතික පුස්තකාලය

පද්මසිරි, ජී. ආර්. (2006), පුස්තකාල වර්ගීකරණය, ඒකල, කර්තෘ

ලංකාගේ, ජයසිරි (1988), විෂය මුඛ විශ්ලේෂණය හා මුඛාශ්‍රිත වර්ගීකරණය, Sri Lanka Library Review (New Seris), Vol.4 (1-2), 11-17, Colombo, Sri Lanka Library Association

විද්‍යානපතිරණ, පී. (1992), සිව් දශම වර්ගීකරණයේ 20 වන සංස්කරණය හා කාලිනත්වය රැකගැනීම, පුස්තකාල ප්‍රවෘත්ති, 13 (04), 07-10, කොළඹ, ශ්‍රී ලංකා ජාතික පුස්තකාලය

වීරසූරිය, ඩබ්ලිව්. ඒ. (1998), වර්ගීකරණයේ ද්විගුණාත්මක න්‍යාය හා භාවිතය, Sri Lanka Library Review, 12(01), 48-58, Colombo, Sri Lanka Library Association

හෙට්ටිආරච්චි, නිමල් (2001), වර්ගීකරණය සඳහා පරිගණක භාවිතය, පුස්තකාල ප්‍රවෘත්ති, 22 (02) 22-20, කොළඹ, ශ්‍රී ලංකා ජාතික පුස්තකාලය

Harrod's Librarian's Glosary and Reference Book (2002);Aldershot, Gower Publishing Limited

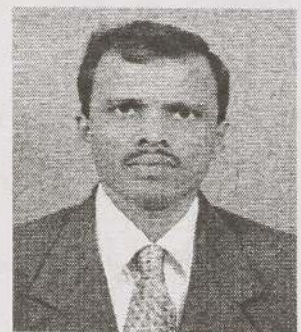
History of library classification/ LC Classification Scheme, <http://www.google.com>, 24.02.2014

Weerasuriya, W.A. (1993), The colon first Scientific concept based Scheme : An evolutionary approach to catagories, Sri Lanka Library Review, 8(01), 01-13, Colombo, Sri Lanka Library Association

Weerasuriya, W.A.(1996), Self-Perpetuating Classification and enumerative classification two different aspect: Comparative survey, Sri Lanka Library Review, 10(1/2), 40-46, Colombo, Sri Lanka Library Association

විජය ප්‍රේමදර්ශන

සාමාන්‍ය ශාස්ත්‍රවේදී උපාධිය, ශ්‍රී ජයවර්ධනපුර විශ්වවිද්‍යාලය, සිංහල භාෂාව හා සාහිත්‍ය අධ්‍යයනය පිළිබඳ ශාස්ත්‍රපති උපාධිය, බෞද්ධ හා පාලි විශ්වවිද්‍යාලය, පුස්තකාල හා විද්‍යාපන විද්‍යා විෂය පිළිබඳ සමාජීය විද්‍යාපති (දෑ අවුරුදු) උපාධිය, කැලණිය විශ්වවිද්‍යාලය, සහකාර අධ්‍යක්ෂ, ජාතික පුස්තකාල හා ප්‍රලේඛන සේවා මණ්ඩලය

National Social Media Regulations for Information Service Providers

Ruwan Gamage

Abstract

Representation of libraries in social media such as Facebook is increasing. These institutional pages are sometimes considered as official. Yet most of them are maintained by individual employees. Some of these pages are created and maintained by employees recruited for that purpose. However, most of the social media pages are managed by self-motivated individuals. This paper argues that such representation in social media by libraries must be controlled by a set of regulations. The article proposes ten such regulations based on similar regulations as put forward by the Australian National Library in 2013. Activation of such regulations may lessen negative impacts of using social media by libraries, while protecting the rights and interests of employees engaged in creation of posts.

Keywords: *Social media, Facebook, Social media regulations*

---

1. Introduction

Smart phones and tablets are increasingly kissing fingers of both young and old. These devices warrant easy entrance to the world of social media sometime knowingly but mostly sans realisation. Not only individuals, but also organisations tend to represent themselves in social media. Libraries are no exception. For example, maintaining an 'official' Facebook page for the library is a common trend. Unlike in the past where content creators were disjunct from library staff, today it is usually library employees who create content in social media shop fronts. It is not the next version of email or even publicity brochure, in which you can deliver the same content in a new wrapper (MOAC Staff, 2011). It is different; partly official, and partly private. For this reason, the employee 'posts' cannot be checked and approved by a superior before publishing.

In this context, social media representation by libraries is a double edged sword. On one hand, it's considered an opportunity for the promotion, development and delivery of services even though the real use is still questionable (Arnaboldi, Guazzini, & Passarella, 2013; Gerolimos, 2011). On the other hand, there is much concern on the quality, quantity and appropriateness of the actions performed or information presented, which could do harm to an organization or individuals as well.

As a result, there is an urgent need to formulate national social media regulations applicable for information creation and distribution. It is also expected that, a set of regulations would protect those who voluntarily spend their time and energy to the upliftment of the library concerned. If both parties are protected, the 'painted fear' of managing bodies and individuals on social media could be washed off.

This paper proposes some guidelines for establishing a nationwide social media policy, regulation or a strategy for action. Although the discussion is limited to the use of social media 'by library employees for official purposes', these can readily be applied in other contexts too.

2. Representing an office in social media – is it 'my car, my petrol'!

Unarguably, those who are on social media for a good share of the day; the *Net Generation*¹, can be encouraged to use the medium for expediting the process of achieving organisational goals. They are fascinated with communicating online; through social media, professional networking sites, blogs, online news sites and personal web sites. Posting on social media could solely be private. Still, it doesn't mean that the person who uses his or her off hours to think and write, and own money to log into the Web can post whatever he or she desires. Especially, when individuals who represent organisations

on social media need to use good judgment about what material appears online, and in what extent. After all, it's the image of the organisation which is built, skewed or collapsed.

Even social media sites advocate behaving responsibly in their very clear, but hardly read 'terms and regulations'. For example, an official Facebook page can be created only by a living individual appointed by the organisation (Facebook, 2014a)². However, all individuals must be adhered to the interests of the organisation for which they create the 'official' page, regulations implied, and the community standards (Facebook, 2014b). Although surveying terms and regulations of all social media sites is out of scope here, the above can act as the 'signpost' of the discussion.

3. Current state of affairs – Give a 'like' for friendship...

Globally, the applications are much more diverse, and extensive. For example, the Australian National Library publicly uses Twitter, Facebook, Blogs, Flickr, YouTube, Google+, Slideshare, and Prezi for activities such as broadcasting news, promoting events, services and monitoring and responding to feedback and enquiries (National Library of Australia, 2013). In no time, when the Millennials³ get into top posts in libraries, the trend of using social media for official library activities could rise exponentially. Even if an organisation wants to keep it away from social media to minimise risks, it is not possible, because the organisation can't prevent others from talking about it (MOAC Staff, 2011).

In Sri Lanka, only a few libraries have initiated social media representations so far (Amarakoon, 2014; Gamage, 2012). Many such applications are Facebook pages used for promotion of work, and networking members. Some have started using online chat platforms for 'Ask a Librarian' service, but is rarely operational due to lack of staff.

In Sri Lanka, the current practice is one employee taking over the responsibility of updating content in social media. However, when the libraries are large, even employees of individual sections may post their own content into social media.

4. Problems – Return fame to us, retain blame with you!

One conflict in operating a library social media page without having prior consent of the librarian has been reported in Sri Lanka (Amarakoon, 2014). In addition, even non-employees can pretend to be official representatives of organisations, with insincere agendas. Once an individual has done a mistake due to lack of guidelines, the case may end up in courts and the decision may be given in favour of the organisation.

Whatever the cause is, damage 'occurred' is considered a damage 'done'! The organisations (in this case libraries and information centres) and individuals can be protected if there are written regulations and guidelines.

5. Proposals – Be active, stay protected...

In preparation of these recommendations, the author has coupled his observations with the Social Media Strategy formulated by the National Library of Australia (2013). These recommendations are equally applicable to the social media representative (SMR) and the represented library (RL).

1) Abiding to the legal and policy framework

- a) Make sure that by posting content or acting otherwise does not breach the government policy frameworks. Strictly adhering to the codes, policies and terms of the government, the parent organisation and the library will immune the employee from much of the harmful repercussions.

- b) In this context, it is important to be aware of the country's legal system, specially the intellectual property law, and laws related to privacy and defamation.
- c) Licences, and copyright notices should be displayed in the content.

2) Ensuring the official responsibility

- a) Do not publicly agree on commitments that cannot (or not sure about being able to) be fulfilled.
- b) SMR should get the covering approval for regular updates of day- to-day content.
- c) If the content to be posted is questionable, the SMR should immediately seek approval of the head of the section or librarian.
- d) The SMR should in no condition insult or criticise the management, another section of the library, a colleague or any other individual.
- e) Do not use the official social media site for personal or political gain, or for conducting private business.
- f) The action of representing social media should not interrupt the regular activities of the employee concerned.
- g) Employees not recognised as SMRs can still continue to maintain their social media sites, and identify themselves as employees of respective libraries. However, they must not display the library logo or any other visual or verbal clue to indicate that they represent the library.

3) Satisfying social responsibility

- a) Do not post sexual, violent, extremist, and racially inclined content. If such material must be posted (eg: for educational purposes), prior approval of the librarian must be obtained.

- b) The language used should not be discriminatory, defamatory, abusive or inappropriate. Where resources are available, it is advisable to maintain different social media representations for all official languages of the country.
- c) Before re-publishing content born in house or externally, examine the confidentiality (if applicable), accuracy, currency.

4) Managing social media

- a) Appoint an SMR (or a group) and inform other staff members that he/she has been appointed.
- b) SMRs should be higher ranking officers who understands the organisational and social responsibility.
- c) Publish the 'official link/s' on the organisation Web site.
- d) Select the best social media tool/s to suit your organisational goal in adopting social media.
- e) Review the official social media sites of your library in regular intervals.

6. Record keeping – This is what I did and I'm not responsible to that!

There should be an official record of all posts appearing in the library approved social media. This could be made possible with print, digital or other mode which is considered appropriate by the management of the library.

7. Incompliance to regulations – Okay, I admit that it was wrong...

Employees who participate in online communication deemed not to be in the best interest of the library will be subject to disciplinary action. Also, the professional organisation - the individual is a member of - can be informed in writing.

The library will remove, or request the employee to remove any material where there is a breach of the policy and regulations.

8. Conclusion & recommendations

A general social media regulation can be an appropriate step towards making use of social media official, while maintaining protection to the library and the employees. The National Library can take the initiative of drawing the regulations. Other libraries can use the regulations as is, or amend as required by the respective organisations.

References

- Amarakoon, L. R. (2014), Explorative Study on Low Usage of Social Media by Main University Libraries in Sri Lanka: with Special Reference to Facebook (Postgraduate Dissertation). National Institute of Library and Information Sciences (NILIS), University of Colombo, Colombo.
- Arnaboldi, V., Guazzini, A. & Passarella, A. (2013), Egocentric online social networks: Analysis of key features and prediction of tie strength in Facebook. *Computer Communications*, 36(10), 1130–1144.
- Facebook. (2014a, July 14), Facebook Pages Terms. Retrieved October 10, 2014, from https://www.facebook.com/page_guidelines.php
- Facebook. (2014b, August), How are Pages different from personal profiles? | Facebook Help Centre. Retrieved October 10, 2014, from <https://www.facebook.com/help/217671661585622>
- Gamage, R. (2012), Using Facebook for Library Marketing. Presented at the 3rd LIS Research Symposium, Kelaniya: Department of Library and Information Science, University of Kelaniya.
- Gerolimos, M. (2011), Academic libraries on Facebook: An analysis of users' comments. *D-Lib Magazine*, 17(11), 4.

MOAC (Microsoft Official Academic Course) Staff. (2011), Auditing Social Media/ : A Governance and Risk Guide. Hoboken, NJ, USA: John Wiley & Sons. Retrieved from <http://site.ebrary.com/lib/britishcouncilonline/docDetail.action?docID=10452944>

Social media strategy 2013-2014 | National Library of Australia. (2013, March). Retrieved October 10, 2014, from <http://www.nla.gov.au/policy-and-planning/social-media-strategy-2013>

(Footnotes)

- ¹ A non-age-bound term loosely used to represent those who are often 'addicted to' the Web and social media.
- ² Organisations cannot legally create Facebook profiles, and thus are not entitled to create a page by the organization (profile) name.
- ³ Also known as the Millennial Generation or Generation Y, are the demographic cohort following Generation X. Although widely vary, often recognised as those who were born in early 1980s to the early 2000s.

Dr. Ruwan Gamage

BSc from Faculty of Science, University of Colombo, Masters in Library & Information Science (MLS), University of Colombo, PhD from School of Information Management, Wuhan University, China, Senior Lecturer, National Institute of Library and Information Science (NILIS), University of Colombo.

யாழ்ப்பாணப்பல்கலைக்கழக சமூக விஞ்ஞானத்துறைசார் பட்டதாரி மாணவர்களின் நூலகப்பயன்பாடு - ஓர் ஆய்வு

நவந்தகிருஷ்ணன், சு மகிரன், சு

ஆய்வுச்சுருக்கம்

[பல்கலைக்கழக நூலகங்கள் தமது நூலக சேவைகளை மேம்படுத்துவதற்கு வாசகர் பயன்பாடு தொடர்பான ஆய்வுகள் பேருதவி புரிகின்றன. யாழ்ப்பாணப் பல்கலைக்கழக சமூக விஞ்ஞானத்துறைசார் பட்டதாரி மாணவர்களின் நூலகப் பயன்பாட்டின் பல்வேறு அம்சங்களை மதிப்பிடுதலை நோக்கமாகக் கொண்ட இவ்வாய்வில் மதிப்பீட்டு விவரண ஆய்வுமுறை பயன்படுத்தப்பட்டுள்ளது. ஆய்வினூடாக யாழ்ப்பாணப் பல்கலைக்கழக நூலகமே வாசகர்களின் முதன்மை நூலகத் தெரிவாகவும், ஆய்வுக்கான தகவல் தேடலே அவர்களின் நூலக வருகைக்கான பிரதான நோக்கமாகவும் இனங்காணப்பட்டுள்ளது. அதிகளவு வாசகர்கள் நூலகத்தில் செலவிடும் நேரஅளவு சுமார் ஒரிரு மணித்தியாலங்களாகவே உள்ளதுடன் அதிக பயன்பாட்டிற்குரிய பிரிவாக பருவஇதழ்ப் பிரிவு இனங்காணப்பட்டுள்ளது. நூலகப் பயன்பாட்டின் உச்ச நேரங்களாக காலை 10 மணி தொடக்கம் 12 மணிவரையிலான காலப்பகுதி காணப்படுவதுடன் அலுவலர்களிடம் வினவுவதனூடாக தகவல் தேவையைப் பூர்த்தி செய்து கொள்ளலே அதிகமான வாசகர்களின் முதன்மையான தகவல்வளத் தேடல் வழிமுறையாக இனங்காணப்பட்டுள்ளது. நூலகப்பயன்பாட்டினை அதிகரிப்பதற்கு ஏற்ற வகையில் திருப்திகரமான வாசகர் கல்வி முதலிய பல வழிமுறைகளை இவ்வாய்வானது விதப்புரை செய்கின்றது]

திறவுச்சொற்கள்:

தகவலறிவு, வாசகர் கல்வி, நூலகப் பயன்பாடு, பல்கலைக்கழகநூலகங்கள்

அறிமுகம்

இன்றைய வளர்ச்சி அடைந்து வருகின்ற தகவல் யுகத்தில் தகவல்தேவை என்பது இன்றியமையாத ஒன்றாகக் காணப்படுகின்றது. தகவல் சேவையினை வழங்கும் நிறுவனங்களாக நூலகங்கள் காணப்படுகின்றன. ஆரம்ப காலத்தில் நூல் நிலையங்கள் பெற்றிருந்த முக்கியத்துவங்களை விட இன்று அவை பன்மடங்கு முக்கியத்துவம் உடையவையாகக் காணப்படுகின்றன. மனிதனின் அறிவினைத் தேடும்

செயற்பாடானது நூலகப் பயன்பாட்டிற்கு வழியமைத்ததுடன் நவீன காலத்தின் இலத்திரனியல் நூலகம் வரையான அதன் வளர்ச்சி நிலை வாசகர் பயன்பாட்டினை மையப்படுத்தி வருவதையும் அவதானிக்க முடிகிறது. உலகிலுள்ள அனைத்து நாடுகளிலும் உள்ள பல்கலைக்கழகங்கள் மிகப் பெரிய நூல் நிலையங்களைக் கொண்டுள்ளன. பல்கலைக்கழக நூல் நிலையங்கள் கல்வி வளர்ச்சிக்குப் பெரும் தொண்டு புரிகின்றன.

திருப்திகரமான பயனர் கல்வி இருபதாம் நூற்றாண்டின் முக்கியத்துவம் பெற்ற கருத்து நிலையாக கருதப்படுகிறது. நூலகங்கள், ஆவணக் காப்பகங்கள், தகவல் நிறுவனங்கள் போன்ற எந்தவொரு தகவல் முறைமையினதும் பாவனையாளருக்கு அத்தகவல் முறைமை கொண்டிருக்கும் தகவல் வளங்களின் உச்சப் பயன்பாட்டை பெறும் வழிவகைகள் தொடர்பாக அறிவை வழங்குதலே பயனர்கல்வி எனப்படுகின்றது Arulanantham S (2010).

பல்கலைக்கழக நூலகங்கள்

ஒரு பல்கலைக்கழக நிர்வாகத்தின் கீழ் இயங்குகின்ற, பல்கலைக்கழக மாணவர்களினதும், கல்விசார் அலுவலர்களினதும் தகவல் தேவையை பூர்த்தி செய்வதற்கென பல்கலைக்கழகத்தினால் உருவாக்கப்பட்டு, பராமரிக்கப்படுகின்ற நூலகம் பல்கலைக்கழக நூலகம் எனப்படுகின்றது. பல்கலைக்கழகக் கல்வியின் உயிர்நாடியாக விளங்குகின்ற மாணவர்கள், விரிவுரையாளர்கள், ஆய்வாளர்கள் போன்றோர்க்கு சேவை வழங்குவது பல்கலைக்கழக நூலகமாகும். பிரித்தானிய பல்கலைக்கழக மானியக்குழுவின் 1921ம் ஆண்டு அறிக்கை ஒரு பல்கலைக்கழகத்தின் சிறப்பும் திறமையும் அதன் மத்திய உறுப்பான நூலக சேவையைக் கொண்டே மதிப்பிடப்படுகின்றது' என கூறுவதிலிருந்தே பல்கலைக்கழக நூலகத்தின் முக்கியத்துவம் உணரப்படலாம்.

தேசிய நூலகங்களைப் போன்றே பல்கலைக்கழக நூலகங்களும் சமுதாயத்தில் முக்கியமானவையாகக் கருதப்படுகின்றன. உலகிலுள்ள அனைத்து நாடுகளிலும் உள்ள பல்கலைக்கழகங்கள் மிகப் பெரிய

நூல் நிலையங்களைக் கொண்டுள்ளன. பல்கலைக்கழக நூல் நிலையங்கள் கல்வி வளர்ச்சிக்குப் பெரும் தொண்டு புரிகின்றன. ஆர்வார்டுப் பல்கலைக்கழக நூலகம் ஆக்சுபோட்டில் உள்ள பாடலியன் நூலகம் ஆகிய நூலகங்கள் மிகப் பெரிய பல்கலைக்கழக நூலகங்களாகும். எல்லாப் பல்கலைக்கழக நூலகங்களும் கல்வி வளர்ச்சியில் பெரும் பங்கு வகிக்கின்றன. இலங்கையில் மொத்தம் 15 பல்கலைக்கழக நூலகங்கள் உள்ளன. வடமாகாணத்தின் ஒரேயொரு பல்கலைக்கழகம் என்ற வகையில் யாழ்ப்பாணப் பல்கலைக்கழக நூலகத்திற்கு தனிச்சிறப்பு உண்டு.

யாழ்ப்பாணப் பல்கலைக்கழக நூலகம்

யாழ்ப்பாணப் பல்கலைக்கழகத்தின் இலக்கினை அடைவதற்கு முதுகெலும்பாக விளங்குவது பல்கலைக்கழக நூலகமாகும். 1974ம் ஆண்டு பல்கலைக்கழக வளாகமாக ஆரம்பிக்கப்பட்டு 1978இல் பல்கலைக்கழகமாக இயங்கத் தொடங்கிய இப்பல்கலைக்கழகத்தின் நூலகமானது யாழ்ப்பாணக் கல்லூரியினால் வழங்கப்பட்ட ஒரு தொகை நூல்களை மையமாகக் கொண்டு ஆரம்பிக்கப்பட்டு தற்சமயம் கிட்டத்தட்ட இரண்டு இலட்சத்துக்கு மேற்பட்ட நூல்களையும் இருநூறுக்கும் மேற்பட்ட சஞ்சிகைகளையும் கணிசமானளவு இலத்திரனியல் வளங்களையும் கொண்ட முழுமையான ஒரு நூலகமாக இயங்குகின்றது.

மாணவர் மட்டத்தில் அறிவை ஆழப் பதிய வைத்தல், பல்கலைக்கழக கற்பித்தற் சமூகத்தின் தொழில்சார் விருத்திக்கு உதவுதல், சமூக மட்டத்தில் கலாசாரத்தைப் பாதுகாத்தல் ஆகியவற்றை தனது பணியிலக்காகக் கொண்டுள்ள இந்நூலகமானது பட்டப்பின்படிப்பு மாணவர்கள், விரிவுரையாளர்கள், ஊழியர்கள், பட்டப்படிப்பு மாணவர்கள் போன்றோரின் தேவைகளைப் பூர்த்தி செய்கின்ற ஒரு ஆராய்ச்சி நூலகமாகும். எனவே வாசகர்களின் தகவல் தேவையைப் பூர்த்தி செய்வதில் பெரும் பங்காற்றுவது இதன் பிரதான பணியாகக் காணப்படுகின்றது. இது மட்டுப்படுத்தப்பட்ட வாசகர்களுக்கு சேவையாற்றுகின்ற அமைப்பாகும். அதாவது பட்டப்பின்படிப்பு

மாணவர்கள், விரிவுரையாளர்கள், ஊழியர்கள், பட்டப்படிப்பு மாணவர்கள் போன்றோரின் தேவைகளைப் பூர்த்தி செய்கின்ற ஒரு ஆராய்ச்சி நூலகமாகும்.

யாழ்ப்பாணப் பல்கலைக்கழகத்தின் நூலகமானது விஞ்ஞான பீடம், கலைப்பீடம், முகாமைத்துவ வணிக பீடம் என்பவற்றின் மத்தியில் அமைந்து அனைத்துப்பீட மாணவர்களையும் ஒன்றிணைக்கிறது. கட்டிட அமைப்பானது விசாலமான இட வசதியினையும் கொண்டுள்ளது. இது இயற்கையான காற்றோட்டத்தினையும், வெளிச்சத்தினையும் பெற்றுக் கொள்ளக்கூடிய முறையில் வடிவமைக்கப்பட்டுள்ளதுடன் தேவை ஏற்படும்போது செயற்கையான முறையில் வெளிச்ச காற்றோட்ட வசதிகளையும் ஏற்படுத்தி வாசகர்களின் சௌகரியங்களில் கவனம் செலுத்துகின்றது. இரண்டு இலட்சத்துக்கும் மேற்பட்ட நூல்கள் மற்றும் சிறப்பு மலர்கள், அறிக்கைகள், ஆய்வுக்கட்டுரைகள், அரச ஆவணங்கள், பருவ இதழ்கள் போன்றன இரவல் வழங்கும் பகுதி, உசாத்துணைப் பகுதி, பருவ இதழ்ப் பகுதி, ஆவணக்காப்பகப்பகுதி என்பவற்றில் தேவைக்கேற்ப ஒழுங்குபடுத்தப்பட்டுள்ளன.

ஆய்வின் நோக்கம்

பெருகிவரும் தகவல் சாதனங்களைப் பெறுதல், ஒழுங்குபடுத்தல், இடவசதி, நிதி, பயிற்சி பெற்ற மனிதவளம் என்பன பிரச்சனையாகக் காணப்படுவதுடன் தகவல் தொகுதியினை முகாமை செய்ய மரபுரீதியான நிர்வாக முறைகள் அதிகம் பயனளிக்க முடியாதுள்ளதுடன் தகவல் தொழில் நுட்பத்துடன் கூடிய தகவல் அறிவியல் துணையை வேண்டி நிற்கின்றது. இத்தகைய தகவல் அறிவியலினை நூலகத்தில் பயன்படுத்துவதன் மூலம் வாசகர் தகவல் தேவையினை சிறப்பாகப் பூர்த்தி செய்ய முடியும். பட்டப்படிப்பினை மேற்கொள்ளவதற்கு அத்திவாரமாக அமைவது பல்கலைக்கழகமாகும். இங்கு கற்பிக்கப்படும் விடயங்கள் தொடர்பாக மேலதிக விடயங்களைப் பெறுவதற்கு வழிவகுக்கின்ற இடமாக நூலகம் காணப்படுகின்றது. எனவே நூலகத்தினை நாடிவரும் வாசகர்களுக்கு சிறந்த தகவல் தேவையினை வழங்க வேண்டியது நூலகத்தின் பணியாகக் காணப்படுகின்றது.

இந்த வகையில் இவ்வாய்வானது சமூக விஞ்ஞானத்துறைசார் பட்டதாரி மாணவர்களின் நூலகப் பயன்பாட்டின் பல்வேறு அம்சங்களான வாசகர்களின் நூலகத்தெரிவு, நூலகத்திற்கு வருகை தரும் நோக்கம், நூலகத்தில் செலவிடும் நேரஅளவு, அதிக பயன்பாட்டிற்குரிய பிரிவு, உச்சப்பயன்பாட்டு நேரங்கள், முதன்மையான தகவல் வளத் தேடல் வழிமுறைகள் என்பவற்றை இனங்காணலை முதன்மை நோக்கமாகக் கொண்டுள்ளது.

இலக்கிய மீளாய்வு

நூலகம் என்பது ஒரு சேவை நிறுவனமாகும். எந்தவகை நூலகமாயினும் தாம் வழங்கும் சேவைகள் தொடர்பாகவும் அச்சேவைகள் தொடர்பாக தமது வாடிக்கையாளர்களின் அபிப்பிராயம் தொடர்பாகவும் அறிய விரும்புவது இயல்பானதொன்று. அந்தவகையில் பல்கலைக்கழக நூலகங்களும் காலத்துக்குக் காலம் தமது வாசகர் திருப்தி தொடர்பான ஆய்வுகளில் ஈடுபடுவது பொது வழமையாகும். இவ்வாறு ஈடுபடுவதன் மூலம் தமது நூலகத்தின் குறைபாடுகளைக் கண்டறிந்து அவற்றைச் சீர்செய்வதற்கு இத்தகைய ஆய்வுகள் பேருதவி புரிகின்றன. எனவே நூலகவியல் ஆய்வுகளில் பெரும்பாலானவை வாசகர் திருப்தி தொடர்பான ஆய்வுகளாகவும் வாசகர் பயன்பாடு தொடர்பான ஆய்வுகளாகவும் இருப்பதில் ஆச்சரியத்துக்கிடமில்லை.

அந்த வகையில் ஒரு நாட்டின் பல்கலைக்கழகமே அந்நாட்டின் உயிர்நாடி. ஒரு பல்கலைக்கழகமே ஒரு நாட்டினை உருவாக்க முடியும். ஒரு நாட்டின் தேசிய மூலதனம் பல்கலைக்கழகமே. இவை நாடுகளை உருவாக்குவதோடு நாட்டின் ஒருமைப்பாட்டையும் உருவாக்குகின்ற நிறுவனங்களாகும். இத்தகைய பல்கலைக்கழகங்கள் சமூகத்துடன் நெருங்கிய தொடர்பு கொண்டு மக்கள் எல்லோருக்கும் கல்வி அளித்து அவர்களது பண்பாட்டு மரபினை வளர்க்கின்றன. பல்கலைக்கழக நூலகத்தின் நோக்கம் மாணவர்களின் கற்றலுக்கு உறுதுணை புரிதல், அறிவைப் பெற்று வழங்குதல் என்பனவாகும். எனவே பல்கலைக்கழக நூலகத்தின் வாசகர் திருப்தி தொடர்பாகவும் கணக்கற்ற ஆய்வுகள் வெளிவந்து கொண்டிருக்கின்றமை குறிப்பிடத் தக்கதாகும்.

பொதுவாக கல்விசார் நூலகங்களின் வாசகர் பயன்பாட்டை மதிப்பீடு செய்யும் பல்வேறு ஆய்வுகள் காலம் காலமாக நடைபெற்றுவருகின்றன. Fowowe(1989); Houghland (1996) ? Amkpa (2000); Shah and Parmar (2010). குறிப்பாக யாழ்ப்பாணப் பல்கலைக்கழக வாசகர்களின் நூலகப்பயன்பாடு மற்றும் திருப்திநிலை தொடர்பாகவும் சில ஆய்வுகள் நடைபெற்றுள்ளன. Sivathasan, (2013); Chandrasekar, Kalpana and Murugathas, Komathi (2012).

இலங்கையில் வாசகர் திருப்தியை அளவிடுதல் தொடர்பாக 2006இல் டெய்ஸி செனிவிரட்னா அவர்களால் மேற்கொள்ளப்பட்ட ஆய்வானது நூலகமொன்றின் சேகரிப்புகளையும் சேவைகளையும் மேம்படுத்துவதற்கான வழிகாட்டியாக அமைகிறது. பேராதனைப் பல்கலைக்கழகத்தின் கிளை நூலகமான மருத்துவத்திற்கான பட்டப்பின்படிப்பு நிறுவன நூலகத்தை அடிப்படையாகக் கொண்டு இவ்வாய்வு மேற்கொள்ளப்பட்டது. வாசகர் வகை, நூலகப் பயன்பாடு, வளங்களின் தெரிவு, அச்சிடப்பட்ட சாதனங்களின் சேகரிப்பு தொடர்பாக வாசகரின் திருப்தி, நூலக கீழ்க்கட்டுமான வசதிகள், நூலகம் தொடர்பான ஒட்டுமொத்த மதிப்பீடு, நூலக அலுவலர்களது ஒத்துழைப்பு என்பன இவ்வாய்வில் உள்ளடக்கப்பட்டிருந்தன. இவ்வாய்வின்படி 97% வீதமானோர் இரண்டு வாரங்களுக்கொரு தடவையாவது நூலகத்தைப் பயன்படுத்துவதாக தெரிவித்திருந்தனர். நூலகத்தின் வளத்தெரிவு செய்முறை தொடர்பாக பெரும்பான்மையோர் அறிந்து வைத்திருப்பது மட்டுமன்றி 71% வீதமானோர் அது தொடர்பான திருப்தி நிலையையும் தெரிவித்திருந்தனர். பாடநூல் சேகரிப்பு சார்ந்து 69% வீதமானோரும், வாசிப்புச் சூழல் சார்ந்து 90% வீதமானோரும் திருப்தியை வெளியிட்டிருந்தனர். இந்த ஆய்வானது மிகத் திருப்திகரமான பெறுபேற்றைத் தந்தமைக்கு இந்த நூலகத்தினால் நடைமுறைப்படுத்தப்படும் வாசகர் கல்வி செயற்திட்டங்களை அடிப்படைக் காரணமாக அமைந்திருக்கின்றன. (Seneviratna, D 2006)

இலங்கையில் வாசகர் பயன்பாடு தொடர்பாக சாமினி குணசேகரா அவர்களால் மேற்கொள்ளப்பட்ட ஆய்வானது பேராதனைப் பல்கலைக்கழகத்தின் பிரதான நூலகத்தை அடிப்படையாகக் கொண்டது.

இந்த ஆய்வின் முடிவை அடிப்படையாகக் கொண்டு தகவல் அறிதிறன் தொடர்பான நூலக விழிப்புணர்வை ஏற்படுத்துவதற்கும், இலத்திரனியல் தகவல் வளங்களை பயன்படுத்துவதற்கும் வாசகருக்கு தகவல் அறிதிறன் பயிற்சி வழங்கப்படவேண்டும் இலத்திரனியல் தகவல் வளங்களின் ஈட்டலை அதிகரிக்கவேண்டும் எனவும் இந்த ஆய்வு சிபார்சு செய்திருக்கிறது. (Gunasekara, C 2010)

யாழ்ப்பாணப் பல்கலைக்கழகத்தை அடிப்படையாகக் கொண்டு யாழ்ப்பாணப் பல்கலைக்கழகத்தின் உயிரியல் துறை மாணவர்களின் வாசகர் திருப்தி தொடர்பாக மேற்கொள்ளப்பட்ட ஆய்வானது கல்பனா சந்திரசேகர் மற்றும் கோமதி முருகதாஸ் இருவராலும் மேற்கொள்ளப்பட்டது. இவ் ஆய்வானது உயிரியல் துறை சார்ந்த பட்டப்படிப்பு மாணவர்களின் கற்றல் மற்றும் ஆய்வு நடவடிக்கைகளுக்கான முக்கிய மூலகமாக நூலகம் உள்ளது என்பதை நிரூபித்திருக்கிறது. (Chandrasekar and Murugathas 2012).

யாழ்ப்பாணப் பல்கலைக்கழக நூலகத்தின் முகாமைத்துவ பீட மாணவர்களை அடிப்படையாகக் கொண்டு மேற்கொள்ளப்பட்ட இன்னொரு ஆய்வானது வாசகர் திருப்தியானது நூலக சேகரிப்புகளின் செல்வாக்கிற்குட்பட்டது என்பதை 11.1% வாசகர் திருப்தியில் நூலக சேகரிப்புகளின் செல்வாக்கை ஆய்வு செய்திருப்பதன் மூலம் அறிவுக்கு உண்மையான பங்களிப்பு செய்வதற்கான வழிமுறைகளைத் தேடியிருக்கிறது எனவும் இவரது ஆய்வு முடிவு தெரிவிக்கிறது. (Sivathasan 2013)

வட இந்தியாவிலுள்ள மருத்துவக்கல்லூரி ஒன்றின் நூலகத்தை அடிப்படையாகக் கொண்டு மேற்கொள்ளப்பட்ட வாசகர் பயன்பாடு தொடர்பான ஆய்வில் 71% வீதமானோர் வருகைக்கான தேவை பூர்த்தி செய்யப்பட்டதாக தெரிவித்திருந்தனர். மேலும் 57% வீதமானோர் கணினியைப் பயன்படுத்துவதுடன் இதனால் தமது தகவல் தேடல் இலகுபடுத்தப்பட்டுள்ளதாக தெரிவித்திருந்தனர். வாசகர் கல்வி செயற்திட்டங்ககள் முன்னெடுக்கப்படவேண்டியதன் அவசியத்தையும் இவ்வாய்வு வலியுறுத்தியுள்ளது. (Goel N K , Sarpal, Abhiruchi, Abhadeep 2012)

நைஜீரியாவிலுள்ள கொவெனென்ற் பல்கலைக்கழக நூலகத்தை அடிப்படையாகக் கொண்டு மேற்கொள்ளப்பட்ட வாசகர் பயன்பாடு தொடர்பான ஆய்வில் 88% வீதமானோர் பரீட்சைநோக்கத்திற்காக நூலகத்தைப் பயன்படுத்துவதாக தெரிவித்திருந்தனர். மேலும் நூலக சேவைப்பிரிவுகளுள் அவர்களின் இறுதித்தெரிவாக பருவ இதழ்ப்பகுதியும் இலத்திரனியல் உசாத்துணைப்பகுதியும் அமைந்துள்ளன. இந்த நிலையினை மாற்றியமைக்க நூலகத்தினால் நடைமுறைப்படுத்தப்படும் வாசகர் கல்வி செயற்திட்டங்களும் வாசகர் ஒப்படைகளும் துணைபுரியுமெனவும் இவ்வாய்வு விதந்துரைத்துள்ளது. (Yusuf, Felicia, & Iwu, Juliana 2010)

ஆய்வு முறைமை

நூலகவியல் துறையின் பல்வேறு வகைசார் ஆய்வுகளுள் முக்கியமானவை வாசகர் திருப்தி, வாசகர் பயன்பாடு தொடர்பான ஆய்வுகளாகும். நூலகங்கள் காலத்துக்குக் காலம் தமது நூலகத்தின் குறைபாடுகளைக் கண்டறிந்து அவற்றைச் சீர்செய்வதற்கு இத்தகைய வாசகர் திருப்தி தொடர்பான ஆய்வுகள் பேருதவி புரிகின்றன. (Busha and Harter, 1980). அந்த வகையில் இந்த ஆய்வானது யாழ்ப்பாணப் பல்கலைக்கழக சமூக அறிவியல் துறை சார்ந்த பட்டப்படிப்பு மாணவர்களின் நூலக பயன்பாட்டின் பல்வேறு அம்சங்களையும் மதிப்பிடுகின்ற மதிப்பீட்டு விவரண முறையினைப் பயன்படுத்தி மேற்கொள்ளப்பட்டிருக்கிறது. விவரண ஆய்வு என்பது ஆக்க பூர்வமான திறனாய்வுடன் இணைந்த கருத்துக்களுக்குரிய சான்றாதாரங்களைப் பரீட்சித்தலை அடிப்படையாகக் கொண்டதாக அமைந்துள்ளது.

ஆய்வுக்கான தரவு சேகரித்தல்

எந்தவொரு ஆய்வினை மேற்கொள்வதற்கும் தரவு இன்றியமையாத ஒன்றாகும். இத்தரவினை அவற்றினைப் பெறும் தன்மைக்கு ஏற்ப நேரடித் தரவுகள் இரண்டாந்தரத் தரவுகள் என பாகுபடுத்தலாம். நேரடித் தரவு என்பது ஆய்வாளன் தனக்குத் தேவையான தரவுகளை நேரடியாகப்

பெறுதல் ஆகும். இரண்டாந்தரத் தரவுகள் என்பது ஆய்வாளனால் குறித்த விடயம் தொடர்பான தரவுகளை நேரடியாகப் பெறாமல் அது தொடர்பாக ஏற்கனவே சேகரிக்கப்பட்ட தரவுகள் (ஆய்வுகள், வெளியீடுகள், கோவைகள் என்பவற்றின்) மூலம் பெறுதலாகும்.

இந்த ஆய்வுக்குத் தேவையான நேரடித்தரவுகள் வினாக்கொத்து முறை மூலம் பெறப்பட்டு விவரண ரீதியாக ஆய்வு செய்யப்பட்டுள்ளன. தகவலைத் திரட்டுவதற்கு மிகவும் எளிமையான முறையாக இது காணப்படுகின்றது. நேரச்சிக்கனம் தகவல் தருவது யார் என்பது தெரியாததால் துலங்கலைத் தருகின்ற சாத்தியம் காணப்படுகின்றது. தகவலைத் தருபவரின் நேர்மியப் பண்பு, கருத்துறுதித்தன்மை அதனை ஒரு பொறுப்பு மிக்க செயலாகக் கருதும் மனப்பக்குவம் என்பன இதில் வெற்றியினைத் தரும் எனினும் மனிதர்களின் மாறும் மனக்கோலம் தாக்கத்தினை ஏற்படுத்தும். (அருளானந்தம் 2006)

இரண்டாம் தரத்தரவுகள் நூலகக் கோவைகள், நூலகம் சம்பந்தமான நூல்கள், வெளியீடுகள் என்பவற்றின் மூலம் பெறப்பட்டன எனினும் தரவுகள் காலம், நேரம் என்பவற்றினைப் பொறுத்து வரையறையுடையவையாகவே காணப்படுகின்றன.

ஒரு குறிப்பிட்ட பொருட்துறையின் வளர்ச்சி வீதமானது அத்துறை சார்ந்து வெளிவரும் முதல் நிலைத் தகவல் வளங்களின் தொகையிலேயே பெருமளவு தங்கியுள்ளது. எனவே தேவைக்கேற்ப தனிப்பொருள் நூல்கள், அறிக்கைகள், ஆய்வுக்கட்டுரைகள், முதல்நிலைப் பருவ இதழ்கள், சிறு நூல்கள், காப்புரிமை இலக்கியங்கள், நியமங்கள், தடை செய்யப்பட்ட ஆவணங்கள், அரச வெளியீடுகள், கையெழுத்துப் பிரதிகள், சுவடிகள் போன்ற முதல்நிலை தகவல் வளங்களிலிருந்தும் தேவையான தகவல்கள் பெறப்பட்டன.

ஆய்வுக்கான மாதிரிகள்

பல்கலைக்கழகத்தின் பட்டப்படிப்பை மேற்கொள்ளும் மாணவர்கள், பட்டப்பின்படிப்பு மாணவர்கள், கற்பித்தல் மற்றும் ஆய்வில் ஈடுபடும் கல்விசார் ஊழியர்கள், கற்றல் கற்பித்தல் செயற்பாட்டுக்கு உதவும் கல்விசாரா ஊழியர்கள் என யாழ்ப்பாணப் பல்கலைக்கழகத்தின் வாசகர் பலதரப்படுவர். இங்கு பல்வேறு துறையினைச் சேர்ந்த பல பட்டப்படிப்பு மாணவர்கள் காணப்படுவதால் அவற்றில் கலைப்பீடத்திலுள்ள சமூக விஞ்ஞானத்துறைசார் மாணவர்களிலிருந்தே ஆய்வுக்கான மாதிரிகள் திரட்டப்பட்டன. சமூக அறிவியல் துறையானது ஒன்பது துறைகளை உள்ளடக்குகின்றது. குறித்த 2012/2013 கல்வியாண்டின் 2ம், 3ம், 4ம் வருட மாணவர்களில் ஆய்வு மேற்கொள்ளப்பட்டிருக்கிறது.

சமூக அறிவியல் துறை சார்ந்த மொத்த மாணவர்களில் 15% வீத மாணவர்கள் ஆய்வுக்குட்படுத்தப்பட்டுள்ளனர். சமூக விஞ்ஞானத்துறைசார் மாணவர்களில் எழுமாற்றாக 140 பேர் தெரிவு செய்யப்பட்டு வினாக்கொத்துகள் வழங்கப்பட்டன. எனினும் 130 வினாக்கொத்துக்களே மீளப்பெறப்பட்டு ஆய்வு செய்யப்படுகின்றது.

ஆய்வுமாதிரிகளின் குடித்தொகைப்பண்புகள்

சமூகவியல் துறையானது தொல்லியல், பொருளியல், புவியியல், அரசறிவியல், சமூகவியல், வரலாறு, மனைப் பொருளியல், திட்டமிடல், சட்டவியல் ஆகிய ஒன்பது துறைகளை உள்ளடக்குகின்றது. 2010/11 கல்வியாண்டில் மொத்தம் 931 மாணவர்கள் உள்ளனர். பின்வரும் அட்டவணை-1 பொருட்துறை வாரியாகவும் ஆண்டு வாரியாகவும் மாணவர் தொகையை காட்டிநிற்கிறது.

**அட்டவணை-1 பொருட்துறை வாரியாகவும் ஆண்டு
வாரியாகவும் மாணவர் தொகை**

Bachelor of Arts (special)	2nd Year	3rd Year	4th year	Total
தொல்லியல்	20	18	14	52
பொருளியல்	54	79	37	170
புவியியல்	66	68	55	189
வரலாறு	19	35	22	76
மனைப்பொருளியல்	3	4	8	15
சட்டவியல்	47	28	18	93
திட்டமிடல்	45	66	55	166
அரசறிவியல்	25	37	30	92
சமூகவியல்	11	32	35	78
TOTAL	290	367	274	931

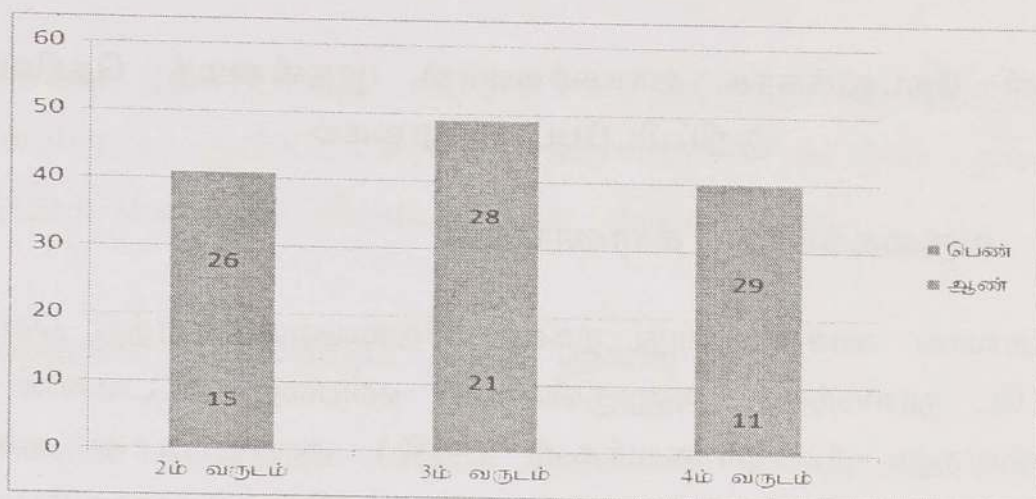
மேற்குறித்த அட்டவணையிலுள்ள தரவுகளை அடிப்படையாகக் கொண்டு மொத்த மாணவர் தொகையின் 15% வீதமானோர் பொருட்துறையின் மாணவர் தொகையின் அளவின் அடிப்படையில் தெரிவு செய்யப்பட்டிருந்தனர். அட்டவணை - 2 ஒவ்வொரு துறையிலிருந்தும் ஆய்வுக்குட்படுத்தப்பட்ட மாணவர் தொகையின் விபரத்தை தருகின்றது. மொத்தமாக 140 வினாக்கொத்துகள் விநியோகிக்கப்பட்டன. அதில் திட்டமிடலில் 4, பொருளியலில் 2, புவியியலில் 2, சட்டவியலில் 2 ஆக மொத்தம் 10 வினாக்கொத்துக்கள் மீளப்பெறப்பட முடியவில்லை. எனவே 130 வினாக்கொத்துக்களே ஆய்வுக்குட்படுத்தப்பட்டுள்ளது.

**அட்டவணை-2 ஆண்டு ரீதியாக ஆய்வுக்குட்படுத்தப்பட்ட
மாணவர் விபரம்**

Bachelor of Arts (special)	2nd Year	3rd Year	4 th year	Total
தொல்லியல்	3	3	2	8
பொருளியல்	8	10	5	23
புவியியல்	8	10	8	26
வரலாறு	3	5	3	11
மனைப்பொருளியல்	1	1	2	4
சட்டவியல்	5	5	3	13
திட்டமிடல்	6	6	8	20
அரசறிவியல்	4	5	4	13
சமூகவியல்	3	4	5	12
TOTAL	41	49	40	130

**பால்நிலை அடிப்படையிலான நூலகப்பயன்பாடு குறித்த
பொதுமதிப்பீடு**

ஆய்வுக்குட்படுத்தப்பட்ட 130 மாணவர்களில் 83 மாணவர்கள் பெண்கள். 47 மாணவர்கள் ஆண்கள். பெண் மாணவர்களில் இரண்டாம் வருடத்தில் 26 பெண்கள், மூன்றாம் வருடத்தில் 28 பெண்கள், நான்காம் வருடத்தில் 29 பெண்களுமாக உள்ளனர். ஆண் மாணவர்களில் இரண்டாம் வருடத்தில் 15, மூன்றாம் வருடத்தில் 21, நான்காம் வருடத்தில் 11 ஆக மொத்தம் 47 ஆண் மாணவர்கள் இவ்வாய்வுக்குட்படுத்தப்பட்டிருக்கின்றனர். பின்வரும் உரு -1 ஆண்டு ரீதியாகவும் பால்நிலை சார்ந்தும் மாணவர்களின் எண்ணிக்கையைத் தருகிறது.

உரு-1: பால்நிலை அடிப்படையிலான நூலகப் பயன்பாடு

தகவல் தேடலுக்கான நூலகத்தெரிவு

வினாக் கொத்துக்குப் பதிலளித்தவர்களில் 74% வீதமானோர் யாழ்ப்பாணப் பல்கலைக்கழக நூலகத்தையும் 20% வீதமானோர் யாழ்ப்பாணப் பொது நூலகத்தையும் முதன்மைத் தெரிவாகக் கொண்டிருப்பதை உரு - 2 காட்டி நிற்கிறது. இதன்மூலம் பல்கலைக்கழகக் கற்றல் செயற்பாட்டுக்கு பல்கலைக்கழக நூலகம் எத்துணை அவசியமானது என்பதையே இவ்வாய்வு முடிவு எடுத்துக்காட்டுகின்றது. வடமாகாணப் பிரதேசத்துக்கென இயங்கும் ஒரேயொரு பல்கலைக்கழக நூலகம் என்ற வகையில் யாழ்ப்பாணப் பல்கலைக்கழகத்திற்கு தனித்த முக்கியத்துவம் உண்டு அதே சமயம் யாழ்ப்பாணப் பொது நூலகமும் தனது சேகரிப்புக்களை இனப்பிரச்சனையின் போது முற்றாக இழந்து விட்டபோதிலும் தென்னாசியாவின் புகழ்பெற்ற நூலகம் என்ற அடைமொழியுடன் தான் இன்றும் அணுகப்படுகின்றது.

உரு-2: தக

**தகவல் தேடலுக்காக வாசகர்களால் முதன்மைத் தெரிவாக
குறிப்பிடப்பட்ட நூலகம்**

நூலக வருகைக்கான காரணங்கள்

பெரும்பாலான வாசகர் தமது தகவல் தேவையைப் பூர்த்தி செய்யும் பொருட்டே நூலகத்தை அணுகுகின்றனர் என்பதை அட்டவணை - 3 காட்டுகின்றது. 82 மாணவர்கள் (41%) ஆய்வுக்கான தகவல் தேடலுக்காகவும் 24 மாணவர்கள் (12%) பொழுதுபோக்கு நோக்கத்திற்கெனவும், 80 மாணவர்கள் (40%) அமைதியான சுயகற்றல் நோக்கத்திற்காகவும் 13 மாணவர்கள் (7%) ஏனைய நோக்கங்களுக்காகவும் நூலகத்தைப் பயன்படுத்துகின்றனர். ஏனைய நோக்கங்களுக்குள் பத்திரிகை படித்தல், ஒப்படைக்கான தகவல் தேடுதல் என்பன உள்ளடங்கும்.

**அட்டவணை - 3: நூலகத்துக்குச் செல்வதற்கான
காரணங்கள்**

நோக்கம்	தாசை(%)
தகவல் பெறுதல்	82
பொழுதுபோக்கு	24
சுயகற்றல்	80
ஏனையவை	13

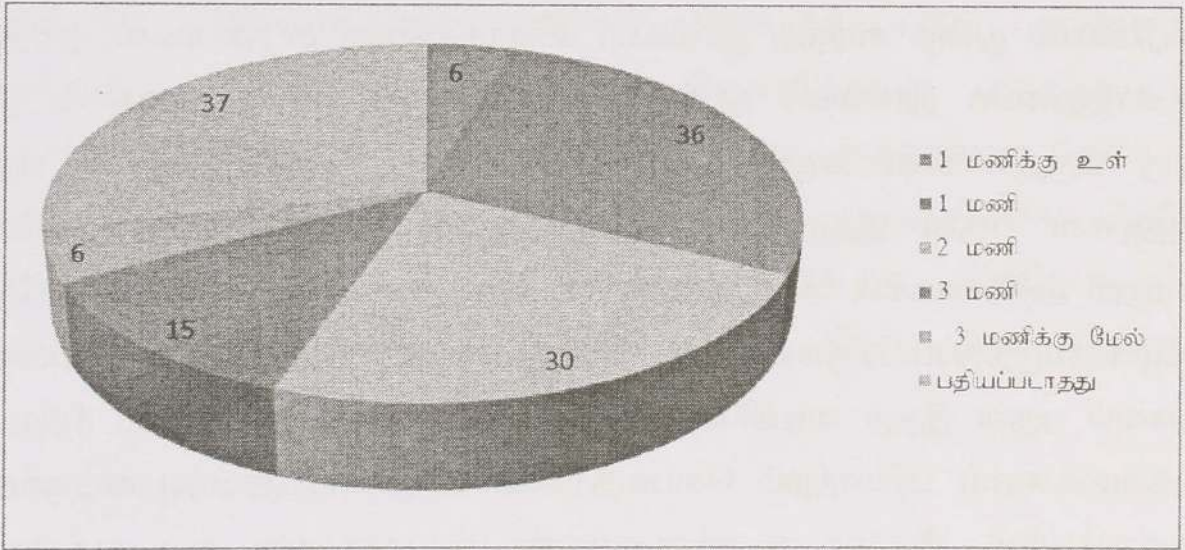
தகவல்வள பயன்பாட்டின் காலநீட்சி

வினாக் கொத்தின் இப்பகுதியில் நூலகத்தின் குறித்த தகவல் வளமொன்றினைத் தேவைக்கேற்ப அதிகமாகப் பயன்படுத்தும் காலநீட்சியின் அடிப்படையில் வரிசைப்படுத்தி இலக்கமிடுமாறு மாணவர்கள் கேட்கப்பட்டனர். 54 மாணவர்கள் வீட்டுக்கு எடுத்துச் சென்று பாவிப்பதை விரும்பிய அதேசமயம் 40 மாணவர்கள் சில

வாரங்கள் வரையாவது வீட்டில் வைத்திருந்து பயன்படுத்துவதை விரும்புவதாக குறிப்பிட்டனர். 37 மாணவர்கள் மட்டுமே நூலகத்தில் வைத்துப் படிப்பதை விரும்புவதாகக் குறிப்பிட்டனர்.

நூலகத்தில் செலவிடும் நேர அளவு

நூலகத்தில் தினசரி செலவிடும் நேர அளவு தொடர்பான வினாவிற்கு 37 மாணவர்கள் பதிலளிக்கவில்லை. மீதி மாணவர்களில் 36 மாணவர்கள் தாம் ஒரு மணி நேரம் செலவிடுவதாகவும், 30 மாணவர்கள் இரு மணிநேரங்கள் செலவிடுவதாகவும் 15 மாணவர்கள் மூன்று மணி நேரம் செலவிடுவதாகவும் குறிப்பிட்டிருக்கின்றனர். 7 மாணவர்கள் மட்டுமே மூன்று மணிநேரத்திற்கு மேல் நூலகத்தில் கழிக்கின்றனர் இவர்கள் அனைவரும் நான்காம் வருட மாணவர்கள் என்பதும் ஆய்வுத் தேவையின் நிமித்தம் அவர்கள் நூலகத்தில் அதிக நேரம் செலவழிக்க வேண்டியிருப்பதும் குறிப்பிடத்தக்கதாகும். (உரு-3)

உரு- 3: நூலகத்தில் தினசரி செலவிடும் கால அளவு

அதிக பயன்பாட்டிற்குரிய பிரிவு

யாழ்ப்பாணப் பல்கலைக்கழக நூலகமானது சமூக அறிவியல், கலையும் மனிதப் பண்பியலும், அறிவியலும் தொழினுட்பமும், விவசாயம், மருத்துவம் ஆகிய பிரதான பொருட்புலங்களின் கீழ்

ஒழுங்குபடுத்தப்பட்டிருக்கிறது. இம்முறையில் தொழிற்திறன்சார் ஊழியர்கள் அவர்களது துறை சார் நிபுணத்துவத்தின் அடிப்படையில் ஒவ்வொரு பொருட்புலத்துக்குமான பொருள்சார் நூலகராக நியமிக்கப்பட்டு நூல் தெரிவு முதற்கொண்டு வாசகர் சேவை வரை அவர்களுக்கான பொறுப்பு வழங்கப்பட்டிருக்கிறது. ஒவ்வொரு பொருட்புல அடிப்படையிலான பிரிவும் மேலும் உட்பிரிவுகளாக இரவல் வழங்கும் நூல்கள், உசாத்துணை நூல்கள் இரண்டும் இணைந்த பிரதான பகுதி, நிரந்தர உசாத்துணைப் பகுதி, உடனடி உசாத்துணைப் பகுதி, கடந்தகால வினாத் தாள்கள் ஆகிய பகுதிகளை ஒருங்கிணைத்து ஒழுங்குபடுத்தப்பட்டிருக்கிறது.

யாழ்ப்பாணப் பல்கலைக்கழக நூலகத்தில் சிறப்புக் கவனம் செலுத்தப்படும் தகவல் வளங்களாக நூல்கள், ஆய்வுக் கட்டுரைகள், சிறுநூல்கள், அறிக்கைகள், அரச ஆவணங்கள், கையெழுத்துப் பிரதிகள், மற்றும் செய்தித் தாள்கள், செய்திக் கடிதங்கள், செய்தியறிக்கைகள், பருவ இதழ்கள், ஆண்டு மலர்கள் என்பவற்றை உள்ளடக்கிய தொடர் வெளியீடுகள் போன்றவற்றைக் கொள்ள முடியும். இவற்றுள் சமூக அறிவியல் துறை சார்ந்த நூல்கள், உசாத்துணை சாதனங்கள், நிரந்தர உசாத்துணை நூல்கள், கடந்த கால வினாத்தாள்கள் என்பவை தனி ஒரு பகுதியாகவும் சமூக அறிவியல் சார்ந்த பருவ இதழ்கள் பருவ இதழ்கள் பருவ இதழ்ப்பகுதியிலும், ஆய்வு நூல்கள், சிறு நூல்கள் மற்றும் அறிக்கைகள் அரச ஆணவணங்கள் ஆவணக்காப்பகப்பகுதியிலும் ஒழுங்குபடுத்தப்பட்டிருக்கின்றன. பெரும்பாலான ஆரம்ப இலக்கியங்கள் யாவும் பருவ இதழ் வடிவிலேயே வெளியாகின்றன. அறிவியல் ரீதியான தகவல்களைப் பரிமாற்றம் செய்வதற்கான பிரதான தொடர்பு சாதனமாக கருதப்படும் இவை உண்மையான ஆய்வுகளை உடனுக்குடன் அறிக்கைப்படுத்துகின்றன. யாழ்ப்பாணப் பல்கலைக்கழக நூலகத்தினால் தற்போது பெற்றுக் கொள்ளப்படும் பருவ இதழ்களில் நூற்றைம்பதிற்கு மேற்பட்டவை சமூக அறிவியல் சார்ந்தவையாக உள்ளன (Arulanantham S. 2004). ஆயினும் ஆய்வுப் பெறுபேற்றின் படி பருவ இதழ்ப் பகுதியும் ஆவணக் காப்பகப் பகுதியையும் உச்சப்பயன்பாட்டுப் பகுதிகளாக முன்னுரிமை படுத்தப்படவில்லை.

மாணவர்களின் அதிக பயன்பாட்டிற்குரிய பிரிவு எது என்ற வினாவிற்கு முன்னுரிமை அடிப்படையில் இலக்கமிடுமாறு கேட்கப்பட்டது. இதனது பெறுபேறானது கீழே அட்டவணை - 4 ல் தரப்பட்டிருக்கிறது.

அட்டவணை - 4: முன்னுரிமை அடிப்படையில் அதிகம் பயன்படுத்தப்படும் பிரிவு

அதிகம் பயன்படுத்தப்படும் பிரிவு	1	2	3	4	5	0
பருவஇதழ்ப் பகுதி	14	34	47	23	8	4
ஆவணக்காப்பகம்	2	26	23	14	63	2
நிரந்தர உசாத்துணைப்பகுதி	46	31	26	11	14	2
செய்தித்தாள் பகுதி	22	17	17	43	23	7
சமூக அறிவியல் பகுதி	46	20	14	31	11	8

அட்டவணை - 4ன் படி நிரந்தர உசாத்துணைப் பகுதியும் சமூக அறிவியல் பகுதியுமே மாணவர்களினால் அதிகம் பயன்படுத்தப்படும் பகுதிகளாக உள்ளன. மூன்றாவது தெரிவாக செய்தித்தாள் பகுதியையும் நான்காவது தெரிவாக பருவ இதழ்ப்பகுதியும் ஐந்தாவது தெரிவாக ஆவணக்காப்பகப் பகுதியையும் உச்சப் பயன்பாட்டுப் பகுதிகளாக தெரிவு செய்திருக்கின்றனர். சில மாணவர்கள் எந்தத் தெரிவையுமே குறிப்பிடவில்லை என்பதை 0 அடையாளமிட்ட நிரல் காட்டுகின்றது.

உச்சப்பயன்பாட்டு நேரங்கள்

நூலகப் பயன்பாட்டின் உச்ச நேரங்களாக காலை 10 மணி தொடக்கம் 12 மணிவரையிலான காலப்பகுதி. ஆய்வுக்குட்படுத்தப்பட்ட மாணவர்களில் 93 மாணவர்கள் மேற்குறிப்பிட்ட காலப்பகுதியையே உச்சப்பயன்பாட்டு நேரமாகத் தெரிவித்திருக்கின்றனர். இரண்டாவது உச்சப்பயன்பாட்டு நேரமாக (46 மாணவர்கள்) 12 மணி தொடக்கம் 2 மணி வரையான காலப்பகுதி தெரிவு செய்யப்பட்டிருக்கிறது. மூன்றாவதாக மாலை 2 மணி தொடக்கம் 4 மணிக்குட்பட்ட காலப்பகுதி தெரிவு செய்யப்பட்டிருக்கிறது. காலை நேரம் கற்றலுக்கு சிறந்த நேரம்

எனினும் பெரும் பாலான விரிவுரைகள் காலை நேரத்தில் தீர்மானிக்கப்பட்டிருப்பதனால் காலை நேரம் மாணவர்களின் உச்சப் பயன்பாட்டு நேரத்திற்கான முதன்மைத் தெரிவாக கூறப்படவில்லை. இதனை அட்டவணை -5 காட்டுகிறது.

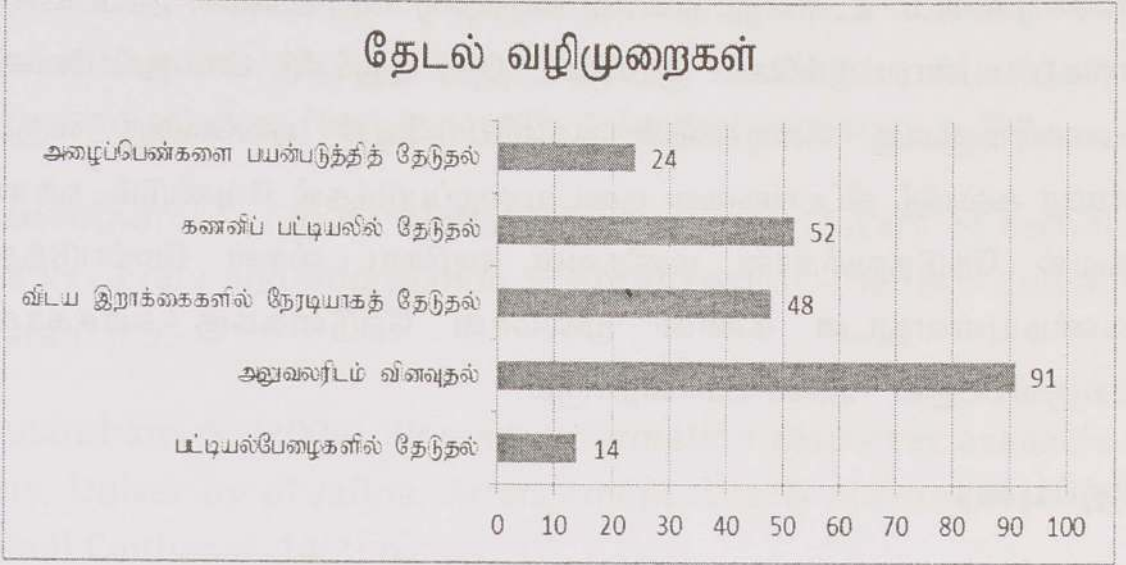
அட்டவணை - 5 - உச்சப் பயன்பாட்டு நேரங்கள்

காலப்பகுதி	ார நாட்கள்	வார இறுதி நாட்கள்
காலை 8.30- 10.00	31	40
காலை 10.00-12-00	93	51
மதியம் 12.00-2.00	46	11
மாலை 2.00- 4.00	42	--
மாலை 4.00- 6.00	8	--

முதன்மையான தகவல்வளத்தேடல்வழிமுறை

தகவல் அணுகுகைக்கு அறிவுத்திறம், மொழித்திறம், பார்வை நலம், கேள்வி நலம், உடல்நலம், உள நலம், சூழல் நலம் ஆகியவை மிக இன்றியமையாதவை. Moyle.D.[1976] வாசகனின் மனப்பாங்கு, எதிர்பார்ப்புகள், அறியாமை, அச்சம், ஒத்துழையாமை, தகவல் தேடும் பண்பு, மொழியாற்றல், பொருட்துறை சார்ந்த அறிவு, நவீன சாதனங்களின் பாவனை போன்றன நூலை அணுகுவதற்கான ஆற்றலைத் தீர்மானிக்கின்றன. நூலின் பொருளடக்கம், சொல்லடைவு, கலைச்சொல் அகராதி போன்றவற்றினூடாக நூலில் உள்ளடக்கப்பட்டுள்ள தகவலைக் கண்டுபிடிக்கும் ஆற்றல், தேசப்படங்கள், வரைபுகள், விளக்கப்படங்கள், அட்டவணைகள் போன்றவற்றை விளங்கிக் கொள்ளும் ஆற்றல், நூலிலுள்ள ஒரு பந்தியின் பிரதான உட்பொருளை இனங்காணும் ஆற்றல், அபிப்பிராயம் ஒன்றுக்கும் உண்மையான நிகழ்வுக்குமிடையிலான வேறுபாட்டைப் புரிந்து கொள்ளும் ஆற்றல், நூல் உள்ளடக்கும் தகவலானது உண்மையா பொய்யா என இனங்காணும் ஆற்றல், நூல் கொண்டுள்ள கருத்து தனது தகவல் தேவைக்கு பொருத்தமானதா என்பதை புரிந்து கொள்ளும் ஆற்றல், நூலுருவற்ற சாதனங்களைப் பயன்படுத்துவதற்கும் அதற்கான

உபகரணங்களை இயக்குவதற்குமான ஆற்றல் போன்ற பலதரப்பட்ட ஆற்றல்கள் நூலைப் பயன்படுத்துபவருக்கு இன்றியமையாததாகக் கருதப்படுகின்றது.

உரு - 4: தகவல் அணுகுகை

மேற்குறிப்பிட்டவற்றை கவனத்தில் கொள்ளும் போது ஆய்வு முடிவிற்படி 91% வீதமானோரின் முதன்மையான தகவல் வளத் தேடல் வழிமுறைகளுள் அதிகம் செல்வாக்கு செலுத்தும் ஒன்றாக இருப்பது அலுவலர்களின் உதவியில் முழுமையாகத் தங்கியிருக்கும் நிலையாகும். (உரு-4). அலுவலர்களிடம் வினவுவதனுடாகவே தமது தகவல் தேவையைப் பூர்த்தி செய்வதிலிருந்து சுயமான தேடலுக்கான ஆற்றல் குறைந்த வாசகர்களாகவே இவர்கள் இனங்காணப்படுவது தெளிவாகின்றது.

முடிவுரை

ஆய்வு முடிவுகளின் அடிப்படையில் நோக்கும் போது நூலகப்பயன்பாட்டினை அதிகரிப்பதற்கேற்ற வகையிலான பல்வேறு செயற்பாடுகளை யாழ்ப்பாணப் பல்கலைக்கழக நூலகம் முன்னெடுக்க வேண்டியுள்ளது. குறிப்பாக தகவல் வள அபிவிருத்திக் கொள்கையில் மாணவர்களின் தேவைகளுக்கு அதிக முக்கியத்துவம் கொடுக்கப்படுதல் வேண்டும். மாணவர்களின் பாடவிதானத்துடன் தொடர்புடையவையும், எல்லாப் பயிற்சி நெறியிலும் உள்ள மாணவர்களின் தேவைகளைப்

பூர்த்தி செய்யக்கூடியவையுமான தகவல் சாதனங்கள் தகவல் சேகரிப்பில் இடம்பெறுதல் வேண்டும். விரிவுரை நேரங்கள் அதிகமாக இருப்பதனால் நூலகத்தை திருப்திகரமாகப் பயன்படுத்தமுடியாத தன்மை மாணவர்களிடம் உள்ளது. எனவே விரிவுரை நேரங்களின் இடையிடையே நூலகப் பயன்பாட்டுக்கென குறிப்பிட்ட நேர ஒதுக்கீடு செய்தல் வேண்டும். மாணவர்களுக்கு அவர்களின் கல்வியாண்டின் ஒவ்வொரு வருடமும் வாசகர் கல்வித் திட்டங்களை நடைமுறைப்படுத்தல் வேண்டும். வாசகரின் தகவல் தேடுதலுக்கான மனிதவள வழிகாட்டல்கள் மேம்படுத்தப்பட வேண்டியுள்ளதுடன் கணனி மூலமான தேடுகைக்கு வாசகர்களை ஊக்குவிப்பதும் அவசியமானதாகும்.

விதப்புரை

தொகுத்து நோக்குகையில் தரமான வாசகர்கல்வி மற்றும் தகவல்திறன் மேம்பாட்டிற்கான தொடர்ச்சியான செயற்திட்டங்களே நூலகப்பயன்பாட்டினை அதிகரிப்பதற்கான பொருத்தமான வழிமுறைகளாக உள்ளன. எனவே யாழ்ப்பாணப் பல்கலைக்கழக நூலகத்தின் நோக்கம், ஒழுக்க விதிகள், அலுவலர்கள், தகவல் வளங்கள் தொடர்பான அறிமுகத்தை வழங்குதல், அதன் கட்டமைப்பு, அதன் பல்வேறு பிரிவுகள், அவை வழங்கக் கூடிய சேவைகள் என்பவற்றை அறிமுகப்படுத்தல், அதன் பலதரப்பட்ட தகவல் வளங்கள் தொடர்பாகவும் அவற்றை உபயோகப்படுத்துவது தொடர்பாகவும் விளக்கத்தை அளித்தல், தகவல் வளங்களைத் தேடுவதற்கான அறிவை வழங்குதல், தகவல் வளங்களுக்கு அழிவை ஏற்படுத்தும் காரணிகள் தொடர்பான விளக்கத்தை அளித்தல், தகவல் வளங்களை ஊறுபடுத்தாமல் பயன்படுத்துவதற்கான வழிகாட்டல்களை வழங்குதல், பகுப்பாக்கம் பட்டியலாக்கம், தரவுத் தளங்கள் என்பவை தொடர்பான அறிவை வழங்குதல் போன்ற பயனர்கல்வி சார்ந்த செயற்பாடுகளை முன்னெடுத்தலே சமூக விஞ்ஞானத்துறைசார் பட்டதாரி மாணவர்களின் நூலகப் பயன்பாட்டினை மேம்படுத்துவதற்கான பொருத்தமான வழிமுறையாக அமைகிறது.

உசாத்துணைகள்

- Amkpa, S. A. (2000), Students' use of University of Maiduguri Library: An evaluative study. Gateway Library Journal, 2(3), p.70-80.
- Arulanantham, S. (2010), Encyclopaedic Dictionary of Library & information science. (Text in tamil) Colombo: Kumaran, p.398
- Arulanantham, S. (2006) Alphabetic-classed glossary of technical terms in Library and Information Science: English – Tamil .- Colombo: Kumaran, p.95
- Arulanantham, S. (2004), Primary information resources available at Library, University of Jaffna. Arrangement, Use & maintenance. (text in Tamil) Cinthanai 14(3) p.
- Busha, C. and Harter , S. P. (1980), Research methods in librarianship, New York: Academic press. p.417
- Chandrasekar, Kalpana and Murugathas, Komathy (2012), An assessment of user satisfaction on library services: a case study of undergraduate Biology students at the University of Jaffna. Journal of the University Librarians Association, Sri Lanka, 16 (1), p. 34-45
- Fowowe, S.O. (1989), Students' use of an academic library: A survey at the University of Illorin library. Nigerian library and information science Review, 7(1), p.47-57
- Goel N. K., Sarpal Galhotra & Abhiruchi, Abhadeep (2012), A study about library usage by undergraduate medical students in a medical college in north India, National Journal of Community Medicine, 3(1), 2012 p.89-93
- Gunasekara, Chamani (2010), Students' usage of an academic library: a user survey conducted at the main Library University of Peredeniya. 14(1). Journal of the University Librarians Association of Sri Lanka, 14 (1), p. 43-60

Houghland, L. (1996), Students and the university library: Attitudes to and use of University library among students and faculty. *Information research*, 2 (2), p.28-42

Seneviratna, Daisy (2006), Measuring user satisfaction: a case study at the PGIM branch library at Peradeniya. *Journal of the University librarians association of Sri Lanka*. 16 (1) p.40-53.

Shah C. & Parmar H. D. (2010), Case study library usage at an Indian medical college. *Health Information and Libraries journal*, 28, p.77-81

Sivathasan, N. (2013), Impact of library collections on user satisfaction: a case study. *European journal of business and management*. 5(13), p.141-146

Yusuf, Felicia & Iwu, Juliana. (2010), Use of academic library: A case study of Covenant University, Nigeria. *Chinese Librarianship: an International Electronic Journal*, 30. URL: <http://www.iclc.us/cliej/cl30YI.pdf>

Subramanian Navaneethakrishnan

Subramanian Navaneethakrishnan is presently working as Assistant Librarian in the Library, University of Jaffna, Sri Lanka. Having graduated in Sanskrit with first class he has completed M.Phil in Sanskrit and Postgraduate Diploma in Library and Information Science with distinction pass from the same university, Further he is a post graduate student, reading for M.Phil in Library Science in University of Kelaniya, Sri Lanka. He joined the library staff of the University as a Library Assistant in 2004. He published 3 research articles and more than 15 communications

Co-author : **Subramaniam Mahiran**

Subramaniam Mahiran is presently working as Library Assistant in the Library, University of Jaffna, Sri Lanka. He has completed High National Diploma in Accountancy in Jaffna Technical College and Postgraduate Diploma in Library and Information Science at University of Jaffna He joined the library staff of the University as a Library Assistant in 2009. His research interests are Organization of Knowledge and User education

NATIONAL LIBRARY REVIEW

Guidelines for Contributors

The Journal of National Library Review invites contributors from participating Librarians, Information Scientists, Educators, Administrators, Publishers, Advanced Students and other interested person from all over the world to provide suitable articles from the above journal.

Type of Contributions

The journal includes original articles on all aspects of library information science. In addition, contributions to the section on Book Reviews, Conference reports are also welcome.

Format

Articles should preferably be 3000 – 5000 words in length. All articles must be word processed and printed double spaced throughout (including notes and references) on A4 white paper using one side only. A 10mm margin should be left on all sides. Authors are encouraged to submit articles using at least Microsoft Word. Authors may also submit their articles on CD or as an attached file with your e mail. The font type required is Calibri for English, FMAbhaya is for Sinhala articles and Kalaham for Tamil articles, with 12pt. The first page of the article should contain the following information:

Title of the article

Name (s) and affiliation of author (s)

Complete address, including telephone and fax numbers,
and e mail address with passport size photograph

The second page of the article should contain only the title of the article and an abstract of about 150–200 words. The text of the article should begin with the title, and must not contain the author's name(s). This is to ensure anonymity during the review process.

Accuracy of Material

It is the responsibility of the author to check the accuracy of all data, statements and references.

Copyright

It is a condition of publication that articles submitted for the journal have not been published, accepted for publication elsewhere. By submitting an article, the author(s) agree that copyright for the article is transferred to the publisher, if and when the article is accepted for publication.

Style

The style of the article should follow the *Harvard Referencing System*.

Tables, Figures and Illustrations

Tables, figures and illustrations should be provided on separate sheets, and their position noted in the text,

Address

Manuscripts, requests for further information and other correspondence should be sent to:

The Editor,
National Library Review
National Library and Documentation Services Board,
No. 14,
Independence Avenue,
Colombo 07.
Sri Lanka

Tel. (94) – 0112698847 or 0113056388

Fax. (94) – 0112685201

Email : research@mail.natlib.lk

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

ISSN 2357-2973

9 7 7 2 3 5 7 2 9 7 0 0 6 >